

บทเรียนวีดิทัศน์เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน

INSTRUCTIONAL VIDEO TAPE ON THE METHOD OF MERCHANDIZED
WINDOW DISPLAY TECHNIQUE

ชุตินา หิรัญอร
CHUTIMA HIRUNON

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีการศึกษาด้านการออกแบบและเทคนิคการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2545

ISBN 974-643-576-8

บทเรียนวีดิทัศน์เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน

INSTRUCTIONAL VIDEO TAPE ON THE METHOD OF MERCHANDIZED
WINDOW DISPLAY TECHINQUE

ชุตินา หิรัญอร

CHUTIMA HIRUNON

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 43222
วัน, เดือน, ปี..... 26 ก.ค. 2545

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาทางการอาชีวะและเทคนิคศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ.2545

ISBN 974-648-576-8

**INSTRUCTIONAL VIDEO TAPE ON THE METHOD OF MERCHANDIZED
WINDOW DISPLAY TECHINQUE**

CHUTIMA HIRUNON

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN EDUCATIONAL TECHNOLOGY
IN VOCATIONAL AND TECHNICAL EDUCATION
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2002

ISBN 974-648-576-8

COPYRIGHT 2002

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

หัวข้อวิทยานิพนธ์	บทเรียนวีดิทัศน์เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน
นักศึกษา	นางสาวชุติมา หิรัญอร
รหัสประจำตัว	41064546
ปริญญา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	เทคโนโลยีการศึกษาทางการอาชีวะและเทคนิคศึกษา
พ.ศ.	2545
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไอวาท พูลศิริ
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม	ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรถพร ฤทธิเกิด

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้านและเปรียบเทียบผลการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนโดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์ กับวิธีสอนแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขา พณิชยการ โรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออกเฉียง (อี.เทค) จ.ชลบุรี จำนวน 60 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 20 คน โดยกลุ่มที่ 1 เรียนจากบทเรียนวีดิทัศน์ เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนวีดิทัศน์ กลุ่มที่ 2 เรียนจากบทเรียนวีดิทัศน์เพื่อหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเปรียบเทียบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มที่ 3 ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ โดยวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยวิธี t-test

ผลการวิจัยสรุปว่า

1. บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน ที่ได้สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 83.67/81.38 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนโดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์ สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Thesis Title	Instructional Video Tape on The Method of Merchandized Window Display Technique.
Student	Miss. Chutima Hirunon
Student ID.	41064546
Degree	Master of Industrial Education
Programme	Educational Technology in Vocational and Technical Educational
Year	2002
Thesis Advisor	Assistant Professor Owat Poolsiri
Thesis Co-Advisor	Dr.Phadungchai Papat Assistant Professor Attaporn Ridhikerd

ABSTRACT

The objectives of this research were to study, develop and seek for effectiveness of Instructional Video Tape on The Method of Merchandized Window Display Technique. And compare the learning achievement of the experimental students by using Instructional Video Tape with normal teaching method.

The samples of this study were randomly selected from the 60 students in their 3rd year of Vocational Certificate in Business Studies at Eastern College of Technology (E.TECH), Chonburi. The sample were divided into 3 groups of 20 : The study explored the effectiveness of Instructional Video Tape and Learning achievement among the three groups. The first experimental by using Instructional Video Tape.

The second experimental group was instructed to explore the Learning Instructional Video Tape with the third group which was instructed with a regular lesson. Data of the study were obtained from the learning achievement tests and they were analyzed statistically by using t-test

The findings of the study were as follows:

1. Instructional Video Tape on The Method of Merchandized Window Display Technique has an effectiveness at 83.67/81.38 which was higher than the standard criteria 80/80.
2. The learning achievement between the groups learned with Instructional Video Tape and the group learned with a regular lesson has significant statistic at .05

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ด้วยคำแนะนำในด้านขั้นตอนการทำวิจัย รวมทั้งหลักการสร้างบทเรียนวีดิทัศน์ จาก รศ.ดร.สุพิทย์ กาญจนพันธุ์ ประธานสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาทางการอาชีวะและเทคนิคศึกษา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผศ.โอวาท พูลศิริ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ และ ผศ.อรรถพร ฤทธิเกิด อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้ชี้แนะแก้ไขข้อบกพร่องในด้านต่าง ๆ และให้แนวทางในการจัดทำวิทยานิพนธ์จนประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้ประเมินบทเรียนวีดิทัศน์ และให้คำแนะนำในส่วนที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ คณะผู้บริหารโรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อี.เทค) ที่ได้ให้การส่งเสริมและสนับสนุนต่อการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ศรัชย์ พันธมิตร ที่ได้ให้คำแนะนำ ในส่วนต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ – คุณแม่, อาจารย์บุญส่ง บุญสืบ รวมทั้งพี่น้องทุกคนที่ได้ให้ความรัก ให้กำลังใจ ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือทุกด้านมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณ เพื่อน ๆ และบุคคลที่ผู้วิจัยไม่ได้กล่าวไว้ในที่นี้ ที่ให้การสนับสนุนตลอดจนให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ

คุณค่าและประโยชน์ใด ๆ ที่เป็นผลจากวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอมอบแก่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

ชุตินา หิรัญอร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VII
สารบัญรูป.....	VIII
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	3
1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	4
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.6 ข้อตกลงเบื้องต้น.....	5
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538.....	7
2.1.1 หลักการ.....	7
2.1.2 จุดหมาย.....	7
2.1.3 หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538.....	8
2.1.4 คำอธิบายรายวิชา.....	9
2.2 ความหมายของเทปวีดิทัศน์และวีดิทัศน์การศึกษา.....	10
2.2.1 ความหมายของวีดิทัศน์.....	10
2.2.2 ความหมายของวีดิทัศน์การศึกษา.....	11
2.3 คุณค่าของเทปวีดิทัศน์การสอน.....	12
2.4 รูปแบบของวีดิทัศน์และบทเรียนวีดิทัศน์เพื่อการศึกษา.....	13
2.4.1 รูปแบบของวีดิทัศน์.....	13
2.4.2 บทเรียนวีดิทัศน์เพื่อการศึกษา.....	14
2.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	24
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	24
3.1.1 ประชากร	24
3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง.....	24
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	25
3.2.1 การสร้างบทเรียนวีดิทัศน์.....	25
3.2.2 การสร้างแบบฝึกหัดระหว่างเรียน.....	27
3.2.3 การสร้างแบบทดสอบหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	27
3.2.4 การสร้างแบบประเมินผลบทเรียนวีดิทัศน์.....	29
3.2.5 ผลการประเมินบทเรียนวีดิทัศน์.....	30
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	32
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
3.4.1 หาค่าสถิติพื้นฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	33
3.4.2 หาค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบเป็นรายข้อ.....	34
3.4.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ.....	35
3.4.4 หาประสิทธิภาพของบทเรียนวีดิทัศน์.....	35
3.4.5 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่าง.....	36
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
4.1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของบทเรียนวีดิทัศน์.....	37
4.2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	38
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	39
5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	39
5.2 สมมติฐานของการวิจัย.....	39
5.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	39
5.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	40
5.5 การดำเนินการทดลอง.....	40

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.6 สรุปผลการวิจัย.....	41
5.7 การอภิปรายผล.....	41
5.8 ข้อเสนอแนะ.....	42
บรรณานุกรม.....	43
ภาคผนวก.....	47
ภาคผนวก ก หนังสือราชการต่าง ๆ	47
ภาคผนวก ข ราชนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	57
แบบประเมินสื่อการสอนด้านเนื้อหา.....	57
แบบประเมินสื่อการสอนด้านเทคนิคการผลิตสื่อ.....	61
ภาคผนวก ค ผังงานต่าง ๆ	64
ภาคผนวก ง การคำนวณค่าสถิติ.....	67
ภาคผนวก จ คำอธิบายรายวิชาการจัดแสดงสินค้า (22012007)	81
ภาคผนวก ฉ เนื้อหาบทเรียนวีดิทัศน์ วิชาการจัดแสดงสินค้า (22012007).....	100
ภาคผนวก ช แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	114
ภาคผนวก ซ คู่มือการใช้บทเรียนวีดิทัศน์.....	124
ภาคผนวก ฌ สคริปต์บทเรียนวีดิทัศน์.....	127
ประวัติผู้เขียน.....	153

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 โครงสร้างข้อสอบ.....	27
3.2 เกณฑ์การตีความหมายของการแสดงความคิดเห็น.....	29
3.3 แสดงผลการประเมินสื่อการสอนด้านเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน.....	30
3.4 แสดงผลการประเมินสื่อการสอนด้านเทคนิคการผลิตสื่อจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน.....	31
4.1 แสดงประสิทธิภาพของบทเรียนวีดิทัศน์.....	37
4.2 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	38
ง 1 แสดงสัดส่วนผู้ที่ตอบถูก (P) และสัดส่วนของผู้ที่ตอบผิด (Q) จากการทำแบบทดสอบ จำนวน 40 ข้อ ของนักศึกษาระดับ ปวส. ชั้นปีที่ 1 จำนวน 50 คน.....	68
ง 2 แสดงค่าอำนาจจำแนก (r) จากการทำแบบทดสอบจำนวน 40 ข้อ ของนักศึกษา ระดับ ปวส. ชั้นปีที่ 1 จำนวน 50 คน	70
ง 3 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าคะแนนเฉลี่ยกำลังสองของการทำแบบทดสอบ.....	72
ง 4 แสดงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียนวีดิทัศน์.....	75
ง 5 แสดงคะแนนกำลังสองของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม.....	76

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
ค 1 ขั้นตอนการสร้างบทเรียนวีดิทัศน์.....	65
ค 2 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	66

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการจัดแสดงสินค้ามีความสำคัญเพิ่มมากขึ้นทุกวัน เนื่องจากสภาพการแข่งขันกันอย่างรุนแรงของกิจการร้านค้าปลีก ทำให้ผู้ประกอบการต้องหากลยุทธ์ทางการตลาดทุกรูปแบบที่จะช่วยในการส่งเสริมการขาย การจัดแสดงสินค้าได้ถูกนำมาใช้ในฐานะเป็นเครื่องมือและอาวุธของการส่งเสริมการขายที่มีประสิทธิภาพชนิดหนึ่ง การจัดแสดงสินค้าที่ดึงดูดใจมีพลังในการนำผู้คนเข้าสู่ร้านค้าและเพื่อช่วยในการขายสินค้า การจัดแสดงสินค้าที่ดีที่สุดได้รับการออกแบบให้กระตุ้นความคิด เร้าอารมณ์ และชักนำไปสู่การซื้อ ทุกวันนี้การจัดแสดงสินค้าเป็นที่ยอมรับทั่วไปในฐานะที่เป็นเครื่องมือของการส่งเสริมตลาดและการขายสินค้า (ดำรงศักดิ์ ชัยสนิท. 2542 : 5) ปัจจุบันจึงมีสถานศึกษาทั้งของรัฐบาลและเอกชนเปิดการสอนวิชาการจัดแสดงสินค้า เมื่อนำไปประยุกต์ใช้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างยิ่ง เพราะที่สุดของการศึกษาคือมีงานทำประกอบอาชีพได้ ครูผู้สอน จำเป็นต้องจัดระบบการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนจะได้เรียนรู้อย่างชัดเจน ถูกต้องตามกระบวนการได้รับรู้ทั้งความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน

วิชาการจัดแสดงสินค้า รหัส 22012207 ใช้เวลาเรียน 5 คาบ ต่อสัปดาห์ แบ่งเป็นทฤษฎี 2 คาบ ปฏิบัติ 3 คาบ (คาบละ 50 นาที) เป็นวิชาหนึ่งที่บรรจุในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม ในหมวดวิชาชีพเลือก เนื้อหาวิชาการจัดแสดงสินค้าจะแบ่งเป็น 9 หน่วย การเรียนในหน่วยที่ 1 ถึง 7 และ 9 จะใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย โดยมีครู ที่ทำการสอน เพียง 1 คน ต่อนักเรียน 1 ห้อง จำนวนนักเรียนห้องละประมาณ 40 ถึง 45 คน โดยมีสื่อที่ใช้ในการสอนโดยทั่วไป ส่วนในหน่วยที่ 8 เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน จะใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย ประกอบการสาธิต และฝึกปฏิบัติโดยการให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่มจัดแสดงสินค้าตามที่ได้เรียนมา แต่เนื่องจากนักเรียนในแต่ละห้องมีจำนวนมาก การที่จำนวนนักเรียนมาก จึงทำให้ครูไม่สามารถดูแลและควบคุมการเรียนการสอน ได้อย่างทั่วถึง

จากการสอบถามครู ผู้สอน วิชาการจัดแสดงสินค้า เรื่อง วิธีปฏิบัติในการ จัดแสดงสินค้า ในร้านในรายวิชาการจัดแสดงสินค้า พบว่าสภาพในการจัดการเรียนการสอนวิชาการจัดแสดงสินค้า ผู้สอนจะพบปัญหาต่าง ๆ พอสรุปได้ดังนี้

1. พื้นฐานความรู้ ความสามารถของครูผู้สอนแตกต่างกัน รวมถึงเทคนิคการถ่ายทอดเนื้อหาที่แตกต่างกัน บางคนอาจจะถ่ายทอดเนื้อหาในเชิงทฤษฎีได้ดี แต่ในด้านปฏิบัติยังไม่ดีเท่า

ที่ควร ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหา หรือวิธีการปฏิบัติไม่ชัดเจน อันส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพ การเรียนการสอน

2. การสอนปฏิบัติวิชาการจัดแสดงสินค้า เรื่อง วิธีในการจัดแสดงสินค้าในร้าน นอกจาก การบรรยายแล้ว ครูผู้สอนจะใช้วิธีการสาธิต แต่เนื่องจากวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้สาธิต มีราคาแพง รวมทั้ง วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ มีขนาดใหญ่ เช่น แท่นรองรับสินค้า หรือหุ่น ไม่สามารถนำมาใช้ในห้องเรียนได้ และการเตรียมการสาธิตมีความจำเป็นที่จะต้องจัดเตรียมสิ่งต่าง ๆ ก่อนล่วงหน้า การสาธิตมีขั้นตอน มาก งานที่จัดต้องใช้ความละเอียดอ่อน รอบคอบ จึงใช้เวลานาน และบางครั้งอาจเกิดการผิดพลาด ในการสาธิต

3. การสาธิตต้องสาธิตหลายครั้ง เนื่องจากนักศึกษามีหลายห้อง ห้องละประมาณ 40 – 45 คน จึงต้องแบ่งกลุ่มเพื่อจะได้ดูการสาธิตได้สะดวกและทั่วถึง กลุ่มที่ไม่ได้ดูการสาธิตจะไม่เข้าใจใน วิธีการจัดแสดงสินค้า ขาดทักษะในการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง ทำให้นักเรียนเกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อ รายวิชา เพราะขาดแรงจูงใจในการเรียน

4. ขาดแคลนสื่อการสอนทำให้รายละเอียดการสอนไม่ชัดเจน

จากสาเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้สื่อการสอนมากขึ้น เพราะ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อมาประกอบนั้น ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น สื่อการเรียนการสอนจะช่วยให้เกิดความหมายถ้อยทอดความรู้ ความเข้าใจไปยังผู้เรียนได้อย่าง ถูกต้อง ชัดเจนและรวดเร็ว ดังนั้นสื่อการสอนจึงกลายเป็นสิ่งจำเป็นต่อการเรียนการสอนทุกระดับ

สื่อการสอนนับว่าเป็นสิ่งที่มีบทบาทอย่างมาก ในการเรียนการสอน เนื่องจากเป็นตัวกลาง ที่ช่วยให้การสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนมีความ เข้าใจความหมายของเนื้อหาบทเรียนได้ตรงกับที่ผู้สอนต้องการ โดยเฉพาะสื่อการสอนที่น่าสนใจ ในปัจจุบันนี้คือ วิกิทัศน์เพราะเป็นไฮเทคที่สนุอุปกรณ์ที่มีใช้กันอย่างแพร่หลาย จากผลงานการวิจัยที่ สอดคล้องกันหลายท่านที่ว่า การเรียนด้วยวิกิทัศน์ให้ผลการเรียนรู้ที่สูง เป็นเพราะว่าสื่อ วิกิทัศน์ สามารถสร้างความสนใจจากผู้เรียนได้ดีอีกทั้งผู้เรียนยังมี เจตคติที่ดีต่อการเรียนด้วยสื่อวิกิทัศน์ (เมธิ เจริญสุข. 2538 : 57) การเรียนโดยใช้ วิกิทัศน์สามารถนำมาใช้ได้ตลอดเวลา ไม่จำกัดเวลาและ สถานที่และใช้ได้กับนักเรียนกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ดี ใช้แก้ปัญหาการขาดแคลนผู้สาธิต และอุปกรณ์การ สาธิต ซึ่งสามารถขยายส่วนหรือแสดงรายละเอียดได้อย่างชัดเจน นำสื่อที่ใหญ่เข้ามาให้ผู้เรียนดูใน ห้องเรียนได้ทำให้ผู้เรียนตื่นเต้น เกิดความสนใจ และยังปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของการสาธิต ก่อนที่จะนำไปใช้ (นพรัตน์ บุญกาญจน์วนิษา. 2535 : 39) ดังนั้นวิกิทัศน์นอกจากช่วยลดบทบาท ของผู้สอนและเป็นการเพิ่ม ประสิทธิภาพของการสอน ทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในบทเรียน วิกิทัศน์โดยสามารถเห็นภาพ และดูเข้าไปมาได้หลายครั้งตามต้องการ แล้วยังนำไปศึกษาที่บ้านได้ ในกรณีที่ไม่มีเวลาในชั้นเรียน (สุคสวาท เกศนุรมย์. 2530 : 14) ถ้าครูผู้สอนสามารถนำบทเรียน

วิดิทัศน์ มาใช้ช่วยในการเรียนการสอน จะทำให้การเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น ประหยัดเวลา และช่วยสร้างความเข้าใจในเรื่องราวที่ครูสอนได้รวดเร็วยิ่งขึ้นการเรียนการสอนของครูจะบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้อย่างแน่นอน (เสนห์ ทิมสุกใส. 2528 : 5) จะช่วยให้นักเรียนที่เรียนรู้สร้างมโนภาพ หรือความคิดรวบยอดได้ง่ายขึ้น (ธาริณี วีระสกุลรัตน์. 2528 : 3) จากข้อดีต่าง ๆ ของวิดิทัศน์ รังสรรค์ ดวงสร้อยทอง (2530 : 2) ยังได้กล่าวว่ นอกจากบทเรียนวิดิทัศน์จะช่วยแก้ปัญหาวิกฤติการณ์เกี่ยวกับจำนวนนักเรียนที่มีจำนวนมาก โรงเรียนแต่ละห้องเรียนที่ไม่เพียงพอแล้ว บทเรียนวิดิทัศน์ยังช่วยส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย ดังนั้น วิดิทัศน์จึงเป็นสื่อการสอนที่เหมาะสม นำมาใช้ในการแก้ปัญหาการเรียนการสอน และการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

สื่อวิดิทัศน์ถ้านำมาใช้อย่างถูกต้องเหมาะสมแล้ว ย่อมจะเกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนอย่างกว้างขวางไม่แพ้การเรียนการสอนด้วยวิธีอื่น ๆ (สุรัชย์ สิกขาบัณฑิต. 2526 : 2) จะให้ความรู้ทุกรูปแบบตั้งแต่ความรู้ที่ง่ายจนถึงขบวนการที่ซับซ้อนได้ และสามารถที่จะสอนได้เหมือนกับครูโดยตรงเหมือนกัน

ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า เมื่อใช้บทเรียนวิดิทัศน์ในการเรียนการสอน จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาการเรียนการสอนด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดี ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียน ผู้สอนมีความสะดวกในการสอน ภาพเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของสื่อ จะช่วยให้เกิดทักษะความรู้และสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ ต่อไป และที่สำคัญการใช้สื่อในการสอน ช่วยผู้สอนให้ประหยัดเวลา และสามารถนำสื่อมาดู ทบทวนฝึกฝนอีกได้หลาย ๆ ครั้งจนชำนาญ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อสร้าง และหาประสิทธิภาพบทเรียนวิดิทัศน์ วิชาการจัดแสดงสินค้า เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการจัดแสดงสินค้า เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้านของนักเรียน ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนโดยใช้บทเรียนวิดิทัศน์ กับวิธีสอนแบบปกติ

1.3 สมมุติฐานของการวิจัย

1.3.1 บทเรียนวิดิทัศน์ ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

1.3.2 นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนโดยใช้บทเรียนวิดิทัศน์ วิชาการจัดแสดงสินค้า เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบปกติ

1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างบทเรียนวีดิทัศน์ วิชาการจัดแสดงสินค้า เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 โดยยึดหลักทฤษฎีการพัฒนาการพัฒนามบทเรียนตามหลักของกาเย่ (Gagne') ที่ว่าด้วยสื่อมีบทบาทในทุกขั้นตอนของสถานการณ์ หรือกระบวนการในการสอน สื่อต้องเป็นสิ่งเร้าที่ดึงดูดความตั้งใจของผู้เรียนได้ กระตุ้นให้ระลึกถึงสิ่งที่เรียนมา การให้คำแนะนำช่วยเหลือในการเรียน และการให้ข้อมูลย้อนกลับ และหลักการของ (สุทธิพร จิตมิตรภาพ .2538 : 6) กล่าวไว้ว่า กระบวนการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาต้องมีการพัฒนาเนื่องจากองค์ความรู้ และแนวความคิดได้มีการเพิ่มขยายขึ้นอย่างมาก และเพิ่มไปอย่างรวดเร็วเกินกว่าจะใช้วิธีการเรียนการสอนแบบเดิมในลักษณะบรรยาย หรือทดลอง ปฏิบัติการทั้งนี้ในด้านความต้องการเพิ่มกำลังการผลิตบัณฑิตเพื่อให้ได้ปริมาณมากขึ้นและคุณภาพดีขึ้น ทั้งมีความจำกัดด้านจำนวนบุคลากรอาจารย์ ทำให้จำเป็นต้องพึ่งพาสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ สามารถสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียน มาเป็นกรอบแนวความคิดของการวิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และสามารถสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียน

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 การวิจัยครั้งนี้ ได้นำเนื้อหาวิชาการจัดแสดงสินค้า เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 โดยแบ่งเนื้อหาที่ใช้ในการสร้างบทเรียนวีดิทัศน์ 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สูตรความสำเร็จในการจัดแสดงสินค้าในร้าน

ตอนที่ 2 การเตรียมงานการจัดแสดงสินค้า

ตอนที่ 3 บรรยากาศของการจัดแสดงสินค้า

1.5.2 ประชากรได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขาพาณิชย์การ ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อี.เทค) จ. ชลบุรี จำนวน 120 คน

1.5.3 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 สาขาพาณิชย์การ โรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อี.เทค) จ. ชลบุรี ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 60 คน ซึ่งยังไม่เคยเรียนรายวิชาการจัดแสดงสินค้า เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้านมาก่อน การเลือกกลุ่มตัวอย่าง เลือกโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

1.5.4 ตัวแปรที่ศึกษา

1.5.4.1 ตัวแปรต้น แบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ

- วิธีสอนโดยใช้บทเรียนวิดิทัศน์ และวิธีสอนแบบปกติ

1.5.4.2 ตัวแปรตาม คือ

- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา การจัดแสดงสินค้า เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน

1.5.5 ระยะเวลาในการทดลอง

เวลาดทดลองคือภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 ใช้เวลาดทดลอง 2 คาบ ๆ ละ 50 นาที จำนวน 1 ครั้ง

1.6 ข้อตกลงเบื้องต้น

งานวิจัยนี้ได้กำหนดข้อตกลงเบื้องต้น ดังนี้

1.6.1 ผู้เรียนเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 สาขาพาณิชย์การ

1.6.2 ผู้เรียนที่ใช้เวลาเรียนแตกต่างกันถือว่าไม่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.6.3 การวิจัยครั้งนี้ ไม่ได้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างเพศ วัย พื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม และอารมณ์ของผู้เรียน

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1.7.1 นักเรียน หมายถึง นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 สาขาพาณิชย์การ โรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อี.เทค) จ. ชลบุรี

1.7.2 กลุ่มตัวอย่าง หมายถึง นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขาพาณิชย์การ โรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อี.เทค) จ. ชลบุรี ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 60 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 จำนวน 20 คน เป็นกลุ่มหาประสิทธิภาพบทเรียนวิดิทัศน์

กลุ่มที่ 2 จำนวน 20 คน เป็นกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยวิธีสอนโดยใช้บทเรียนวิดิทัศน์

กลุ่มที่ 3 จำนวน 20 คน เป็นกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ

1.7.3 บทเรียนวิดิทัศน์ หมายถึง บทเรียนวิดิทัศน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ด้วยเทปวิดิทัศน์ ใบเนื้อหา แบบฝึกหัดหลังบทเรียน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาการจัดแสดงสินค้า เรื่องวิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน

1.7.4 การจัดแสดงสินค้า หมายถึง วิธีการนำสินค้ามาเสนอขายทางสายตาแก่ลูกค้า กลุ่มเป้าหมายด้วยแนวความคิดในการจัดรูปแบบของสินค้าในลักษณะของการใช้งานและความ

สวยงาม อันทำให้ผู้พบเห็นรูปแบบสินค้าเกิดความประทับใจ เกิดภาพจน์ของความสวยงาม ความ สะดวกสบาย หรือลักษณะการใช้งานที่ตนจะได้รับจากการใช้สินค้านั้น ๆ

1.7.5 การหาประสิทธิภาพของวิดิทัศน์ หมายถึง การหาประสิทธิภาพของสื่อวิดิทัศน์ ก่อนที่จะนำวิดิทัศน์ไปใช้โดยมีการทดลองแก้ไข ปรับปรุง ให้ได้มาตรฐาน เพื่อให้ทราบว่าวิดิทัศน์ นั้นมีคุณภาพเพียงใด โดยใช้เกณฑ์ 80/80 ตรวจสอบหาประสิทธิภาพตามสูตร E1/E2

80 ตัวแรก หมายถึง ค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละของจำนวนคำตอบที่นักเรียนตอบถูกต้องจาก การทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน (E1)

80 ตัวหลัง หมายถึง ค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละของจำนวนคำตอบที่นักเรียนตอบถูกต้องจาก การทำแบบทดสอบหลังเรียน (E2)

1.7.6 แบบประเมินผล หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของบทเรียนวิดิทัศน์ เรื่อง วิธี ปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน ในรายวิชาการจัดแสดงสินค้า โดยแบ่งแบบประเมินผลออกได้ 2 ด้าน คือ 1. แบบประเมินผลด้านเนื้อหา 2. แบบประเมินผลด้านเทคนิคการผลิตสื่อ

1.7.7 แบบทดสอบหมายถึงแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้เป็นเครื่องมือสำหรับ ประเมินความรู้ของผู้เรียนระหว่างเรียนและภายหลังจากการเรียนด้วยบทเรียนวิดิทัศน์ เรื่อง วิธี ปฏิบัติ ในการจัดแสดงสินค้าในร้าน

1.7.8 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทดสอบด้วยแบบทดสอบ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ 40 คะแนน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการสร้างบทเรียนวีดิทัศน์ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสาร และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถที่จะจำแนกข้อมูลได้ดังนี้ คือ

- 2.1 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538
- 2.2 ความหมายของเทปวีดิทัศน์และวีดิทัศน์การศึกษา
- 2.3 คุณค่าของเทปวีดิทัศน์การสอน
- 2.4 รูปแบบของวีดิทัศน์และบทเรียนวีดิทัศน์เพื่อการศึกษา
- 2.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

2.1.1 หลักการ

2.1.1.1 เป็นหลักสูตรช่างฝีมือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หลังมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อพัฒนากำลังคน ให้มีความชำนาญเฉพาะด้าน มีคุณธรรม บุคลิกภาพ และเจตคติที่เหมาะสม ออกไปประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

2.1.1.2 เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้เลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง เพื่อเน้นความชำนาญเฉพาะด้านและเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพ และโอกาสของผู้เรียน สามารถถ่ายโอนผลการเรียนและสะสมการเรียนเทียบความรู้และประสบการณ์ จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบการอาชีพอิสระได้

2.1.1.3 เป็นหลักสูตรที่สนับสนุนการประสานความร่วมมือ ในการจัดการศึกษาร่วมกัน ระหว่างหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

2.1.1.4 เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้ตรงตามความต้องการ สอดคล้องกับสถานของชุมชนและท้องถิ่น นั้น ๆ

2.1.2 จุดหมาย

2.1.2.1 เพื่อให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ นำไปปฏิบัติในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถเลือกวิธีการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตน เพื่อสร้างสรรคความเจริญต่อชุมชน และประเทศชาติ

2.1.2.2 เพื่อให้เป็นผู้มีปัญญา มีทักษะในการจัดการ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่เรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและการประกอบอาชีพ สามารถสร้างอาชีพ และพัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

2.1.2.3 เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจ และภาคภูมิใจในอาชีพที่เรียน รักงาน รักหน่วยงานสามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยมีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนและผู้อื่น

2.1.2.4 เพื่อให้เป็นพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงาม ทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน มีความรับผิดชอบครบถ้วน หน่วยงาน ท้องถิ่น และประเทศชาติ อุทิศตนเพื่อสังคมเข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น รู้จักใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี

2.1.2.5 เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม และวินัยในตนเอง มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์เหมาะสมกับงานอาชีพนั้น ๆ

2.1.2.6 เพื่อให้มีความตระหนักร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ของประเทศชาติและของโลกปัจจุบัน มีความรักชาติ สำนึกในความเป็นไทย เสียสละเพื่อส่วนรวม ดำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

2.1.3 หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

2.1.3.1 การเรียนการสอน

การเรียนการสอนตามหลักสูตรนี้ ผู้เรียนสามารถลงทะเบียเรียนได้ทุกวิธีเรียนที่กำหนดและนำผลการเรียนแต่ละวิธีมาประเมินผลร่วมกันได้สามารถโอนผลการเรียนและขอเทียบความรู้และประสบการณ์ได้ด้วย

2.1.3.2 เวลาเรียน

2.1.3.2.1 ในปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ให้แบ่งภาคเรียนออกเป็น 2 ภาคเรียนปกติภาคเรียนละ 18 สัปดาห์ และ สถานศึกษาอาจเปิดสอนภาคฤดูร้อนได้อีกตามที่เห็นสมควร

2.1.3.2.2 ในกรณีการเรียนแบบชั้นเรียน ให้สถานศึกษาเปิดทำการสอนสัปดาห์ละ 5 วัน วันละไม่เกิน 7 คาบ คาบละ 50 นาที โดยจัดให้ผู้เรียนได้เรียนไม่เกิน 35 คาบต่อสัปดาห์ ทั้งนี้ให้รวมการจัดกิจกรรมอย่างน้อย 2 คาบต่อสัปดาห์

2.1.3.3 หน่วยกิต

2.1.3.3.1 รายวิชาภาคทฤษฎี 1 คาบเรียนต่อสัปดาห์ ตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่า 16 คาบ เรียนรวมกับเวลาของการวัดผลไม่น้อยกว่า 18 คาบเรียนมีค่า 1 หน่วยกิต

2.1.3.3.2 รายวิชาภาคปฏิบัติ 2-3 คาบเรียนต่อสัปดาห์ตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่า 32 - 48 คาบเรียนรวมเวลาของการวัดผลไม่น้อยกว่า 36 - 54 คาบเรียน มีค่า 1 หน่วยกิต

2.1.3.3.3 รายวิชาที่มีการฝึกงาน หรือการทำโครงการ หรือการทำโครงการวิชาชีพ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

2.1.3.4 โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

1. หมวดวิชาพื้นฐาน	30 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า	69 หน่วยกิต
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน (16 หน่วยกิต)	
2.2 วิชาชีพเฉพาะ (17 หน่วยกิต)	
2.3 วิชาชีพเลือก (ไม่น้อยกว่า 32 หน่วยกิต)	
2.4 ฝึกงาน/โครงการ/โครงการวิชาชีพ (4 หน่วยกิต)	
3. หมวดวิชาชีพเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า	15 หน่วยกิต
4. กิจกรรม 2 คาบ	--

รวมไม่น้อยกว่า 114 หน่วยกิต

2.1.4. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของการจัดแสดงสินค้า ประเภทของการจัดแสดงสินค้า องค์ประกอบของการจัดแสดงสินค้า การใช้สี และ แสง วัสดุอุปกรณ์ในการจัดแสดงสินค้า ค่าใช้จ่ายในการจัดแสดงสินค้า เทคนิคการจัดแสดงสินค้า และประเมินผล

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจถึงความสำคัญของการจัดแสดงสินค้า มีประสบการณ์ตรง ในการฝึกปฏิบัติจัดแสดงสินค้า สามารถนำไปใช้ในงานอาชีพได้

ผู้วิจัยได้พิจารณาหัวข้อที่เหมาะสมที่จะนำมาสร้างบทเรียนวีดิทัศน์วิชาการจัดแสดงสินค้า เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน รหัส 22012007 ที่จัดไว้ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประกอบด้วยหัวข้อที่สำคัญ ดังนี้

หน่วยที่	ชื่อหน่วยและหัวเรื่อง	คาบ			น้ำหนัก
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม	
8	บทที่ 8 วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน * วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน - สูตรความสำเร็จในการจัดแสดงสินค้า - การเลือกสินค้าที่จะนำมาจัดแสดง - ความคิดสร้างสรรค์ในงานแสดงสินค้า - ความหมายของการคิดสร้างสรรค์ * การเตรียมงานการจัดแสดงสินค้า - การร่างแบบสเก็ทซ์ - ลำดับขั้นของการจัดแสดงสินค้าในตู้โชว์ * บรรยากาศของการจัดแสดงสินค้า - โครงสร้างของภาพในตู้โชว์ - บรรยากาศของการจัดแสดงสินค้าในร้านค้า - การจัดระบบสัญญาณภายในร้านค้า	6	9	15	20 %

2.2 ความหมายของวิดิทัศน์และวิดิทัศน์การศึกษา

2.2.1 ความหมายของวิดิทัศน์

คำว่าเทปวิดิทัศน์ เป็นศัพท์บัญญัติสถานที่กำหนดให้ หมายถึง เครื่องบันทึกภาพโทรทัศน์ หรือที่เรียกทั่ว ๆ ไปว่า เครื่องวิดีโอเทป ถ้าเป็นเทปบันทึกภาพก็จะเรียกตามศัพท์บัญญัติของราชบัณฑิตยสถานว่า เทปวิดิทัศน์ ได้มีผู้อธิบาย และให้ความหมายของเทปวิดิทัศน์ไว้หลาย ๆ ท่าน และวิภาวี คุวานนันท (2533 : 8) ได้สรุปว่า Video Tape หรือ หรือ Video cassette หมายถึง แถบสารสังเคราะห์ที่เคลือบด้วยสารแม่เหล็กและสามารถบันทึกสัญญาณภาพและเสียงได้ โดยผ่านเครื่องบันทึกภาพหรืออาจจะบันทึกโดยตรงจากเครื่องรับโทรทัศน์แล้วสามารถนำมาเล่นกลับ หรือถ่ายทอดเป็นภาพ และเสียงดังเดิมด้วยระบบโทรทัศน์ ออกมาทางเครื่องรับโทรทัศน์

2.2.2 ความหมายของวิดิทัศน์การศึกษา

วิดิทัศน์ทางการศึกษาคือผลของการนำเอารูปแบบและเทคนิคของวิดิทัศน์มาประยุกต์ใช้ร่วมกับระบบการเรียนการสอน เป็นลักษณะหนึ่งของเทคโนโลยีทางการศึกษา เป็นอุปกรณ์การสอนอย่างหนึ่ง โดยได้ถูกจัดให้อยู่ในลำดับที่ 7 จากกรวยประสบการณ์ของ Dale

การใช้วิดิทัศน์เพื่อการศึกษาที่จัดอยู่ในประเทศต่าง ๆ ประมวลได้ดังนี้

1. ใช้เป็นเครื่องมือในการสอน (Teaching Tool) ครูใช้วิดิทัศน์เป็นเทคโนโลยีในการสอนได้หลายแบบ เช่น

1.1 ใช้เป็นชุดการสอนที่สมบูรณ์ เพราะมีทั้งภาพ และเสียง ซึ่งสามารถอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ได้ทุกพิสัย

1.2 ใช้เป็นส่วนหนึ่งของการสอนร่วมกับสื่ออื่น

1.3 ใช้เป็นสื่อการสอนในการสอนเป็นคณะ (Team Teaching)

2. ใช้เป็นเครื่องมือในห้องปฏิบัติการ (Laboratory Tool) ด้วยการใช้กล้องวิดิทัศน์ถ่ายภาพจากภาพในกล้องจุลทรรศน์ที่มีขนาดเล็กมองด้วยตาเปล่าไม่เห็น และเพื่อถ่ายภาพการเคลื่อนไหวด้วยเทคนิคการถ่ายภาพเร็วหรือช้ากว่าปกติ เพื่อให้สามารถศึกษาการเคลื่อนไหวของสิ่งที่จะศึกษาให้เข้าใจได้ง่าย

3. ใช้เป็นอุปกรณ์รวมภาพฉายทุกชนิด เช่น ภาพสไลด์ फिल्मสตริป ภาพยนตร์ ตลอดจนแผ่นภาพ แผนภูมิต่าง ๆ ถ่ายถอดลงในเทปวิดิทัศน์ โดยไม่จำเป็นต้องใช้อุปกรณ์ในห้องเรียนมาก และพยายามที่จะใช้สื่อการศึกษาน้อยชิ้นที่สุด มิให้ห้องเรียนต้องเป็นแหล่งรวมของเครื่องมือเครื่องใช้มากหลายชนิด

4. ใช้เป็นอุปกรณ์ในการประมวลเรื่องสำคัญ (Archive) ด้วยการใช้บันทึกภาพเหตุการณ์หรือกิจกรรมที่สำคัญ การบรรยายพิเศษ เมื่อกิจกรรมการเรียนการสอนมีเนื้อหาสาระเกี่ยวเนื่อง ผู้สอนก็สามารถจะนำมาใช้ประกอบการสอนได้

5. ใช้เป็นอุปกรณ์ในการศึกษาด้วยตนเองของผู้เรียน ด้วยการเก็บรวบรวมเทปวิดิทัศน์เพื่อการเรียนการสอนไว้ในห้องสมุด แล้วผู้สอนมอบหมายงานให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

6. ใช้เป็นสื่อการสอนโดยตรงด้วยวิธีการสอนตรง (Direct Teaching) โดยผู้สอนในห้องเรียนมีบทบาทน้อยที่สุด หรือไม่มีเลย วิธีนี้เป็นวิธีการสอนแบบห้องสอนจำลอง หรือสาธิตทดลอง ซึ่งมุ่งหมายให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาสาระตามบทเรียนได้โดยตลอด

7. ใช้เป็นอุปกรณ์การสอนแบบมหภาค – จุลภาค (Macro – Micro Teaching) ด้วยการบันทึกวิดิทัศน์ กิจกรรมของการปฏิบัติงานของผู้เรียนคนหนึ่ง เพื่อให้ผู้เรียนกลุ่มใหญ่ได้สังเกตศึกษาวิธีการ ปัญหา และอภิปรายร่วมกันเพื่อหาทางปรับปรุงกิจกรรมนั้น

8. ใช้ในการศึกษาระบบเปิด (Open Learning System) ด้วยการส่งออกอากาศรายการ หรือเป็นสื่อการศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล

9. ใช้เป็นสื่อการสอนกำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษา (Curriculum Support) ด้วยการที่ศูนย์พัฒนาหลักสูตรในระดับชาติหรือระดับท้องถิ่นกำหนดไว้ในแผนการสอน และจัดให้มีการผลิตรายการออกอากาศ ใช้ร่วมกับกิจกรรมการสอนของการศึกษาในและนอกระบบโรงเรียน เป็นการบังคับให้ผู้สอนต้องใช้สื่อนี้ ซึ่งโดยหลักการแล้วจะเป็นการประหยัด สะดวกและส่งเสริมให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูงสุดได้

10. ใช้ในการฝึกอบรมผู้สอน (Observation) ด้วยวิธีการสอนการศึกษารายกรณี การจัดการศึกษาใหม่ ๆ จากรายการวิดิทัศน์ที่บันทึกไว้ล่วงหน้า ก็จะช่วยให้ผู้สอนสามารถนำเอาแนวความคิดไปปรับปรุงการสอนของตนเอง (วิจิตร ภักดีรัตน์. 2523 : 328)

2.3 คุณค่าของเทปวิดิทัศน์การสอน

นับตั้งแต่เทปวิดิทัศน์ได้เข้ามามีบทบาทในวงการสื่อ สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ได้ให้ความสนใจและนำเทปวิดิทัศน์มาใช้มากขึ้น จึงนับว่าเทปวิดิทัศน์การสอนมีคุณค่าต่อการศึกษาอย่างยิ่ง พินิต วัฒน (2520 : 11) ได้กล่าวถึงคุณค่าของเทปวิดิทัศน์การสอน ไว้ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือที่เข้าถึงคนหมู่มากได้พร้อม ๆ กัน โดยสะดวกและประหยัด
2. เป็นการผสมผสานที่ดีที่สุดระหว่างวิทยุกับเทปวิดิทัศน์
3. เป็นเครื่องมือที่เอาชนะอุปสรรค ของการเรียนรู้หลายประการ เพราะเทปวิดิทัศน์สามารถเสนอความคิด สร้างทัศนคติ ให้ข่าวสารโดยที่ผู้รับไม่จำเป็นต้องมีความสามารถทางภาษาอย่างสูงหรือต้องอยู่ในเหตุการณ์ด้วย
4. เป็นการขยายความสามารถส่วนตัวของครูที่เก่ง ๆ หรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ ด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะให้ถึงผู้รับได้มาก ๆ
5. สามารถนำอุปกรณ์อื่น ๆ เช่น ของจริง รูปภาพ ภาพยนตร์ มาใช้ร่วมกับเทปวิดิทัศน์ได้สะดวก และการใช้อุปกรณ์หลายอย่างร่วมกันนี้ ผู้เรียนย่อมเกิดการเรียนรู้ได้ดี
6. การวิจัยพบว่าเทปวิดิทัศน์ใช้สอนหลักการความคิดรวบยอด และกฎเกณฑ์ได้ดีที่สุด ไพบูลย์ จันทยศ (2526 : 42) ได้กล่าวถึงคุณค่าของเทปวิดิทัศน์ที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนว่า ค่าใช้จ่ายในการที่จะผลิตเป็นเทปวิดิทัศน์ที่จะนำมาใช้ในโรงเรียนนั้นไม่ได้แพงมากนัก ภาพยนตร์ที่ดีมีสาระก็สามารถยืมมาบันทึกได้เอง การถ่ายทำจากของจริงก็ทำได้สะดวกไม่ต้องล้างฟิล์มเหมือนภาพยนตร์ ประโยชน์ที่จะได้จากการใช้เทปวิดิทัศน์ ซึ่งจะมีส่วนเราใจและให้ความเข้าใจได้มากกว่าฟังครูบรรยาย เพราะภาพและเสียงที่ปรากฏทำให้นักเรียนไม่น่าเบื่อ

2.4 รูปแบบของวิดิทัศน์และบทเรียนวิดิทัศน์เพื่อการศึกษา

2.4.1 รูปแบบของวิดิทัศน์

ในการสร้างวิดิทัศน์เพื่อการศึกษาหรือการสอนนั้น จะต้องสร้างให้มีเนื้อเรื่องที่น่าสนใจ เหมาะสมกับวัย ประสบการณ์ของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนอยากติดตามและมีส่วนร่วมในขณะรับชม ผู้ผลิตจึงต้องคำนึงถึงรูปแบบของรายการที่จะช่วยในการสื่อสารเนื้อหาวิชาไปยังผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด เกี่ยวกับเรื่องนี้ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2529 : 731 – 736) ได้เสนอรูปแบบของรายการวิดิทัศน์เพื่อการศึกษาไว้ 12 รูปแบบ ได้แก่

1. รูปแบบพูดหรือบรรยายคนเดียว รายการจะน่าสนใจเมื่อผู้ดำเนินการมีความรู้ และมีความสามารถในการพูดและเสนอเนื้อหาสาระ และต้องมีภาพ หรือภาพยนตร์ประกอบ
2. รูปแบบสนทนา เป็นรายการที่มีคนมาพูดคุยกัน 2 คน ทั้ง 2 คน เป็นคู่สนทนา แสดงความคิดเห็นประเด็นที่น่าสนใจ ทั้งคู่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน การสนทนานี้อาจจะมี 2 – 3 คน ก็ได้
3. รูปแบบอภิปราย เป็นรายการที่มีผู้ดำเนินการอภิปรายหนึ่งคนป้อนประเด็นหรือคำถามให้ผู้ร่วมอภิปรายตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป แต่ไม่ควรเกิน 4 คน โดยผู้อภิปรายแต่ละคนจะแสดงความคิดเห็นของตนเองต่อประเด็นต่าง ๆ โดยอาจเสริมหรือขัดแย้งคนที่พูดก่อนก็ได้
4. รูปแบบสัมภาษณ์ รายการสัมภาษณ์ขนาดยาว 30 นาที หรือขนาดสั้น ๆ ที่จะนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของรายการสารคดีหรือรายการพูดคนเดียวได้
5. รูปแบบเกมหรือตอบปัญหา เป็นรายการที่จัดให้มีการแข่งขันระหว่างคนหรือกลุ่มของผู้ที่มาร่วมรายการด้วยการเล่นเกมหรือตอบปัญหา
6. รูปแบบสารคดี เป็นรายการที่ให้ความรู้และการศึกษาได้ดีมาก เพราะเสนอเป็นภาพควบคู่กับเสียงเป็นส่วนใหญ่ แต่ต้องเสียเวลาในการเก็บภาพที่ดี และตรงกับความต้องการ จึงเป็นรายการที่ต้องใช้งบประมาณและเวลาสูง
7. รูปแบบละคร เป็นรายการที่เสนอเรื่องราวต่าง ๆ ด้วยการจำลองสถานการณ์เป็นละคร มีการกำหนดผู้แสดง จัดสร้างฉากให้
8. รูปแบบสารละคร เป็นรายการที่ผสมผสานรูปแบบสารคดีเข้ากับรูปแบบละครหรือการนำละครมาประกอบรายการที่เสนอ สารบางส่วนมิใช่เสนอเป็นละครทั้งรายการ เพื่อให้การศึกษาความรู้และแนวคิดในเรื่องที่เสนอ
9. รูปแบบสาธิตและทดลอง เป็นการนำเสนอ “วิธีทำ” อะไรอย่างหนึ่ง เพื่อให้ผู้ชมได้แนวทางที่จะนำไปใช้จริง
10. รูปแบบเพลงและดนตรี

11. รูปแบบนิตยสาร เป็นรายการที่เสนอหลายประเด็นหลายรส และหลายรูปแบบในรายการเดียวกัน โดยใส่ไว้เป็นชุด ๆ

12. รูปแบบการถ่ายทอดสด เป็นรายการที่ถ่ายทอดเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง

โดยสรุปแล้ว การสร้างวิดิทัศน์หรือรายการโทรทัศน์ให้นำเสนอทำได้หลายรูปแบบ เพื่อดึงดูดใจผู้ชมให้กระตือรือร้นที่จะศึกษาอยู่ตลอดเวลา แต่อย่างไรก็ตามจำเป็นจะต้องคำนึงถึงเนื้อหาวิชา เพื่อให้สัมพันธ์กับรูปแบบที่นำเสนอ นอกจากนั้นต้องคำนึงถึงเวลาโอกาส และสถานที่ในการผลิตรายการด้วยเช่นกัน

2.4.2 บทเรียนวิดิทัศน์เพื่อการศึกษา

การนำบทเรียนวิดิทัศน์มาเสริมการศึกษาในโรงเรียนนั้น ไพโรจน์ ตีระธนากุล (2528 : 3) กล่าวว่าจะต้องเลือกใช้วิดิทัศน์ให้ถูกต้อง กล่าวคือ การสร้างวิดิทัศน์เพื่อศึกษานั้น สร้างได้เป็น 2 แบบ คือ เป็นวิดิทัศน์เพื่อการเรียนการสอนโดยตรง ซึ่งเป็นวิดิทัศน์ใช้แทนการสอนของครูได้ และวิดิทัศน์เพื่อการศึกษาทั่วไป เป็นการใช้ วิดิทัศน์เพื่อเสริมความรู้ทั่วไป กับบทเรียนหรือการเรียนเพื่อความรอบรู้

วิดิทัศน์เพื่อการเรียนการสอนนี้ สามารถใช้แทนครูในกรณีที่มีครูไม่พอหรือมีผู้เรียนจำนวนมากหรือเป็นการออกอากาศไปยังพื้นที่ไกล ๆ นอกจากนี้สามารถใช้สอนควบคู่กับครูเพื่อแสดงเรื่องราว ซึ่งจะดีกว่าการอธิบายหรือการสาธิตของครู รวมทั้งบางช่วงที่จำเป็นต้องนำประสบการณ์โลกภายนอกเข้ามาเสริมในบทเรียน

วิดิทัศน์นี้เป็นที่ยอมรับแล้วว่า สามารถสอนได้ดีในเนื้อหาที่เป็นหลักการ (Principles) ความคิดรวบยอด (Concepts) และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ (Rules) นอกจากนี้วิดิทัศน์ยังสามารถสาธิตเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติ ขบวนการกิจกรรมและแสดงขั้นตอนการทำงานด้วยมือเพื่อให้เกิดทักษะได้ผลไม่ต่างจากการสาธิตด้วยครูผู้สอน ดังนั้นวิดิทัศน์จึงเป็นกลวิธีใหม่ในการเรียนการสอนในอนาคต

วิดิทัศน์การศึกษา ไพโรจน์ ตีระธนากุล (2528 : 5) กล่าวว่า ส่วนมากจะเป็นการนำเข้าจากประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งมีผู้พยายามเพิ่มเป็นภาษาไทยไว้ก็มี แต่วิดิทัศน์เพื่อการเรียนการสอนโดยตรงนั้นจะมีราคาสูง กว่าวิดิทัศน์เพื่อการศึกษาทั่วไป นอกจากนั้นสภาพและการลำดับเรื่องในวิดิทัศน์นี้นำเข้ามาก็มักจะไม่สอดคล้องกับความต้องการของครูการใช้วิดิทัศน์เพื่อศึกษาดังกล่าวจึงไม่บรรลุผลเท่าที่ควร ส่วนรายการวิดิทัศน์เพื่อการศึกษาที่ผลิตจากในประเทศนั้นยังมีน้อยมาก และวิดิทัศน์หลายเรื่องมิได้ผลิตเพื่อนักศึกษาในประเทศที่พัฒนาแล้วจะต้องมี นักการศึกษาหรือครูร่วมอยู่ด้วยเสมอโดยฝ่ายเทคนิค และ พ่อค้าจะเป็นผู้สนับสนุนให้การสร้าง วิดิทัศน์ นั้นให้บรรลุเป้าหมายเท่านั้น

ในปัจจุบัน สถานศึกษาต่าง ๆ ส่วนมากจะมีกล้องถ่ายวิดีโอและเป็นแหล่งที่มีครูผู้ซึ่งมีความรู้ทั้งทางวิชาการและกลวิธีการสอนอยู่พร้อม การสร้างวิดีโอเพื่อการเรียนการสอนของแต่ละโรงเรียนเอง จึงน่าจะเป็นไปได้ ถ้าเพียงแต่เสริมเทคนิคการสร้างวิดีโออีกนิดเดียว ครูก็พร้อมที่จะสร้างวิดีโอขึ้นใช้เอง และอาจเผยแพร่ต่อไปได้อีกด้วย ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าครูเป็นผู้สร้างวิดีโอเพื่อการศึกษา

การใช้โทรทัศน์และวิดีโอพัฒนาการศึกษา

ในแวดวงการศึกษาในปัจจุบัน ไพโรจน์ ศิริธนากุล (2528 : 3) ได้พบปัญหาต่าง ๆ เช่น ครูไม่มีทักษะการสอนที่ดี ขาดความรู้และความรอบรู้ที่เหมาะสม นักเรียนมีจำนวนมากเกินไปรวมทั้งนักเรียนมีความสามารถที่แตกต่างกันมาก ช่วยในการเรียนซ่อมเสริมของเด็กที่เรียนช้า ซึ่งเป็นปัญหาที่สามารถนำโทรทัศน์และวิดีโอมาช่วยได้โดยไม่มียากนัก ทั้งนี้เพราะว่าเทปโทรทัศน์หรือวิดีโอทัศน์นั้น

1. มีประสิทธิภาพในการสื่อสารสูง มีทั้งภาพ (สี) และเสียงในเวลาเดียวกัน
2. สามารถต่อขยายให้นักเรียนดูครั้งละหลาย ๆ คนได้ กล่าวคือ สามารถให้ดูได้ครั้งละมากถึงเป็นพัน ๆ คนได้
3. สามารถหยุดดูภาพนิ่งบางจุดหรือดูซ้ำอีกหรือดูภาพช้า โดยไม่ทำให้เนื้อเรื่องเสียไป
4. ใช้ประกอบการเรียนซ่อมเสริม (Remedial) รายบุคคล หรือรายกลุ่มคน ใช้ได้ทั้งผู้ที่เรียนช้าหรือผู้ที่เรียนเร็ว โดยให้เรียนไปตามความสามารถของบุคคลได้
5. ใช้ในการฝึกทักษะการแสดงหรือการสอน (Microteaching) ของครูได้
6. ครูสามารถสร้างวิดีโอขึ้นเอง เพื่อให้ได้วิดีโอการศึกษาตามที่ครูต้องการได้

การผลิตบทเรียนวิดีโอ

ในการผลิตบทเรียนวิดีโอให้มีคุณภาพนั้นจะต้องมีขั้นตอนในการผลิตที่ดี พินิต วัฒนโธ (2520 : 19 – 20) ได้เสนอขั้นตอนในการผลิตเทปวิดีโอว่า จะต้องมีการวิเคราะห์และกำหนดสิ่งต่อไปนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายของบทเรียนให้ชัดเจน
2. กำหนดเนื้อหาให้ครอบคลุมและตอบสนองจุดมุ่งหมาย
3. วิเคราะห์ผู้เรียนเกี่ยวกับวัย ความสามารถ ความรู้พิเศษ ความสนใจ พื้นฐานทางวัฒนธรรม และอื่น ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการผลิตบทเรียนที่เหมาะสม
4. การเลือกครู ต้องเลือกอย่างพิถีพิถัน โดยปกติจะเลือกครูที่สอนเก่ง แต่ต้องระวังเพราะครูที่สอนเก่งนั้น บางครั้งอาจสอนได้ไม่ดีเท่าการสอนหน้าห้อง นอกจากนั้นบุคลิกลักษณะของครูต้องเหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาที่สอนด้วย การคัดเลือกครูที่จะสอนบทเรียนวิดีโอจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง

เมื่อกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหา ผู้เรียน และคัดเลือกผู้สอนแล้ว จะต้องดำเนินการต่อไปนี้

1. กำหนดขั้นตอนของการสอน
2. จัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับบทเรียนให้ครบถ้วน
3. เตรียมเอกสารประกอบบทเรียน

ในการเขียนบทเทปวีดิทัศน์ จะต้องมีการตรวจสอบความถูกต้องและแน่นอน เพื่อสะดวกในการผลิตรายการจริง และความถูกต้องในเชิงวิชาการ เพื่อให้ได้บทเรียนเทปวีดิทัศน์ที่มีคุณภาพดี ควรจะมีการซ้อมสอนเสียก่อน เมื่อมั่นใจแล้วจึงค่อยบันทึกเทปวีดิทัศน์ และเมื่อบันทึกเสร็จควรจะประเมินผล เพื่อแก้ไขในส่วนที่บกพร่อง จากนั้นจึงนำไปทดสอบประสิทธิภาพในสถานการณ์การเรียนของผู้เรียน เป็นการทดสอบภาคสนามเพื่อประเมินว่า บทเรียนที่ผลิตขึ้นนั้นมีคุณภาพเพียงใด จากนั้นจึงเก็บบทเรียนไว้เป็นต้นฉบับสำหรับการบันทึกซ้ำ (Duplicate) เป็นเทปวีดิทัศน์ (Video Tape) สำหรับถ่ายทอดต่อไป

การวางแผนและขั้นตอนการผลิตรายการวีดิทัศน์

ก่อนที่จะลงมือผลิตรายการเทปวีดิทัศน์ จีน คล้ายปาน (2528 : 20 – 22) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจะมีการวางแผนและมีขั้นตอนการผลิต ดังต่อไปนี้

การวางแผนการผลิตรายการเทปวีดิทัศน์ จะต้องคำนึงถึง

1. เนื้อหา เตรียมเรื่องที่จะนำมาผลิตรายการ ต้องคำนึงถึง
  - 1.1 เรื่องที่นำมาผลิตรายการ เราต้องการสอนอะไร ใช้กับผู้ระดับไหน
  - 1.2 วัตถุประสงค์ของการใช้รายการเทปวีดิทัศน์ และกลุ่มเป้าหมาย
  - 1.3 เราต้องการเน้นอะไร รวมถึงการประเมินผลของรายการที่เสนอ
2. เวลา กำหนดระยะเวลาที่มีความสำคัญมากในการผลิตรายการเทปวีดิทัศน์
  - 2.1 กำหนดระยะเวลาในการผลิตรายการสำเร็จเรียบร้อย
  - 2.2 ระยะเวลาที่ใช้ในการผลิตรายการทั้งหมด ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จ
  - 2.3 เวลาของรายการมีความยาวมากน้อยเพียงใด
3. ค่าใช้จ่าย ในปัจจุบันในการดำเนินงานทุกอย่างขึ้นอยู่กับงบประมาณ การผลิตรายการเทปวีดิทัศน์ก็มีลักษณะเช่นเดียวกัน ก็จะต้องคำนึงถึง
  - 3.1 งบประมาณค่าใช้จ่ายในการผลิตรายการเทปวีดิทัศน์ มีมากน้อยเพียงไร
  - 3.2 เครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ในการถ่ายทำเทปวีดิทัศน์มีมากน้อยเพียงไร
  - 3.3 บุคลากรที่จะมาทำงานมีจำนวนเท่าไร

ขั้นตอนการผลิตรายการเทปวีดิทัศน์

เพื่อให้การดำเนินงานในการผลิตรายการเทปวีดิทัศน์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยมีปัญหาน้อย ไพโรจน์ ตรีธนากุล (2528 : 76 – 78) ได้เสนอขั้นตอนการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้ คือ

1. การวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมายของผู้ชม
2. รวบรวมข้อมูลจะต้องรวบรวมเอกสารข้อมูลหลาย ๆ ด้าน ซึ่งมีขอบข่ายกว้างขวาง และเจาะลึก ซึ่งมีทั้งคุณภาพและประสิทธิภาพ
3. คัดเลือกเอกสาร ในระดับนี้การผลิตรายการจะต้องเลือกเอกสารที่เกี่ยวข้องและตรงจุด
4. การเขียนบท เตรียมเนื้อเรื่องที่จะนำไปเขียนบทถ่ายทำเทปวีดิทัศน์แต่เนิ่น ๆ
5. เตรียมการบันทึกเทปวีดิทัศน์ จัดทำตารางมอบหมายเจ้าหน้าที่ทำงาน และห้องถ่ายทำโทรทัศน์
6. งานด้านศิลปกรรม เตรียมการเขียนไตเติลชื่อเรื่อง การจัดฉาก
7. การถ่ายทำเทปวีดิทัศน์ เตรียมการเกี่ยวกับกล้องถ่ายทำโทรทัศน์ อุปกรณ์แสงสว่าง เครื่องบันทึกเทปวีดิทัศน์และเสียง
8. การตัดต่อลำดับภาพ เตรียมอุปกรณ์เครื่องตัดต่อภาพ
9. การบันทึกเสียง ดำเนินการบันทึกเสียงคำบรรยาย คนตรีประกอบและเสียงอื่น ๆ
10. เช็ครายการ เตรียมการอุปกรณ์เครื่องบันทึกเทปวีดิทัศน์ เครื่องรับโทรทัศน์ เพื่อเปิดดูรายการที่ถ่ายทำและตัดต่อเสร็จแล้ว เพื่อปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่อง
11. เสนอรายการ นำเทปวีดิทัศน์ที่เสร็จสมบูรณ์แล้วนำมาเปิดให้ผู้ชมดู
12. ประเมินผล ทำแบบสอบถามให้ผู้ชมประเมินผล และวิจารณ์

วิธีการเขียนบทถ่ายทำวีดิทัศน์

การเขียนบทถ่ายทำเทปวีดิทัศน์ เป็นการเขียนชี้แจงขั้นตอนการผลิตวีดิทัศน์ในรายละเอียดทั้งส่วนภาพ (Video) และเสียง (Audio) ซึ่งขั้นนี้เป็นที่ต้องใช้ในการสร้างจินตนาการและประสบการณ์ของผู้เขียนบทอย่างมาก ชิน คล้ายปาน (2528 : 31) ได้เสนอขั้นตอนในการเขียนบทถ่ายทำวีดิทัศน์ไว้ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลและทรัพยากรที่จะนำมาทำรายการ
2. คัดเลือกเนื้อหาให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของรายการ
3. กำหนดรายละเอียดในบทเทปวีดิทัศน์ ตามความสามารถของอุปกรณ์ที่มีอยู่ รวมทั้งงบประมาณ และเจ้าหน้าที่ที่จะทำการถ่ายทำ
4. ผู้เขียนบทจะต้องเดาความรู้สึกของผู้ชมว่าต้องการอะไร และจะต้องสนองตอบอย่างไร
5. ความต่อเนื่องของเนื้อหา เป็นสิ่งจำเป็นที่ทำให้ผู้ชมคอยติดตามรายการ
6. ภาพและคำบรรยาย จะต้องมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน

7. ข้อความที่ใช้เขียนบทถ่ายทำเทปวีดิทัศน์ จะต้องใช้ประโยคง่าย ๆ สั้น ๆ แต่สื่อความหมายได้ดี และเขียนให้อ่านง่าย
8. แทรกข้อคิดเห็น เพื่อให้ผู้ชมมีส่วนร่วม
9. บทเทปวีดิทัศน์จะต้องดึงดูดความสนใจและชวนใจให้ผู้ชมติดตามรายการ

ขั้นตอนการเขียนบทวีดิทัศน์

ขั้นตอนการเขียนบทมีขั้นตอนดังต่อไปนี้ คือ

1. การวางแผนผลิต การวางแผนผลิต เป็นงานอันดับแรกที่จะต้องทำก่อนการเขียนบทวีดิทัศน์ทางการศึกษา เพื่อให้ทราบเป้าหมายของการผลิตที่แน่นอนว่าต้องการให้ผู้ดูมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปอย่างไรบ้าง และทำการวิเคราะห์ผู้ดู เพื่อให้ทราบลักษณะพื้นฐานของผู้ดูอย่างแจ่มชัด ทำการวางแผนร่วมกันระหว่างทีมงานผู้ผลิต เพื่อกำหนดรูปแบบของรายการ ตลอดจนข้อจำกัด อื่น ๆ เกี่ยวกับงบประมาณ เวลา และเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ การร่วมปรึกษางานร่วมกันจะได้ข้อยุติที่จะไปเป็นข้อมูลในการเขียนบทต่อไป

2. ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล ผู้เขียนจะต้องมีความรู้ในเรื่องที่จะเขียนอย่างถ่องแท้ เมื่อมีข้อสงสัยควรทำการค้นคว้า คุยกับผู้รู้ และเอกสารหนังสือที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นทุกเล่ม ต้องยึดถือความถูกต้องของข้อมูลเป็นหลักใหญ่ หลังจากทำการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจนพอใจแล้วก็ควรสรุปประเด็นหลัก ๆ ที่ต้องการเน้นไว้เป็นข้อ ๆ ตามลำดับ ก่อนหลังให้ชัดเจน

3. เขียนโครงเรื่องจากประเด็นหลักที่สำคัญ ๆ ผู้เขียนต้องพยายามมองให้เห็นภาพเสียก่อน จะเสนอความคิดต่าง ๆ ให้เป็นภาพได้อย่างไร ตั้งแต่การเริ่มเรื่อง (Introduction) ให้ผู้ดูมีความสนใจอยากจะดูเรื่องราวของเราต่อไป ในตัวเรื่องให้ครอบคลุมประเด็นหลักต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอน และสุดท้ายเป็นบทสรุปก่อนจะจบเรื่อง

4. เขียนบทสำหรับถ่ายทำ เป็นการเขียนบทโทรทัศน์ให้ผู้ถ่ายทำ และทีมงานทั้งหมดสามารถทำหน้าที่ผลิตรายการได้อย่างถูกต้องตรงกับวัตถุประสงค์ของผู้เขียนบทซึ่งใช้จินตนาการนึกออกมาเป็นภาพ แล้วถ่ายทอดเป็นตัวหนังสือ แล้วให้ผู้เกี่ยวข้องกับการผลิตทุกฝ่าย ถ่ายทอดจากตัวหนังสือออกมาเป็นภาพอีกทอดหนึ่ง แบบที่นิยมกันมักแบ่งหน้ากระดาษออกเป็น 2 ส่วน ส่วนซ้ายเป็นภาพ (Video) ส่วนขวาเป็นเสียง (Audio) ในส่วนของภาพที่จินตนาการออกมาจากโครงเรื่อง เช่น สถานที่ของฉาก บทบาทของผู้แสดง ขนาดของภาพ มุมกล้อง และความต่อเนื่องของภาพแต่ละช็อต หรือฉากให้ชัดเจนด้วยมาเขียน ถึงขั้นนี้ผู้เขียนบทจะต้องใช้ความรู้เกี่ยวกับภาษาภาพยนตร์ อย่างเต็มที่ เพื่อให้สามารถสื่อความหมายเนื้อเรื่องออกมาเป็นภาพและเรื่องได้อย่างสมบูรณ์ ขณะเดียวกันจะต้องนึกถึงความต่อเนื่อง (Continuity) ระหว่างฉากต่อฉากไปด้วยไม่ให้เกิดการดำเนินเรื่องขาดเป็นห่วง ๆ หรือรักษาความต่อเนื่องเรื่องเวลาเพื่อสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้ชม

5. การตรวจทานและแก้ไข เมื่อเราร่างบทจนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ควรอ่านทานบท ถ้ายังไม่พอใจก็ควรย้อนกลับไปทำการแก้ไขในจุดที่ผิดพลาด เคล็ดลับที่ดีอย่างหนึ่ง คือ ควรอ่านบทดัง ๆ จะเห็นความไม่เหมาะสมของบทได้อย่างชัดเจน หรือให้คนอื่น ๆ ช่วยอ่านดู จะพบข้อบกพร่องได้ง่าย

เทคนิคการตัดต่อภาพ

หลังจากที่ถ่ายเก็บภาพที่ต้องการได้ครบถ้วนตามบทแล้ว ขั้นตอนต่อมาในการผลิตเทปวิดีโอก็คือ การตัดต่อภาพ ซึ่ง ไพโรจน์ ตรีธนากุล (2528 : 155) ได้กล่าวไว้ว่าการตัดต่อภาพเป็นการประมวลผลภาพที่ต้องการจากเทปม้วนต่าง ๆ เข้าไว้ในม้วนเทปเดียวกัน และอาจใช้เทปนี้เก็บไว้เป็นเทปต้นฉบับ (Master tape) ต่อไป แบ่งได้เป็น 2 แบบใหญ่ ๆ คือ

1. Assemble Editing หมายถึง การเติมภาพในแต่ละฉากเป็นการนำภาพมาต่อ ๆ กันจนจบเรื่อง หรือตัดต่อโดยตรง
2. Insert Editing หมายถึง การเติมภาพลงบนภาพเดิมที่ได้บันทึกไว้แล้ว โดยสามารถเลือกสัญญาณที่จะบันทึกลงไปได้แต่ละช่อง หรือการแทรกภาพ

2.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

เสน่ห์ ทิมสุกใส (2528 : 56 – 57) ได้ศึกษาผลของการใช้เทปโทรทัศน์ เพื่อการสอนเรื่อง การสร้างและซ่อมอุปกรณ์วิทยาศาสตร์จากแก้ว สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป วิทยาลัยครูสกลนคร ปีการศึกษา 2528 โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ซึ่งมีความสามารถทางสติปัญญาเท่ากัน จำนวนกลุ่มละ 30 คน กลุ่มหนึ่งให้เรียนจากบทเรียนเทปโทรทัศน์ อีกกลุ่มหนึ่งเรียนจากครูโดยตรง หลังจากจบบทเรียนให้นักศึกษาทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปรากฏว่า นักศึกษาที่เรียนโดยใช้บทเรียนเทปโทรทัศน์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาที่เรียนโดยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

รังสี เกษมสุข (2531 : 32 - 37) ทำการวิจัยเรื่องการสร้างบทเรียนเทปโทรทัศน์ประกอบการสอนวิชาดนตรี เรื่อง ลักษณะ เสียง และการประสมวงเครื่องดนตรีไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2530 โรงเรียนสวรรค์ สังกัดกรุงเทพมหานคร อำเภอพระโขนง กรุงเทพมหานคร จำนวน 23 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียนเทปโทรทัศน์สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในทุกบทเรียน โดยนักเรียนที่ทำคะแนนต่ำสุด ได้ร้อยละ 86.6 และนักเรียนที่ทำคะแนนสูงสุดได้ร้อยละ 95.5 สรุปว่านักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนเทปโทรทัศน์ได้ผลการประเมินตามเกณฑ์ 80/80

สุทธริรา แก้วมณี (2536 : 53 – 56) ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาประสิทธิภาพเทปวีดิทัศน์ การสอนวิชานาฏศิลป์เรื่อง “ราวมาตรฐาน” ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ค้นคว้าเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2535 ของโรงเรียนอนุบาล เชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ เรื่อง “ราวมาตรฐาน” ของนักเรียนที่สอนโดยใช้เทปวีดิทัศน์กับการสอนแบบปกติแตกต่างกัน (ที่ ระดับ .01) และความสนใจใฝ่การเรียนรู้วิชานาฏศิลป์เรื่อง “ราวมาตรฐาน” ของนักเรียนที่สอนโดย ใช้เทปวีดิทัศน์กับการสอนแบบปกติแตกต่างกัน (ที่ระดับ .01)

ไพศาล ช่วยชูหนู (2528 : 31-32) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการเรียนรู้หลักการทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยเรียนจากเทปโทรทัศน์สาธิตการทดลองกับเรียนด้วยการทดลองจริง กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดน้อยใน เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร จำนวน 80 คน ได้มาโดยวิธีจัดระดับคะแนน ผลการเรียนรู้เป็นความสามารถทางการเรียนสูงและต่ำ แล้วแบ่งเป็นสองกลุ่มโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ให้กลุ่มที่ 1 เรียนด้วยการทำการทดลองจริง และกลุ่มที่ 2 เรียนจากเทปโทรทัศน์สาธิตการทดลอง หลังจากเรียนแล้วทำการทดสอบทันทีผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูงของกลุ่มทดลอง 2 สูงกว่ากลุ่มทดลอง 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำของกลุ่มทดลอง 2 สูงกว่ากลุ่มทดลอง 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บุญสม เลิศพิเชษฐ์ (2536 : 90) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยา และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนด้วยชุดบทเรียนเทปโทรทัศน์กับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดบทเรียนเทปโทรทัศน์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ธวัช ทิพย์พิทักษ์ (2532 : 52-55) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้เทปโทรทัศน์ ประกอบกับการสอนตามคู่มือครู ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ไม่แตกต่างกัน โดยใช้เหตุผลว่า เนื่องจากการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้เช่นเดียวกัน ส่วนเจตคติต่อการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนที่เรียนโดยได้รับการสอนที่ใช้เทปโทรทัศน์ประกอบมีความคิดเห็นที่ดีกว่าการสอนตามคู่มือครู

วันทนา ฤกษ์แสน (2535 : 43-44) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องการใช้ประโยคสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการใช้บทเรียนวีดิทัศน์กับการสอนแบบธรรมดา ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา

ภาษาไทย เรื่องการใช้ประโยชน์สื่อสารระหว่างบทเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์กับการสอนแบบ
 ธรรมดา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมศักดิ์ ว่องวิษณุกร (2538 : ค) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสร้างและหาประสิทธิภาพของบท
 เรียนเทปโทรทัศน์ช่วยสอน เรื่องทฤษฎีงานเชื่อมไฟฟ้า ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขา
 วิชาช่างท่อและประสาน ผลการวิจัยปรากฏว่า บทเรียนเทปโทรทัศน์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ
 ภาพ 93.70/91.08 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 90/90 ที่กำหนดไว้ และผลการทดสอบความแตกต่างระหว่าง
 คะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ปรากฏว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทาง
 สถิติที่ระดับ .01 โดยมีคะแนนเฉลี่ยจากการสอนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบก่อน
 เรียน

ชัยพร พุ่มทองดี (2534 : 1) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาปฐม
 พยาบาลของนักเรียนตำรวจ โรงเรียนตำรวจภูธรภาค 4 โดยการสอนด้วยเทปวีดิทัศน์กับการสอน
 แบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า ผลการเรียนวิชาปฐมพยาบาลของนักเรียนพลตำรวจที่สอนด้วยเทปวีดิ
 ทัศน์ สูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

ธีรชัย จันทรงษ์ (2539 : 55-56) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ความคงทนความชอบ
 ทางการเรียน จากบทเรียนวีดิทัศน์ที่ใช้ผู้สาธิตกับเครื่องชี้นำ และบทเรียนวีดิทัศน์ที่ใช้ผู้สาธิตใน
 การสอนวิชาศิลปหัตถกรรม เรื่องเครื่องถม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
 ชั้นสูง (ปวส.) ปีที่ 1 แผนกหัตถกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเพาะช่าง ปีการศึกษา
 2539 จำนวน 60 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ของกลุ่มที่เรียนจากบทเรียนวีดิทัศน์ที่ใช้
 เครื่องสาธิตกับเครื่องชี้นำ กับบทเรียนวีดิทัศน์ที่ใช้ผู้สาธิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
 ระดับ .05

อิสริยา สิริวิทยาวรรณ (2541:241) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมี
 และความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ ที่ได้รับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ โดยใช้
 บทเรียน วีดิทัศน์สร้างสถานการณ์ กับการสอนตามคู่มือครู โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยม
 ศึกษาปีที่ 5 ให้นักกลุ่มทดลองเรียนด้วยวีดิทัศน์ ส่วนกลุ่มควบคุมเรียนตามคู่มือครูสอน ผลปรากฏว่า
 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมี และความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของกลุ่ม
 ทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วีรยา มณีรัตนคำกิจ (2544 : 59) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ออก
 แบบกราฟิกส์ 2 เรื่อง กราฟิกส์สำหรับงานวารสารของนักศึกษาสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ โดย
 การใช้บทเรียนวีดิทัศน์กับการสอนแบบปกติ ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง
 กราฟิกส์สำหรับงานวารสารของกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยวิธีสอนโดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์ กับกลุ่ม
 ควบคุมที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

Pasewark (1957 : 579) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการสอนพิมพ์สัมผัสโดยใช้โทรทัศน์กับครูสอนปกติ โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกสอนโดยใช้โทรทัศน์ กลุ่มที่ 2 สอนโดยครู ใช้เวลา 48 – 50 นาที โดยเปรียบเทียบในเรื่องความเร็วในการพิมพ์ ความถูกต้องแม่นยำ และแบบฉบับของการพิมพ์ เมื่อจบหลักสูตรนักเรียนทุกคนผ่านการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบ ผลปรากฏว่านักเรียนจากโทรทัศน์เรียนได้เร็วกว่ากลุ่มที่เรียน โดยครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากการทดลองพิมพ์ 9 ครั้ง ระหว่างภาคเรียน พบว่านักเรียนที่เรียนจากโทรทัศน์ พิมพ์ได้เร็ว และมีความผิดพลาดน้อยกว่ากลุ่มที่เรียนโดยครู

Endere (1960 : 131) ได้เปรียบเทียบนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สองกลุ่ม ซึ่งให้ดูรายการโทรทัศน์วิชาวิทยาศาสตร์ชุดหนึ่งเปรียบเทียบกับนักเรียนกลุ่มควบคุม ซึ่งไม่ได้ดูรายการโทรทัศน์ผลการทดสอบปรากฏว่านักเรียนที่ได้ดูรายการโทรทัศน์มีนัยสำคัญของคะแนนพัฒนาการมากกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ดูรายการโทรทัศน์การสอน เขาได้สรุปว่านักเรียนที่เรียนจากโทรทัศน์ได้รับความรู้มากกว่านักเรียนที่เรียนในชั้นเรียนธรรมดา

Camer (1962 : 118) ได้ประเมินผลการสอนอ่านทางเทปวีดิทัศน์ ระบบวงจรปิด โดยทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 โรงเรียนคอร์ทแลนด์ (Cortland Public School) นักเรียนเหล่านี้ได้เรียนวิธีอ่านจากเทปวีดิทัศน์ทุกวัน เพื่อฝึกฝนทักษะในการอ่านและให้เข้าใจคำศัพท์ ผลปรากฏว่า นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านอยู่ที่ระดับต่ำ ได้รับความรู้ในการอ่านมากขึ้นกว่าการเรียนในชั้นเรียนธรรมดา

Burke (1971 : 12) ได้ทดลองและสังเกตการเรียนการสอนโดยใช้โทรทัศน์ พบว่า คุณภาพการเรียนการสอน โดยใช้เทปโทรทัศน์ดีกว่าการเรียนการสอนโดยใช้ครูในห้องเรียน เพราะว่ามีเครื่องมืออุปกรณ์ที่มีคุณภาพดีกว่าครูในห้องเรียน นอกจากนี้โทรทัศน์ยังสามารถแสดงให้เห็นให้นักเรียนมองเห็นได้ทั่วถึงทุกคน ไม่ว่าจะเป็นการสอนแบบสาธิต ทดลองหรือการสอนด้านภาษา

Miller (1984 : 2659-A) แห่งมหาวิทยาลัยหลุยเซียนา ทำการทดลองเทปโทรทัศน์ชุด “นาที่ปลอดภัย” เกี่ยวกับเรื่องความปลอดภัยในการใช้เครื่องมือและเครื่องจักร พบว่าลูกจ้างที่ดูรายการเทปโทรทัศน์ “นาที่ปลอดภัย” จะมีความปลอดภัยในการทำงานมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ดูเทปโทรทัศน์

จากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและงานวิจัยต่าง ๆ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ จะเห็นได้ว่าทเรียนวีดิทัศน์ส่วนมากมีประสิทธิภาพได้ตามเกณฑ์และสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ จึงเชื่อได้ว่าการเรียนการสอนโดยใช้วีดิทัศน์จะส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก และยังเหมาะกับยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ อีกทั้งยังเป็นการใช้สื่ออย่างคุ้มค่ากับเศรษฐกิจ

และการจัดการอย่างต่อเนื่องทั้งการเรียนการสอนในปัจจุบัน เพราะนักเรียนสามารถนำเอารายการ
วีดิทัศน์นี้ไปศึกษาเองที่บ้านเพื่อความเข้าใจ และช่วยส่งเสริมความมั่นใจต่อการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

วีดิทัศน์เป็นเครื่องมือที่มีคุณค่าต่อการสอนเป็นอย่างมาก สามารถนำมาใช้ในการเรียน
การสอนในระดับต่าง ๆ ได้ ผู้เรียนส่วนใหญ่ชอบการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์ เพราะเป็นการ
เปลี่ยนบรรยากาศในห้องเรียน อีกทั้งยังพบว่าการนำบทเรียนวีดิทัศน์มาใช้ในการสอนจะทำให้ผู้
เรียนมีผลสัมฤทธิ์ การเรียนเท่าหรือสูงกว่า เมื่อนำมาเทียบกับการเรียนการสอนตามปกติ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของวีดิทัศน์วิชาการจัดแสดงสินค้าเรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน รหัสวิชา 22012207 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยผู้วิจัยดำเนินการใช้วิธีการ ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปีที่ 3 สาขาพาณิชยกรรม ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อี.เทค) จ. ชลบุรี จำนวน 120 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 สาขาพาณิชยกรรม โรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อี.เทค) จ. ชลบุรี ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 60 คน ซึ่งยังไม่เคยเรียนรายวิชาการจัดแสดงสินค้า เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้านมาก่อน การเลือกกลุ่มตัวอย่าง เลือกโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 จำนวน 20 คน เป็นกลุ่มหาประสิทธิภาพบทเรียนวีดิทัศน์

กลุ่มที่ 2 จำนวน 20 คน เป็นกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยวิธีสอนโดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์

กลุ่มที่ 3 จำนวน 20 คน เป็นกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยบทเรียนวีดิทัศน์ วิชาการจัดแสดงสินค้า เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน ของนักเรียนชั้นปีที่ 3 โรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อี.เทค) แบ่งได้ 4 ประการ คือ

3.2.1 บทเรียนวีดิทัศน์ วิชาการจัดแสดงสินค้า เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน

3.2.2 แบบฝึกหัดระหว่างเรียน ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ โดยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้

วิชา การจัดแสดงสินค้า เรื่องวิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน

3.2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้เป็นแบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

3.3.4 แบบประเมินคุณภาพบทเรียนวีดิทัศน์

3.2.1 การสร้างบทเรียนวีดิทัศน์

3.2.1.1 ศึกษาหลักสูตร และ ค้นคว้าเนื้อหาในวิชา การจัดแสดงสินค้า เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน

3.2.1.2 กำหนดขอบข่ายเนื้อหาที่จะนำมาใช้ในบทเรียน

3.2.1.3 เขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน

3.2.1.4 จัดเรียงลำดับและเขียนเนื้อหาให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมแล้วให้อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ

3.2.1.5 นำเนื้อหาให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหาตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไข

3.2.1.6 สร้างบทเรียนวีดิทัศน์

3.2.1.6.1 เขียนบทดำเนินเรื่อง (Treatment)

3.2.1.6.2 เขียนบทโทรทัศน์ (Script)

3.2.1.6.3 นำบทที่เขียนให้อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหาและผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคนิคการผลิตสื่อ ตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไข

3.2.1.6.4 เตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ และวางแผนการดำเนินการ

3.2.1.6.5 สร้างภาพตามบทโทรทัศน์

3.2.1.5.6 ตัดต่อภาพตามบทโทรทัศน์ พร้อมทั้งบันทึกภาพลงเทปโทรทัศน์

3.2.1.5.7 บันทึกเสียงคำบรรยายประกอบเสียงดนตรี

3.2.1.7 นำบทเรียนวีดิทัศน์ที่ผลิตเสร็จแล้ว ให้อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องแล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

3.2.1.8 นำบทเรียนวีดิทัศน์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา และด้านเทคนิคการผลิต สุ่มตรวจสอบเพื่อประเมินคุณภาพของวีดิทัศน์ที่จะนำมาใช้ในงานวิจัย และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

3.2.1.9 นำบทเรียนวีดิทัศน์ที่ได้ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนในกลุ่ม ทดลองขนาดเล็ก ที่ยังไม่เคยผ่านการเรียนในวิชานี้ซึ่งเรียนในเกณฑ์ เก่ง ปานกลาง และ อ่อน เกณฑ์ละ 1 คน จำนวนทั้งสิ้น 3 คน ผู้วิจัย ใช้การสัมภาษณ์ สังเกตพฤติกรรมดูว่า มีตอนใดที่นักเรียนไม่เข้าใจ ภาพและเสียงไม่ชัดเจน หรือตอนใดใช้เวลานานเกินไป แล้วนำข้อบกพร่องนั้นมาปรับปรุงแก้ไข โดยปรับเปลี่ยนรูปภาพ และขนาดของตัวอักษร และเพิ่มคำบรรยายในเนื้อหาที่สำคัญ

3.2.1.10 หลังจากทำการทดลองใช้ครั้งที่ 1 กับนักเรียนในกลุ่มทดลองขนาดเล็ก จำนวน 3 คน แล้วนำบทเรียนวีดิทัศน์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนในกลุ่มทดลองขนาดใหญ่ที่ยังไม่เคยผ่านการเรียนในวิชานี้ ซึ่งเรียนในเกณฑ์ เก่ง ปานกลาง อ่อน เกณฑ์ละ 3 คน จำนวนทั้งสิ้น 9 คน ผู้วิจัย ใช้การสัมภาษณ์ สังเกตพฤติกรรมดูว่า มีตอนใดที่นักเรียนไม่เข้าใจ ภาพและเสียงไม่ชัดเจน หรือตอนใดใช้เวลานานเกินไป แล้วนำข้อบกพร่องนั้นมาปรับปรุงแก้ไข โดยปรับเปลี่ยนรูปภาพ และขนาดของตัวอักษร และเพิ่มคำบรรยายในเนื้อหาที่สำคัญ

3.2.1.11 นำบทเรียนวีดิทัศน์ที่ปรับปรุงแล้ว เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และทำการประเมินคุณภาพของบทเรียนวีดิทัศน์

3.2.1.12 นำบทเรียนวีดิทัศน์ที่ได้ทำการทดลอง และปรับปรุงแก้ไขจนสมบูรณ์ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 จำนวน 20 คน ที่ยังไม่เคยเรียนวิชานี้มาก่อน หลังจากนั้นให้นักเรียนทำแบบทดสอบแล้วนำผลมาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพบทเรียนวีดิทัศน์ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

3.2.2 การสร้างแบบฝึกหัดระหว่างเรียน

การสร้างแบบฝึกหัดระหว่างเรียนบทเรียนวิดิทัศน์ประกอบด้วยเนื้อหา แบบฝึกหัดแบบเฉลยคำตอบ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

3.2.2.1 ศึกษาเนื้อหาและวัตถุประสงค์ในวิชาการจัดแสดงสินค้า เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน ของบทเรียนวิดิทัศน์

3.2.2.2 จัดเรียงลำดับและเขียนเนื้อหา ให้ครอบคลุมเนื้อหาของบทเรียนวิดิทัศน์

3.2.2.3 สร้างแบบฝึกหัด ชนิดเลือกตอบ จำนวน 3 ชุด

3.2.2.4 สร้างแบบเฉลยจำนวน 3 ชุด

3.2.2.5 นำแบบฝึกหัด และ แบบคำตอบให้อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไข

3.2.2.6 นำแบบฝึกหัด และแบบคำตอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว มาจัดพิมพ์และนำไปใช้ในการทดลองต่อไป

3.2.3 การสร้างแบบทดสอบหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนบทเรียน วิชา การจัดแสดงสินค้า เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน ด้วยวิธีการสอนด้วยบทเรียนวิดิทัศน์ และวิธีการสอนแบบปกติ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.2.3.1 วิเคราะห์เนื้อหา และวัตถุประสงค์ ของบทเรียนวิดิทัศน์ที่สร้างขึ้นในแต่ละตอน ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 โครงสร้างข้อสอบ

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	จำนวน	ข้อสอบ	ออกเกิน
ตอนที่ 1 สูตรความสำเร็จในการจัดแสดงสินค้า			
1. สามารถบอกสูตรสำเร็จในการจัดแสดงสินค้าได้	5 ข้อ	ข้อ 1 - 6	1 ข้อ
2. สามารถเลือกสินค้าที่จะนำมาจัดแสดงสินค้าได้	4 ข้อ	ข้อ 7 - 12	2 ข้อ
3. สามารถวิเคราะห์ความคิดสร้างสรรค์ในงานจัดแสดงสินค้าได้	3 ข้อ	ข้อ 13 - 16	1 ข้อ
4. สามารถบอกยุทธวิธีของการคิดสร้างสรรค์ได้	2 ข้อ	ข้อ 17 - 21	3 ข้อ

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	จำนวน	ข้อสอบ	ออกเกิน
ตอนที่ 2 การเตรียมงานการจัดแสดงสินค้า			
5. สามารถบอกวิธีการร่างแบบสเก็ทซ์ก่อนการจัดแสดงสินค้าจริงได้	4 ข้อ	ข้อ 22 - 27	2 ข้อ
6. สามารถบอกลำดับขั้นของการจัดแสดงสินค้าในตู้โชว์ได้	5 ข้อ	ข้อ 28 - 34	2 ข้อ
ตอนที่ 3 บรรยายกาศการจัดแสดงสินค้า			
7. สามารถบอกหลักการทั่วไปในการจัดแสดงสินค้าในตู้โชว์ได้	7 ข้อ	ข้อ 35 - 43	2 ข้อ
8. สามารถบอกบรรยากาศของการจัดแสดงสินค้าในร้านได้	2 ข้อ	ข้อ 44 - 47	2 ข้อ
9. สามารถบอกวิธีการจัดเนื้อที่แสดง สินค้าได้	7 ข้อ	ข้อ 48 - 58	4 ข้อ
10. สามารถบอกการจัดระบบสัญญาณภายในร้านได้	1 ข้อ	ข้อ 59 - 60	1 ข้อ
รวม	40 ข้อ	ข้อ 1 - 60	20 ข้อ

3.2.3.2 ออกแบบสร้างแบบทดสอบตามวัตถุประสงค์ที่วิเคราะห์ไว้ โดยแบบทดสอบเป็นชนิดเลือกตอบแบบ 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ

3.2.3.3 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้น ให้อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิ คำนึงเนื้อหาตรวจเพื่อปรับปรุงแก้ไข

3.2.3.4 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองกับนักเรียนที่ผ่านการเรียนเรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน จำนวน 50 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (Level of Difficulty) และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) ของข้อสอบเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 50% การคัดเลือกแบบทดสอบที่เหมาะสม ได้ถือเกณฑ์พิจารณาครั้งนี้ (บุญเรียง ขจรศิลป์ 2534 : 117)

3.2.3.4.1 แบบทดสอบที่มีค่าความยากง่าย อยู่ระหว่าง .20 - .80

3.2.3.4.2 แบบทดสอบที่มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป

ผลการคัดเลือกแบบทดสอบ ได้แบบทดสอบที่มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.28 - 0.78 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 - 0.40

3.2.3.5 นำแบบทดสอบที่ผ่านการคัดเลือกจำนวน 40 ข้อไปทดลองกับนักเรียนที่ผ่านการเรียน เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน จำนวน 50 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าความ

เชื่อมั่นของแบบทดสอบ (Reliability) โดยใช้สูตร Kuder-Richardson Formula 20 ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.81

3.2.3.6 จัดพิมพ์แบบทดสอบและนำไปใช้ในการทดลองต่อไป

3.2.4 การสร้างแบบประเมินผลบทเรียนวีดิทัศน์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามดังมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

3.2.4.1 ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ การสร้างแบบประเมินผล รูปแบบของแบบประเมินผล วิธีการใช้งาน และหาข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนด เป็นแนวทางการสร้างแบบประเมินผล วัตถุประสงค์เห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.2.4.2 ทำการสร้างแบบประเมินผลขึ้นมา โดยแบ่งประเมินผลออกได้ 2 ด้าน คือ แบบประเมินผลด้านเนื้อหาแบ่งออกเป็น 3 ส่วนด้วยกันคือ เนื้อหาและการดำเนินเรื่อง, รูปภาพและภาษา, เวลา และแบบประเมินผลด้านเทคนิคการผลิตสื่อ แบ่งออกเป็น 3 ส่วนด้วยกันคือ ด้านเนื้อหาและการดำเนินเรื่อง, ภาพ, เสียงและภาษา, เวลา

3.2.4.3 ให้อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสม จากนั้นได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อมูลที่ได้รับ

3.2.4.4 ปรับปรุงแก้ไข แบบประเมินผลจากอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ หลังจากนั้นจึงได้แบบประเมินผลฉบับสมบูรณ์ เพื่อเตรียมเก็บข้อมูลต่อไป

แบบประเมินในแต่ละด้าน จะมีช่องให้ผู้ทรงคุณวุฒิเลือกประเมินเพื่อแสดงความคิดเห็น ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ ดีมาก ดี ปานกลาง พอใช้ และควรปรับปรุง มีคะแนนเป็น 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ

โดยมีเกณฑ์การตีความหมายของการแสดงความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งจะนำคะแนนที่ได้จากแบบประเมินสื่อมาคำนวณหาคะแนนเฉลี่ยเพื่อทำการประเมิน ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 เกณฑ์การตีความหมายของการแสดงความคิดเห็น

ช่วงคะแนนเฉลี่ย $\bar{X}$	ระดับความคิดเห็น
4.50 – 5.00	ดีมาก
3.50 – 4.49	ดี
2.50 – 3.49	ปานกลาง
1.50 – 2.49	พอใช้
1.00 – 1.49	ควรปรับปรุง

ในการประเมินนั้นจะต้องได้เกณฑ์ ($\bar{X}$) ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการประเมินบทเรียนวิดิทัศน์

ผู้วิจัยได้นำบทเรียนวิดิทัศน์ วิชาการจัดแสดงสินค้า เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้า ในร้าน ที่ได้สร้างขึ้น นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา และด้านเทคนิคการผลิตสื่อ อย่างละ 3 ท่าน ทำการประเมินบทเรียนวิดิทัศน์เพื่อเปรียบเทียบเป็นคะแนนแบบ อิงเกณฑ์ได้ผลของเกณฑ์เป็นการแสดงความคิดเห็นสรุปได้ดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 แสดงผลการประเมินสื่อการสอนด้านเนื้อหา จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน

เรื่องที่ประเมิน	ระดับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	$\bar{X}$	S.D	ความหมาย
1. เนื้อหาและการดำเนินเรื่อง			
- เนื้อหา มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	5	0.00	ดีมาก
- ความเหมาะสมในการนำเข้าสู่เนื้อหา	4.66	0.57	ดีมาก
- ความถูกต้องของเนื้อหา	5	0.00	ดีมาก
- ความถูกต้องในการลำดับเนื้อหาตามขั้นตอน	5	0.00	ดีมาก
- ความสอดคล้องของเนื้อหาแต่ละตอน	5	0.00	ดีมาก
- ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	5	0.00	ดีมาก
- ความเหมาะสมกับระดับผู้เรียน	5	0.00	ดีมาก
- ความเหมาะสมของการสรุปเนื้อหา	4.33	0.57	ดี
ค่าเฉลี่ยในเรื่องเนื้อหาและการดำเนินเรื่อง	4.87		ดีมาก
2. รูปภาพและภาษา			
- ความถูกต้องของรูปภาพ	4.33	0.57	ดี
- ความถูกต้องของภาษา	5	0.00	ดีมาก
- ความสอดคล้องระหว่างรูปภาพกับคำบรรยาย	4.33	0.57	ดี
ค่าเฉลี่ยในเรื่องรูปภาพและภาษา	4.55		ดีมาก
3. เวลาฉาย			
- ความเหมาะสมของเวลาฉายกับเนื้อหาในภาพ	4.66	0.57	ดีมาก
- ความเหมาะสมของเวลาฉายกับเนื้อหาคำบรรยาย	5	0.00	ดีมาก
- ความเหมาะสมของเวลาฉายทั้งเรื่อง	4.66	0.00	ดีมาก
ค่าเฉลี่ยในเรื่องเวลาฉาย	4.77		ดีมาก
ค่าเฉลี่ยจากทุกเรื่องที่ประเมิน $\bar{X}$	4.73	0.20	ดีมาก

จากตารางที่ 3.3 แสดงค่าเฉลี่ยของการแสดงความคิดเห็น ในการประเมินด้านเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน กล่าวได้ว่า บทเรียนวิดีโอทัศน์วิชาจัดแสดงสินค้า เรื่อง วิถีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้านที่ได้สร้างขึ้นนี้อยู่ในเกณฑ์ 4.73 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.20 ซึ่งอยู่ในระดับที่ดีมาก

ตารางที่ 3.4 แสดงผลการประเมินสื่อการสอนด้านเทคนิคการผลิตสื่อ จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน

เรื่องที่ประเมิน	ระดับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	$\bar{X}$	S.D	ความหมาย
1. เนื้อหาและการดำเนินเรื่อง			
- เนื้อหา มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	5	0.00	ดีมาก
- ความเหมาะสมในการนำเข้าสู่เนื้อหา	4.66	0.57	ดีมาก
- ความเหมาะสมในรูปแบบหรือวิธีการนำเสนอ	4.33	0.57	ดี
- ความเหมาะสมในการสรุปเนื้อหา	4.66	0.57	ดีมาก
ค่าเฉลี่ยในเรื่องเนื้อหาและการดำเนินเรื่อง	4.66		ดีมาก
2. ภาพ			
- คุณภาพของภาพ	5	0.00	ดีมาก
- ความเหมาะสมของภาพในด้านสื่อความหมาย	4.33	0.57	ดี
- ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร	5	0.00	ดีมาก
- ความเหมาะสมของสีตัวอักษรต่อการอ่าน	5	0.00	ดีมาก
- ความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับเสียงบรรยาย	4.66	0.57	ดีมาก
- ความเหมาะสมของเทคนิคกล้อง	4.33	0.57	ดี
ค่าเฉลี่ยในเรื่องภาพ	4.71		ดีมาก
3. เสียงและภาษา			
- ความเหมาะสมของเสียงบรรยาย	5	0.00	ดีมาก
- ความชัดเจนของเสียงบรรยาย	4.66	0.57	ดีมาก
- ความถูกต้องของภาษาบรรยาย	5	0.00	ดีมาก
- ความเหมาะสมของเสียงดนตรีประกอบ	5	0.00	ดีมาก
- ความเหมาะสมของระดับเสียงดนตรีกับเสียงบรรยาย	5	0.00	ดีมาก
ค่าเฉลี่ยในเรื่องเสียงและภาษา	4.93		ดีมาก

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

เรื่องที่ประเมิน	ระดับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ		
	$\bar{X}$	S.D	ความหมาย
4. เวลา			
- ความเหมาะสมของเวลาฉายกับเนื้อหาในภาพ	4.66	0.57	ดีมาก
- ความเหมาะสมของเวลาฉายกับเนื้อหาคำบรรยาย	5	0.00	ดีมาก
- ความเหมาะสมของเวลาฉายทั้งเรื่อง	5	0.00	ดีมาก
ค่าเฉลี่ยในเรื่องเวลา	4.87		ดีมาก
ค่าเฉลี่ยจากทุกเรื่องที่ประเมิน $\bar{X}$	4.79	0.25	ดีมาก

จากตารางที่ 3.4 แสดงค่าเฉลี่ยของการแสดงความคิดเห็น ในการประเมินด้านเทคนิคการผลิตสื่อจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน กล่าวได้ว่า บทเรียนวีดิทัศน์วิชาจัดแสดงสินค้า เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้านที่ได้สร้างขึ้นนี้อยู่ในเกณฑ์ 4.79 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.25 ซึ่งอยู่ในระดับที่ดีมาก

จากนั้นจึงได้นำบทเรียนวีดิทัศน์ที่ได้ผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 6 ท่าน ไปดำเนินการทดลองใช้กับกลุ่มที่ 1 เพื่อหาประสิทธิภาพบทเรียนวีดิทัศน์

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่องานบัณฑิต คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัย ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออกเฉียง (อี. เทค)

2. ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มหาประสิทธิภาพบทเรียนวีดิทัศน์ จำนวน 20 คน มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. ให้นักเรียนดำเนินกิจกรรมตามที่ครูผู้สอนแนะนำ เมื่อเสร็จสิ้นการเรียนการสอนแล้วนักเรียนจะต้องทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนทั้งหมด 3 ตอน (E_1)

2. เมื่อเสร็จสิ้นจากการเรียนทุกตอนแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลัง (E_2)

3. นำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยหาค่า E_1/E_2

กลุ่มที่ 2 กลุ่มทดลองที่เรียนด้วยวิธีสอนโดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์ จำนวน 20 คน มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยอธิบายการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์
2. นักเรียนดำเนินกิจกรรมการเรียนตามขั้นตอน ซึ่งเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์
3. เมื่อเสร็จสิ้นจากการเรียนให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กลุ่มที่ 3 กลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ จำนวน 20 คน มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยอธิบายการเรียนโดยการเรียนการสอนแบบปกติ
2. ให้นักเรียนดำเนินกิจกรรมการเรียนตามลำดับขั้นตอน ด้วยวิธีสอนแบบปกติ
3. เมื่อเสร็จสิ้นจากการเรียนให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ของครูผู้สอน

3. นำผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยวิธีสอน โดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์ และกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ โดยแบ่งเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

- 3.4.1 หาค่าสถิติพื้นฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 3.4.2 หาค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ
- 3.4.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
- 3.4.4 หาประสิทธิภาพของบทเรียนวีดิทัศน์
- 3.4.5 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

สูตรสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย มีดังนี้

3.4.1 หาค่าสถิติพื้นฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.4.1.1 การหาค่าเฉลี่ยจากสูตร

$$\text{สูตร} \quad \bar{X} = \frac{\sum X}{n} \quad (\text{กานดา พูนลาภทวี. 2539 : 42})$$

เมื่อ $\bar{X}$ คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
 $\sum X$ คือ ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
 n คือ จำนวนนักเรียน

3.4.1.2 หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$\text{สูตร } S.D. = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}} \quad (\text{ล้วน สายยศ. 2536 : 63})$$

เมื่อ	S.D.	คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	N	คือ จำนวนคน
	$\sum x^2$	คือ ผลรวมของคะแนนแต่ละคนยกกำลังสอง
	$\sum x$	คือ ผลรวมของคะแนนมายกกำลังสอง

3.4.2 หาค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบเป็นรายข้อ

3.4.2.1 หาค่าความยากของแบบทดสอบ

$$\text{สูตร } P = \frac{R}{N} \quad (\text{พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 129})$$

เมื่อ	P	คือ ค่าความยากง่ายของคำถามแต่ละข้อ
	R	คือ จำนวนผู้ตอบถูกในแต่ละข้อ
	N	คือ จำนวนผู้สอบเข้าทั้งหมด

3.4.2.2 หาค่าอำนาจจำแนก

$$\text{สูตร } r = \frac{R_u - R_L}{N/2} \quad (\text{พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 129})$$

เมื่อ	r	คือ ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบรายข้อ
	R_u	คือ จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มเก่ง
	R_L	คือ จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มอ่อน
	N	คือ จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

3.4.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

สูตร
$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right\} \text{ (บุญเรียง ขจรศิลป์. 2534 : 185)}$$

- เมื่อ r_{tt} คือ ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
 n คือ จำนวนข้อของแบบทดสอบ
 p คือ สัดส่วนของผู้ที่ตอบถูกในแต่ละข้อ
 q คือ สัดส่วนของผู้ที่ตอบผิดในแต่ละข้อ = 1-P
 S_t^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบ ทั้งฉบับของผู้เข้าสอบทั้งหมด

3.4.4 หาประสิทธิภาพของบทเรียนวีดิทัศน์

สูตร
$$E1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100 \text{ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2520 : 136)}$$

$$E2 = \frac{\frac{\sum F}{N}}{B} \times 100$$

- เมื่อ E1 คือ ประสิทธิภาพของขบวนการคิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบฝึกหัด
 E2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน
 $\sum X$ คือ คะแนนรวมของผู้เรียนจากการทำแบบฝึกหัด
 $\sum F$ คือ คะแนนรวมของผู้เรียนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน
 N คือ จำนวนผู้เรียนทั้งหมด
 A คือ คะแนนเต็มของแบบฝึกหัด
 B คือ คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

3.4.5 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่าง เป็นการเปรียบเทียบคะแนนสอบหลังเรียน ของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมด้วยวิธีทางสถิติ Independent Samples t-test เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนนักเรียนกลุ่มละ 20 คน ($n < 30$ คน) และมีจำนวนนักเรียนเท่ากันทั้ง 2 กลุ่ม จึงตั้งข้อดกลงว่าความแปรปรวนเท่ากัน ($\sigma_1^2 = \sigma_2^2$) โดยไม่ต้องทดสอบค่าความแปรปรวนว่าเท่ากันหรือไม่ ดังนั้นจึงเลือกใช้สูตร Pooled variances Independent Samples t-test ได้เลย

$$\text{สูตร } t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}} \quad (\text{ชูศรี วงศ์รัตนช. 2541 : 164})$$

- เมื่อ
- $\bar{X}_1$ = คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มควบคุม
  - $\bar{X}_2$ = คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มทดลอง
  - X_1 = คะแนนของแต่ละคนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มควบคุม
  - X_2 = คะแนนของแต่ละคนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มทดลอง
  - n_1 = จำนวนนักเรียนของกลุ่มควบคุม
  - n_2 = จำนวนนักเรียนของกลุ่มทดลอง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ได้วิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ 2 ข้อ ดังนี้ คือ

1. เพื่อสร้าง และหาประสิทธิภาพบทเรียนวีดิทัศน์ วิชาการจัดแสดงสินค้า เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการจัดแสดงสินค้า เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน ของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนโดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์ กับวิธีสอนแบบปกติ

ข้อมูลที่น่าวิเคราะห์เพื่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพบทเรียนวีดิทัศน์ วิชา การจัดแสดงสินค้า เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน

4.2 แสดงผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการจัดแสดงสินค้า เรื่องวิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้านของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนโดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์ กับนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ

4.1 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพบทเรียนวีดิทัศน์ วิชา การจัดแสดงสินค้า เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน

ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน ผู้วิจัยได้นำบทเรียนวีดิทัศน์ ที่ได้ผ่านการประเมินคุณภาพ ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 สาขาพาณิชยการ โรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อี.เทค) จำนวน 20 คน

ผลจากการให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ศึกษาเนื้อหาจากบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียน โดยนำคะแนนการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มาวิเคราะห์มีค่าคะแนน ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงประสิทธิภาพของบทเรียนวีดิทัศน์

คะแนน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	ร้อยละ
แบบฝึกหัดระหว่างเรียน (E_1)	30	25.10	83.67
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (E_2)	40	32.55	81.38

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ประสิทธิภาพของบทเรียนวีดิทัศน์วิชาการจัดแสดงสินค้า เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน มีค่าเท่ากับ 83.67/81.38 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้

4.2 แสดงผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการจัดแสดงสินค้า เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน ของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนโดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์ กับวิธีสอนแบบปกติ

ตารางที่ 4.2 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เรื่องวิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้านที่เรียนด้วยวิธีสอน โดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์กับวิธีสอนแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	SD	t
การสอนแบบปกติ	20	29.75	2.92	3.99*
การสอนโดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์	20	32.90	2.71	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($\alpha = .05$ df = 38 t = 1.69)

จากตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา การจัดแสดงสินค้า เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน ที่เรียนด้วยวิธีสอน โดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์และเรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ ผลการทดลองพบว่า นักเรียนมีผลการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอน โดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัย วิชาการจัดแสดงสินค้า เรื่องวิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้านตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.1.1 เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพบทเรียนวีดิทัศน์ วิชาการจัดแสดงสินค้า เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน

5.2.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการจัดแสดงสินค้า เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้านของนักเรียน ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอน โดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์ กับวิธีสอนแบบปกติ

5.2 สมมติฐานการวิจัย

5.2.1 บทเรียนวีดิทัศน์ ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

5.2.2 นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอน โดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์ วิชาการจัดแสดงสินค้า เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบปกติ

5.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออกเฉียง (อ.เทค) จ. ชลบุรี จำนวน 120 คน

5.3.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 ที่เรียนวิชาการจัดแสดงสินค้า จำนวน 60 คน แล้วทำการแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 20 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก แบ่งออกเป็น

กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มหาประสิทธิภาพบทเรียนวีดิทัศน์ จำนวน 20 คน

กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ จำนวน 20 คน

กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มควบคุมเป็นการเรียนแบบปกติ จำนวน 20 คน

5.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.4.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ โดยมีความความยากง่ายตั้งแต่ 0.28 – 0.78 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 – 0.40 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เท่ากับ 0.81

5.4.2 บทเรียนวีดิทัศน์ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเป็นบทเรียนที่มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 83.67/81.38

5.5 การดำเนินการทดลอง

5.5.1 กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง

5.5.2 ทดลองเพื่อเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน โดยมีวิธีการทดลอง ดังนี้

5.5.2.1 การทดลองหาประสิทธิภาพของบทเรียนวีดิทัศน์

(1) โดยทดลองใช้บทเรียนวีดิทัศน์กับกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ด้วยวิธีการสอนโดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์ หลังจากจบในแต่ละตอนแล้ว นักเรียนจะทำแบบฝึกหัดในแต่ละตอน เพื่อหาคะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียน (E_1)

(2) ทดสอบท้ายบทเรียน เมื่อนักเรียนเรียนจบทุกตอนแล้ว ผู้วิจัยได้ทดสอบนักเรียน โดยใช้แบบทดสอบหลังบทเรียนจำนวน 40 ข้อ เพื่อหาคะแนนเฉลี่ยท้ายบทเรียน (E_2)

5.5.2.2 การดำเนินการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

(1) กลุ่มตัวอย่างที่ 2 โดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์ จำนวน 20 คน โดยผู้วิจัยให้นักเรียนดำเนินกิจกรรมการเรียนตามลำดับขั้นตอนของบทเรียนวีดิทัศน์ เมื่อเสร็จสิ้นจากการเรียนให้นักเรียนทำแบบทดสอบ เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

(2) กลุ่มตัวอย่างที่ 3 ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ จำนวน 20 คน ดำเนินกิจกรรมการเรียน ตามกระบวนการเรียนโดยการสอนแบบปกติ เมื่อเสร็จสิ้นจากการเรียน ให้นักเรียนทำแบบทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

(3) นำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยการเปรียบเทียบ t-test

5.6 สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยตามกระบวนการดังกล่าวข้างต้น สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการหาประสิทธิภาพของบทเรียนวีดิทัศน์ (E_1/E_2) บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน ที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.67/81.38 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80
2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่เรียนด้วยวิธีสอนโดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์กับวิธีสอนแบบปกติ ผลวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนโดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์ สูงกว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.7 การอภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยพบว่าบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่องวิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน ได้ผ่านการประเมินคุณภาพของบทเรียนวีดิทัศน์จากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ได้ค่าเฉลี่ยทางด้านเนื้อหาเท่ากับ 4.73 และได้ค่าเฉลี่ยทางด้านเทคนิคการผลิตสื่อเท่ากับ 4.79 และด้านการหาประสิทธิภาพบทเรียนวีดิทัศน์ มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 83.67/81.38 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย แสดงว่าบทเรียนวีดิทัศน์ อยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบทเรียนวีดิทัศน์นี้ได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านเนื้อหาและด้านเทคนิคการผลิตสื่อจำนวน 6 ท่าน ทำการประเมินคุณภาพของบทเรียนวีดิทัศน์ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และยังได้นำไปทดลองใช้กับนักเรียน จำนวน 3 คน และทดลองกับนักเรียนจำนวน 9 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนวีดิทัศน์ โดยผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัย ของ วีรยา มณีรัตนคำแข็ง (2544 : 59) ที่ว่า ประสิทธิภาพของบทเรียนวีดิทัศน์ วิชา ออกแบบกราฟิกส์ 2 เรื่อง กราฟิกส์สำหรับงานวารสาร มีประสิทธิภาพ 82.50/80.83 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80

2. จากผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนโดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์ และการวิธีสอนแบบปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนโดยใช้บทเรียน วีดิทัศน์ ได้ผลดีกว่าวิธีสอนแบบปกติ ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์มีความสนใจในการเรียน ภาพเคลื่อนไหว ต่าง ๆ ของสื่อจะช่วยให้เกิดทักษะความรู้มากขึ้น อีกทั้งผู้สอนสามารถหยุดภาพ และอธิบายเพิ่มเติมตามจุดต่าง ๆ ของเนื้อหาได้ ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัย ของ วีรยา มณีรัตนคำแข็ง (2544 : 59) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ออกแบบกราฟิก 2 เรื่อง กราฟิกส์สำหรับงานวารสารของนักศึกษาสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ โดยการใช้บทเรียนวีดิทัศน์กับการสอนแบบปกติ ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง กราฟิกส์

สำหรับงานวารสารของกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยวิธีสอนโดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์ กับกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากเหตุผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า บทเรียนวีดิทัศน์วิชาการจัดแสดงสินค้า เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน สามารถใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดี

5.8 ข้อเสนอแนะ

5.8.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

5.8.1.1 ก่อนเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ ควรมีการแนะนำให้นักเรียนมีความตั้งใจในการเรียน โดยศึกษารายละเอียดของเนื้อหาจากเอกสารประกอบการเรียน

5.8.1.2 ผู้สอนควรมีการจัดสื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์ให้พร้อมในการสอน และควรจัดห้องเรียนให้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียนที่เข้ามาศึกษา

5.8.1.3 ในการเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ ผู้สอนไม่ควรจำกัดเวลาในการเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนมีความพร้อม และได้เรียนตามความสามารถของแต่ละบุคคล

5.8.1.4 ควรมีการนำบทเรียนวีดิทัศน์บันทึกลงบนแผ่นซีดีรอม นอกเหนือจากม้วนวีดิโอเทป เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับนักศึกษา และสะดวกต่อการเก็บรักษา

5.8.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

5.8.2.1 ควรมีการสร้างบทเรียนวีดิทัศน์ วิชาการจัดแสดงสินค้า ให้ครบตามหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ด้วยตัวเอง หรือทบทวนการเรียนบทเรียนวีดิทัศน์ได้อย่างต่อเนื่อง

5.8.2.2 ควรมีการพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ให้มีความหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นภาพยนตร์สไลด์มัลติมีเดีย Video Compact Disk/VCD ให้มีบทเรียนครบตามหลักสูตรรายวิชาการจัดแสดงสินค้า

5.8.2.3 ควรมีการทดสอบ โดยการให้นักศึกษาได้ทดลองปฏิบัติงานจริง และศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเจตคติและสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เพื่อหาแนวทางในการช่วยเหลือและสนับสนุน ในการผลิตบทเรียนวีดิทัศน์ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

บรรณานุกรม

- กานดา พูนลาภทวี.2939.สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : ฟิสิกส์เซ็นเตอร์การพิมพ์.
- ชิน คล้ายปาน. 2528. เทคนิคการผลิตรายการเทปโทรทัศน์. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ชูศรี วงศ์รัตน์.2541. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์.2520.มิตินที่ 3 นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร : แผนกโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์.2529.หลักการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์บริษัทประชาชนจำกัด.
- ชัยพร พุ่มทองดี. 2534. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการปฐมพยาบาลของนักเรียนพลตำรวจโรงเรียนพลตำรวจภูธร 4 โดยการสอนด้วยเทปโทรทัศน์กับการสอนปกติ. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ดำรงศักดิ์ ชัยสนิท.2542. การจัดแสดงสินค้า. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วังอักษร.
- ธวัช ทิพย์พิทักษ์.2532. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการสอนในวิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้เทปโทรทัศน์ ประกอบ. ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ธาริณี วีระสกุลรัตน์. 2528. การใช้วีดิโอเทปเพื่อการสอนซ่อมเสริม วิชาวิทยาศาสตร์กายภาพชีวภาพ เรื่อง รังสีที่มองไม่เห็น วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธีรชัย จันทรัมย์. 2539.การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ความคงทนและความชอบทางการเรียนของบทเรียนวีดิทัศน์ที่ผู้ใช้สาธิต ในการสอนวิชาศิลปะหัตถกรรม เรื่องเครื่องถม. กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- นพรัตน์ บุญกาญจน์วนิษา. 2535. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความคงทนทางการเรียนระหว่างการเรียนจากเทปโทรทัศน์กับการสอนแบบสาธิต. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

- บุญสม เลิศพิเชษฐ์. 2536. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยาและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนด้วยชุดบทเรียนเทปโทรทัศน์กับการสอนตามคู่มือครู. ปรินูญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. 2534. วิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : พิชญาพรินติ้ง.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540. วิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พินิต วัฒน. 2520. การผลิตรายการโทรทัศน์. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ไพศาล ช่วยชูหนู. 2528. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักการวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เทปโทรทัศน์สาธิตการทดลองกับนักเรียนทดลองจริง. ปรินูญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ไพบุลย์ จันทยศ. 2526. วิดีโอก้าวหน้าของการสร้างตำราเรียน สารพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- ไพโรจน์ ตีรณชนากุล. 2528. เทคนิคการผลิตรายการวิดีโอเทปเพื่อการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : พลพินธ์การพิมพ์.
- เมธี เจริญสุข. 2538. การพัฒนารายการวีดิทัศน์โดยใช้ชุดถ่ายทำแบบกล้องเดี่ยวแบบเบ็ดเสร็จ. ปรินูญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- รังสรรค์ ดวงสร้อยทอง. 2530. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ และความคงทนทางการเรียนวิชาช่างเรื่อง ลำดับขั้นการทำผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาจากแบบพิมพ์หล่อ โดยใช้บทเรียนเทปโทรทัศน์แบบสรูปเน้นตอน ๆ กับการสอนปกติ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- รังสี เกษมสุข. 2531. การสร้างบทเรียนเทปโทรทัศน์ประกอบการสอนวิชาดนตรี เรื่อง ลักษณะเสียงและการประสมวงของเครื่องดนตรีไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ลัดดา สุขปรีดา. 2533. เทคโนโลยีการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- ล้วน สายยศ. 2536. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- วสันต์ อดิศักดิ์. 2533. การผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาและฝึกอบรม. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.

- วิภาวี คุวานานนท์. 2533. โครงการจัดตั้งหน่วยเทปโทรทัศน์เคลื่อนที่เพื่อการศึกษาออกโรงเรียน
สำหรับการศึกษานอกโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีรยา มณีรัตน์คำแกิง.2544. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาออกแบบกราฟิกส์ 2
เรื่องงานกราฟิกส์สำหรับงานวารสาร โดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์กับการสอนแบบปกติ.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- วันทนา ฤกษ์เสน.2535.การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องการใช้
การใช้ประโยคสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์กับการ
สอนแบบธรรมดา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วิจิตร ภักดีรัตน์. 2523. วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์กับการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช.
- สมศักดิ์ ว่องวิชญกร.2538. การสร้างและหาประสิทธิภาพของบทเรียนเทปโทรทัศน์ช่วยสอนเรื่อง
ทฤษฎีงานเชื่อมไฟฟ้า ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาช่างท่อและประสาน.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สุดสวาท เกศบุรมย์. 2530. ความคิดเห็นและความต้องการรายการวิดีโอเทปเพื่อการศึกษาด้านอาชีพ
สำหรับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด. ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- สุทธิพร จิตติมิตรภาพ. 2538. บทความไอที : เผยปัจจัยหลักในการผลิตสื่อคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา.
กรุงเทพมหานคร : หน้า 6.
- สุทธิรา แก้วมณี. 2536. การศึกษาหาประสิทธิภาพวีดิทัศน์การสอนวิชานาฏศิลป์ เรื่อง รำวง
มาตรฐาน ชั้นประถมปีที่ 5. ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- สุรชัย สิกขาบัณฑิต. 2528. ความรู้เบื้องต้นวิทยุและโทรทัศน์การศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- เสน่ห์ ทิมสุกใส. 2528. ผลการใช้เทปโทรทัศน์เพื่อการสอน เรื่องการสร้างและการซ่อมอุปกรณ์
วิทยาศาสตร์จากแก้ว. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อิสริยา สิริวิทยาวรรณ. 2541. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมี และความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้โดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์สร้างสถานการณ์ กับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญา นินพธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

Bruke, James W., Richard B. Lewis and Fred F. Hercleroad. 1971. "A-V Instructional Technology," Media and Method Sixth Edition. McGraw – Hill Inc.

Carner, Richard L. 1962. "an Evaluation of Teaching/Reading to Elementary Pupils Through Close Circuit TV," **Dissertation Abstracts International**. 23 : 160.

Ender. 1960. D.E. "Academic Achievement in Grade Six Science Resulting from Supplementary Instruction by Open Circuit Television," **"Dissertation Abstracts International**. 21.

Gagne, Robert M. and Briggs, Leslie J. 1989. **W. Principles of Instruction Design**. 3nd ed. New York: Holt, Rinehart and Winston, Inc.

Miller. Robert Steven. 1984. "The Effectiveness of Video Technology in Safety Training at an Industrial Site," **"Dissertation Abstracts International**. 44 (9) : 2659 – A;

Pasewark, William Robert. 1957. "The Effectiveness of Television as a Medium of Learning Typewriting," **"Dissertation Abstracts International**. 17:689;

ภาคผนวก ก

หนังสือราชการต่าง ๆ

1. ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์
2. หนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย
3. หนังสือขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย
4. หนังสือขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์ อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาทางการอาชีวะและเทคนิคศึกษา ที่ได้รับ อนุมัติให้ดำเนินการดังนี้

ได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 25 กันยายน 2543

1. นางสาวชุติมา หิรัญอร ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "บทเรียนวิดิทัศน์ เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน" โดยมี อาจารย์โอวาท พูลศิริ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.ศุภชัย ภูพัฒน์ และ ศศ.อรรถพร ฤทธิเกิด เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ.2543

(รศ.ดร.บุญวัฒน์ อัครชู)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1504/ 4687

คณะครู ศาสตร์ อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนจลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

29 กันยายน 2543

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์คุณลักษณะ อนุวงศ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย บทเรียนวิดีโอทัศนด้านเนื้อหา

ด้วย นางสาวชุติมา หิรัญอร นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาทางการอาชีวะและเทคนิคศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "บทเรียนวิดีโอทัศน เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน"

คณะครูศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยเกี่ยวกับบทเรียนวิดีโอทัศนด้านเนื้อหา ดังที่แนบมาพร้อมนี้ จำนวน 1 ชุด ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูลของ นางสาวชุติมา หิรัญอร มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 3271199, 7373000 ต่อ 3679

ที่ ทม 1504 / 3397

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

6 สิงหาคม 2544

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามการวิจัย

เรียน อาจารย์กฤษฎ ไวยคิดต่อ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบทดสอบเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวชุตินา หิรัญอร นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาทางการ
อาชีวะและเทคนิคศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง “ วิถีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน ”

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว
เป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตอบแบบทดสอบด้านเนื้อหา ดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหา
ถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตอบแบบสอบถามของท่านจะช่วยให้การเก็บข้อมูลของ
นางสาวชุตินา หิรัญอร มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ
เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร.327-1199 . 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร.3269040

ที่ ทม 1504/ 4687

คณะครู คณาจารย์ วิทยาลัยอาชีวศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๑ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์สิทธิชัย ธรรมเสนห์

สิ่งที่ส่งมาด้วย บทเรียนวีดิทัศน์ด้านเนื้อหา

ด้วย นางสาวชุตินา นีร์ญอร นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาทางการอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน"

คณะครูคณาจารย์วิทยาลัยอาชีวศึกษา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยเกี่ยวกับบทเรียนวีดิทัศน์ด้านเนื้อหา ดังที่แนบมาพร้อมนี้ จำนวน 1 ชุด ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูลของ นางสาวชุตินา นีร์ญอร มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ ทิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

คณะครู ศาสตร์ อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

ที่ ทม 1504/ 4687

๒๙ กันยายน ๒๕๔๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์ชัยเล็ก สุวานิชย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย บทเรียนวีดิทัศน์ด้านเทคนิคการผลิตสื่อ

ด้วย นางสาวชุตติมา หิรัญอร นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาทางการอาชีพและเทคโนโลยีศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน"

คณะครูศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยเกี่ยวกับบทเรียนวีดิทัศน์ด้านเทคนิคการผลิตสื่อ ดังที่แนบมาพร้อมนี้ จำนวน 1 ชุด ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูลของ นางสาวชุตติมา หิรัญอร มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 3271199, 7373000 ต่อ 3679

ที่ ทม 1504/ 4687

คณะครู ศาสตราจารย์ อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๙ กันยายน ๒๕๔๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์สมยศ เย็นใจ

สิ่งที่ส่งมาด้วย บทเรียนวีดิทัศน์ด้านเทคนิคการผลิตสื่อ

ด้วย นางสาวชุตติมา นิรัญอร นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาทางการอาชีวะและเทคนิคศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน"

คณะครูศาสตราจารย์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยเกี่ยวกับบทเรียนวีดิทัศน์ด้านเทคนิคการผลิตสื่อ ดังที่แนบมาพร้อมนี้ จำนวน 1 ชุด ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูลของ นางสาวชุตติมา นิรัญอร มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 3271199, 7373000 ต่อ 3679

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หน่วยบัณฑิตศึกษา งานบริการการศึกษา สจล. 3692

ที่ ทม 1504/ 3397

วันที่ 6 สิงหาคม 2544

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายโสพล จันทรโชติ

ด้วย นางสาวชุติมา หิรัญอร นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาและการอาชีวะและเทคนิคศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง “วิธีการปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน” คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยเกี่ยวกับแบบทดสอบด้านการผลิตสื่อ ดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูล ของนางสาวชุติมา หิรัญอร มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แนบแบบทดสอบเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีและขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(นายณรงค์ พิมพ์สาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ที่ ทม 1504/ 4690

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๑ กันยายน ๒๕๔๓

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อี.เทค)

ด้วย นางสาวชุตินา นีร์ญอร นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์
 อุตสาหกรรม สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาทางการอาชีพและเทคโนโลยีศึกษาศาสตร์ จะทำวิทยานิพนธ์
 เรื่อง " บทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน " คณะครุศาสตร์
 อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดพิจารณาอนุญาต ให้นักศึกษาได้ทดลองใช้
 บทเรียนวีดิทัศน์ เพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน
 มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 3271199, 7373000 ต่อ 3679

โทรสาร 3269040

ที่ ทม 1504 / 3909

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

/๑ กันยายน 2544

เรื่อง ขอดความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อี.เทค)

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. คำโครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 เล่ม
  2. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและคำโครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นางสาวชุติมา หิรัญอร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาทางการอาชีวะและเทคนิคศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ บทเรียนวิดิทัศน์ เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน ” และได้รับอนุมัติหัวข้อและคำโครงการวิทยานิพนธ์แล้วเมื่อวันที่ 25 กันยายน 2543 ในการทำวิจัยเรื่องนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยใช้การทดลองสอน ภายในสถานศึกษาของท่าน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้นักศึกษาทำการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยใช้การทดลองสอน ภายในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 3269040

ภาคผนวก ข

1. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ
2. แบบประเมินสื่อการสอนด้านเนื้อหา
3. แบบประเมินสื่อการสอนด้านเทคนิคการผลิตสื่อ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพสื่อการสอน วิชา การจัดแสดงสินค้า เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพสื่อการสอน แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา และด้านเทคนิคการผลิตสื่อ ดังมีรายนามต่อไปนี้

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา

1. อาจารย์สุภลักษณ์ อนุวงศ์
ตำแหน่ง หัวหน้าแผนกการตลาด
โรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อี.เทค) จังหวัดชลบุรี
2. อาจารย์คมกฤษ ไวยติดต่อ
ตำแหน่ง หัวหน้าแผนกการตลาด
วิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดชลบุรี
3. อาจารย์สิทธิชัย ธรรมเสนห์
ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
โรงเรียนคาราสมุทรบริหารธุรกิจ (DBAC) จังหวัดชลบุรี

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคนิคการผลิตสื่อ

1. อาจารย์ชัยเล็ก สุวานิชย์
ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายสารสนเทศ
โรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อี.เทค) จังหวัดชลบุรี
2. อาจารย์สมยศ ใจเย็น
ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์
สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา
3. นายโสพล จันทรโชติ
ตำแหน่ง นักวิชาการโสตทัศนศึกษาระดับ 6 สำนักหอสมุดกลาง
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

แบบประเมินสื่อการสอนสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ (ด้านเนื้อหา)

คำชี้แจง

บทเรียนวีดิทัศน์ วิชาการจัดแสดงสินค้า (22012007) เรื่องวิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้า
ในร้าน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
เป็นสื่อที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นสื่อในการนำความรู้ ตามหลักสูตรไปสู่ผู้เรียน โดยเราให้ผู้เรียนเกิด
ความต้องการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการนำเสนอ จึงขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิโปรดพิจารณาเทคนิคการนำเสนอสื่อ
นี้อย่างละเอียดรอบคอบอย่างยิ่ง แล้วแสดงความคิดเห็นของท่านลงในแบบประเมินที่แนบมาพร้อมนี้

พิจารณาณที่ละเอียด สุขุม และการแสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมาของท่านจะมี
คุณค่าอย่างยิ่งในการปรับปรุงเนื้อหาของบทเรียนวีดิทัศน์นี้ให้บังเกิดประโยชน์สูงสุด

แบบประเมินสื่อวีดิทัศน์ (ด้านเนื้อหา)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ตามความคิดเห็นของท่าน

เรื่องที่ประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ควรปรับปรุง
1. เนื้อหาและการดำเนินเรื่อง - เนื้อหา มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม - ความเหมาะสมในการนำเข้าสู่เนื้อหา - ความถูกต้องของเนื้อหา - ความถูกต้องในการลำดับเนื้อหาตามขั้นตอน - ความสอดคล้องของเนื้อหาแต่ละตอน - ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา - ความเหมาะสมกับระดับผู้เรียน - ความเหมาะสมของการสรุปเนื้อหา	.....	.....	.....	.....	.....
2. รูปภาพและภาษา - ความถูกต้องของรูปภาพ - ความถูกต้องของภาษา - ความสอดคล้องระหว่างรูปภาพกับคำบรรยาย	.....	.....	.....	.....	.....
3. เวลาฉาย - ความเหมาะสมของเวลาฉายกับเนื้อหาในภาพ - ความเหมาะสมของเวลาฉายกับเนื้อหา คำบรรยาย - ความเหมาะสมของเวลาฉายทั้งเรื่อง	.....	.....	.....	.....	.....

ความคิดเห็นอื่น ๆ .....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 (.....)
 ...../...../.....

แบบประเมินสื่อการสอนสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ (ด้านเทคนิคการผลิตสื่อ)

คำชี้แจง

บทเรียนวีดิทัศน์ วิชาการจัดแสดงสินค้า (22012007) เรื่องวิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้า
ในร้าน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
เป็นสื่อที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นสื่อในการนำความรู้ ตามหลักสูตรไปสู่ผู้เรียน โดยเราให้ผู้เรียนเกิด
ความต้องการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการนำเสนอ จึงขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิโปรดพิจารณาเทคนิคการนำเสนอสื่อ
นี้อย่างละเอียดรอบคอบอย่างยิ่ง แล้วแสดงความคิดเห็นของท่านลงในแบบประเมินที่แนบมาพร้อมนี้

วิจรรณญาณที่ละเอียด สุขุม และการแสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมาของท่านจะมี
คุณค่าอย่างยิ่งในการปรับปรุงเนื้อหาของบทเรียนวีดิทัศน์นี้ให้บังเกิดประโยชน์สูงสุด

แบบประเมินสื่อเทปวีดิทัศน์ (ด้านเทคนิคการผลิตสื่อ)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ตามความคิดเห็นของท่าน

เรื่องที่ประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ควรปรับปรุง
1. เนื้อหาและการดำเนินเรื่อง - เนื้อหา มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม - ความเหมาะสมในการนำเข้าสู่เนื้อหา - ความเหมาะสมในรูปแบบหรือวิธีการนำเสนอ - ความเหมาะสมในการสรุปเนื้อหา	.....	.....	.....	.....	.....
2. ภาพ - คุณภาพของภาพ - ความเหมาะสมของภาพในด้านสื่อความหมาย - ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร - ความเหมาะสมของสีตัวอักษรต่อการอ่าน - ความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับเสียงบรรยาย - ความเหมาะสมของเทคนิคกล้อง	.....	.....	.....	.....	.....
3. เสียงและภาษา - ความเหมาะสมของเสียงบรรยาย - ความชัดเจนของเสียงบรรยาย - ความถูกต้องของภาษาบรรยาย - ความเหมาะสมของเสียงดนตรีประกอบ - ความเหมาะสมของระดับเสียงดนตรีกับเสียงบรรยาย	.....	.....	.....	.....	.....

เรื่องที่ประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ควรปรับปรุง
4. เวลา					
- ความเหมาะสมของเวลาฉายกับเนื้อหาในภาพ	.....	.....	.....	.....	.....
- ความเหมาะสมของเวลาฉายกับเนื้อหาคำบรรยาย	.....	.....	.....	.....	.....
- ความเหมาะสมของเวลาฉายทั้งเรื่อง	.....	.....	.....	.....	.....

ความคิดเห็นอื่น ๆ .....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

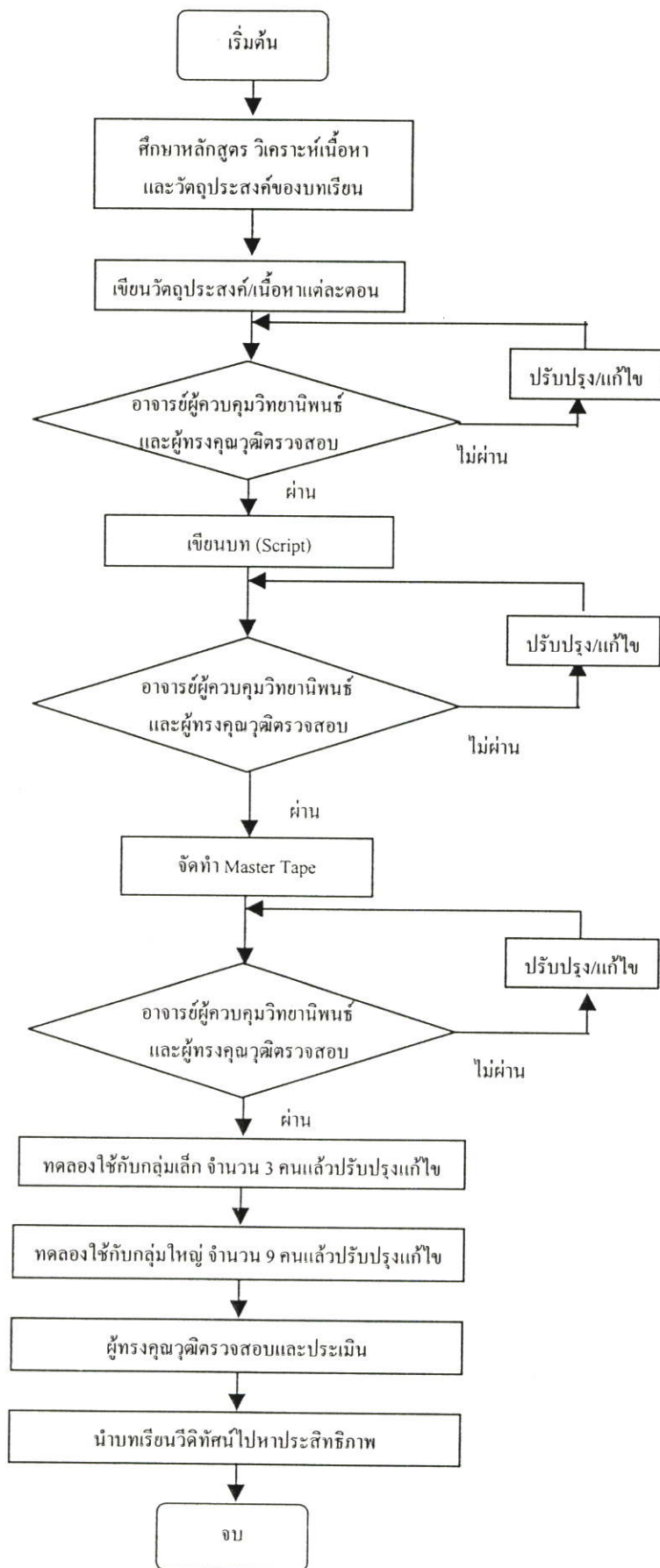
(.....)

...../...../.....

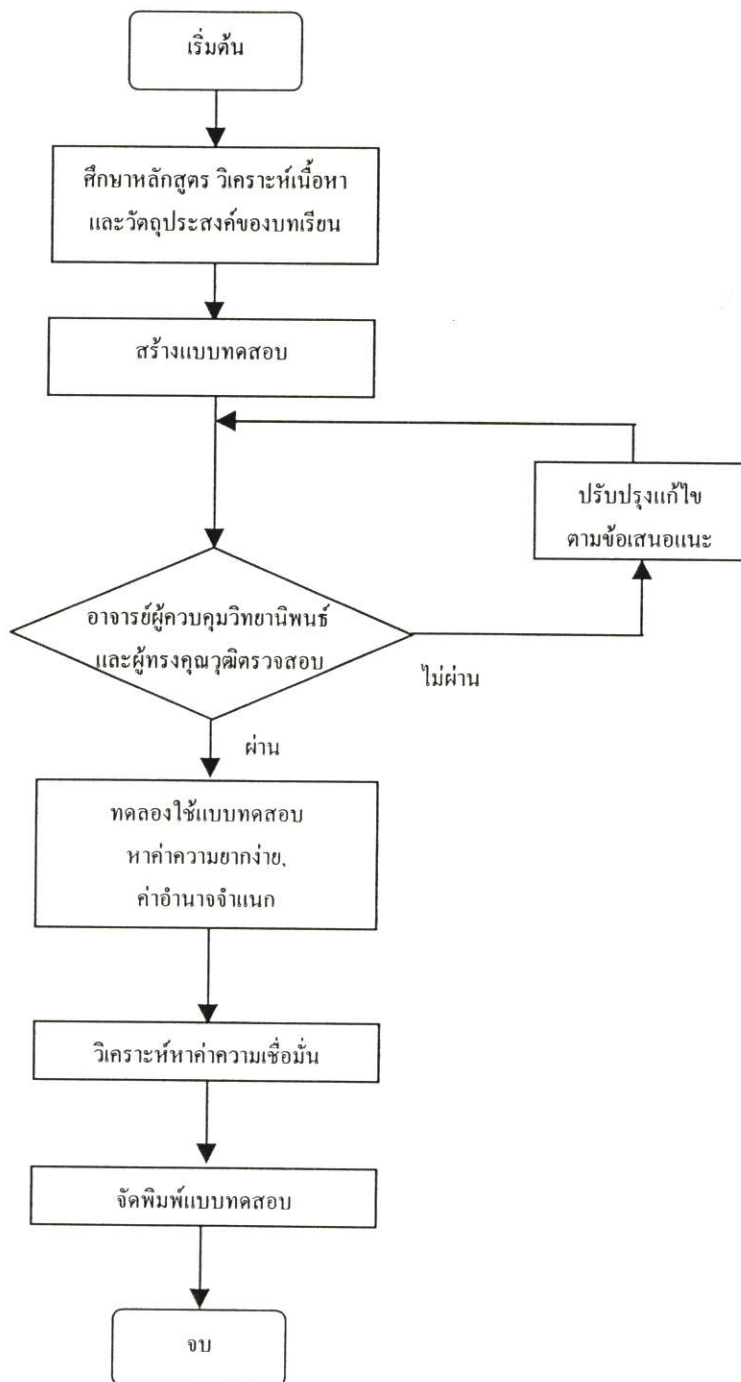
ภาคผนวก ค

ผังงานต่าง ๆ

1. ผังขั้นตอนการสร้างบทเรียนวีดิทัศน์
2. ผังขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

รูปที่ ๑ ขั้นตอนการสร้างบทเรียนวีดิทัศน์

รูปที่ ค 2 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ภาคผนวก ง

การคำนวณค่าสถิติ

1. การหาค่าความยากง่าย/ค่าอำนาจจำแนก
2. การหาค่าความเชื่อมั่น
3. การวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของบทเรียนวีดิทัศน์
4. การคำนวณค่าทางสถิติการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตารางที่ ๑1 แสดงสัดส่วนผู้ที่ตอบถูก (P) และสัดส่วนของผู้ที่ตอบผิด (Q) จากการทำแบบทดสอบจำนวน 40 ข้อ ของนักศึกษาระดับ ปวส. ชั้นปีที่ 1 จำนวน 50 คน ที่เคยเรียนวิชาการจัดแสดงสินค้ามาแล้ว

ข้อที่	กลุ่มเก่ง	กลุ่มอ่อน	จำนวนผู้ตอบถูก	$P = \text{จำนวนผู้ตอบถูก}/N$	$Q = 1-P$	PQ
1	20	13	33	0.66	0.34	0.22
2	15	7	22	0.44	0.56	0.25
3	13	7	20	0.40	0.60	0.24
4	20	12	32	0.64	0.36	0.23
5	22	15	37	0.74	0.26	0.19
6	14	9	23	0.46	0.54	0.25
7	20	15	35	0.70	0.30	0.21
8	12	6	18	0.36	0.64	0.23
9	14	7	21	0.42	0.58	0.24
10	18	10	28	0.56	0.44	0.25
11	16	11	27	0.54	0.46	0.25
12	19	11	30	0.60	0.40	0.24
13	13	7	20	0.40	0.60	0.24
14	22	14	36	0.72	0.28	0.20
15	20	15	35	0.70	0.30	0.21
16	21	11	32	0.64	0.36	0.23
17	16	9	25	0.50	0.50	0.25
18	17	10	27	0.54	0.46	0.25
19	22	15	37	0.74	0.26	0.19
20	19	9	28	0.56	0.44	0.25
21	17	12	29	0.58	0.42	0.24
22	17	10	27	0.54	0.46	0.25
23	22	17	39	0.78	0.22	0.17
24	17	11	28	0.56	0.44	0.25
25	20	11	31	0.62	0.38	0.24
26	13	8	21	0.42	0.58	0.24
27	11	3	14	0.28	0.72	0.20
28	14	7	21	0.42	0.58	0.24
29	15	7	22	0.44	0.56	0.25
30	19	11	30	0.60	0.40	0.24

ตารางที่ ๑1 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มเก่ง	กลุ่มอ่อน	จำนวนผู้ตอบถูก	$P = \text{จำนวนผู้ตอบถูก}/N$	$Q = 1-P$	PQ
31	11	6	17	0.34	0.66	0.22
32	17	10	27	0.54	0.46	0.25
33	22	13	35	0.70	0.30	0.21
34	19	9	28	0.56	0.44	0.25
35	15	10	25	0.50	0.50	0.25
36	19	13	32	0.64	0.36	0.23
37	18	10	28	0.56	0.44	0.25
38	18	10	28	0.56	0.44	0.25
39	19	12	31	0.62	0.38	0.24
40	22	14	36	0.72	0.28	0.20

ตารางที่ 2 แสดงค่าอำนาจจำแนก (r) จากการทำแบบทดสอบจำนวน 40 ข้อ ของนักศึกษาระดับ ปวส. ชั้นปีที่ 1 จำนวน 50 คน ที่เคยเรียนวิชาการจัดแสดงสินค้ามาแล้ว

ข้อที่	กลุ่มเก่ง (R_u)	กลุ่มอ่อน (R_L)	$R = (R_u - R_L)/(N/2)$
1	20	13	0.28
2	15	7	0.32
3	13	7	0.24
4	20	12	0.32
5	22	15	0.28
6	14	9	0.20
7	20	15	0.20
8	12	6	0.24
9	14	7	0.28
10	18	10	0.32
11	16	11	0.20
12	19	11	0.32
13	13	7	0.24
14	22	14	0.32
15	20	15	0.20
16	21	11	0.40
17	16	9	0.28
18	17	10	0.28
19	22	15	0.28
20	19	9	0.40
21	17	12	0.20
22	17	10	0.28
23	22	17	0.20
24	17	11	0.24
25	20	11	0.36
26	13	8	0.20
27	11	3	0.32
28	14	7	0.28
29	15	7	0.32
30	19	11	0.32

ตารางที่ ง2 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มเก่ง (R_u)	กลุ่มอ่อน(R_L)	$R = (R_u - R_L)/(N/2)$
31	11	6	0.20
32	17	10	0.28
33	22	13	0.36
34	19	9	0.40
35	15	10	0.20
36	19	13	0.24
37	18	10	0.32
38	18	10	0.32
39	19	12	0.28
40	22	14	0.32

ตารางที่ ง3 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าคะแนนเฉลี่ยกำลังสองของการทำแบบทดสอบ

คนที่	x	x ²
1	20	400
2	19	361
3	19	361
4	23	529
5	22	484
6	14	196
7	26	676
8	30	900
9	29	841
10	14	196
11	28	784
12	24	576
13	12	144
14	29	841
15	31	961
16	20	400
17	35	1225
18	21	441
19	35	1225
20	33	1089
21	29	841
22	12	144
23	31	961
24	20	400
25	20	400
26	20	400
27	13	169
28	17	289
29	23	529
30	17	289
31	29	841
32	12	144

ตารางที่ ง3 (ต่อ)

คนที่	x	x ²
33	21	441
34	31	961
35	22	484
36	21	441
37	20	400
38	20	400
39	20	400
40	22	484
41	20	400
42	11	121
43	36	1296
44	17	289
45	21	441
46	35	1225
47	17	289
48	12	144
49	31	961
50	11	121
	$\sum x = 1115$	$\sum x^2 = 27335$

การคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบใช้สูตร KR - 20 (Kuder - Richardson Formula 20)

$$\text{สูตร} \quad r_{tt} = \frac{K}{K - 1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right\}$$

$$\begin{aligned} \text{เมื่อ} \quad N &= 50 & \sum x &= 1115 \\ K &= 40 & \sum x^2 &= 27,335 \\ \sum pq &= 9.28 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} S_t^2 &= \frac{\sum x^2}{N} - \left(\frac{\sum x}{N} \right)^2 \\ &= \frac{27,335}{50} - \left(\frac{1,115}{50} \right)^2 \\ &= 546.7 - 497.29 \end{aligned}$$

$$S_t^2 = 49.41$$

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า} \quad r_{tt} &= \frac{40}{40 - 1} \left(1 - \frac{9.28}{49.41} \right) \\ &= 1.01 \{ 0.81 \} \\ r_{tt} &= 0.81 \end{aligned}$$

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบมีค่าเท่ากับ 0.81

ตารางที่ ๓๔ แสดงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียนวีดิทัศน์

คะแนนระหว่างเรียน			
คนที่	X	คะแนนเต็ม	%
1	25	30	83
2	25	30	83
3	24	30	80
4	27	30	90
5	26	30	87
6	21	30	70
7	28	30	93
8	21	30	70
9	28	30	93
10	27	30	90
11	25	30	83
12	27	30	90
13	28	30	93
14	20	30	67
15	24	30	80
16	28	30	93
17	23	30	77
18	26	30	87
19	21	30	70
20	28	30	93
รวม	502	600	1673
ค่าเฉลี่ย	25.1	30	83.67

คะแนนหลังเรียน			
คนที่	X	คะแนนเต็ม	%
1	34	40	85
2	30	40	75
3	35	40	88
4	36	40	90
5	29	40	73
6	33	40	83
7	34	40	85
8	36	40	90
9	32	40	80
10	30	40	75
11	34	40	85
12	33	40	83
13	31	40	78
14	32	40	80
15	28	40	70
16	33	40	83
17	34	40	85
18	32	40	80
19	33	40	83
20	32	40	80
รวม	651	800	1628
ค่าเฉลี่ย	32.55	40	81.38

ตารางที่ ๖5 แสดงคะแนนกำลังสองของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

กลุ่มทดลอง		
เรียนด้วยวิธีสอนโดยใช้บทเรียนวีดิทัศน์		
คนที่	X	X ²
1	35	1225
2	34	1156
3	36	1296
4	29	841
5	36	1296
6	36	1296
7	33	1089
8	30	900
9	28	784
10	34	1156
11	35	1225
12	34	1156
13	35	1225
14	29	841
15	29	841
16	34	1156
17	30	900
18	32	1024
19	34	1156
20	35	1225
N = 20	$\sum x = 658$	$\sum x^2 = 21788$
	$\bar{X} = 32.9$	SD = 2.71

กลุ่มควบคุม		
เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ		
คนที่	X	X ²
1	32	1024
2	33	1089
3	28	784
4	34	1156
5	30	900
6	34	1156
7	31	961
8	28	784
9	32	1024
10	30	900
11	27	729
12	25	625
13	29	841
14	33	1089
15	24	576
16	32	1024
17	26	676
18	30	900
19	28	784
20	29	841
N = 20	$\sum x = 595$	$\sum x^2 = 17863$
	$\bar{X} = 29.75$	SD = 2.92

การคำนวณค่าทางสถิติการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์

1.1 การคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

$$\begin{aligned}\text{สูตร } \bar{X} &= \frac{\sum x}{N} \\ &= \frac{658}{20} \\ &= 32.90\end{aligned}$$

1.2 การคำนวณหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

$$\begin{aligned}\text{สูตร } SD &= \sqrt{\frac{n(\sum x^2) - (\sum x)^2}{n(n-1)}} \\ &= \sqrt{\frac{20(21,788) - (658)^2}{20(20-1)}} \\ &= \sqrt{\frac{2,796}{380}} \\ S^2 &= 7.36 \\ SD &= 2.71\end{aligned}$$

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ

2.1 การคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

$$\begin{aligned}\text{สูตร } \bar{X} &= \frac{\sum x}{N} \\ &= \frac{595}{20} \\ &= 29.75\end{aligned}$$

2.2 การคำนวณหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

$$\text{สูตร SD} = \sqrt{\frac{n(\sum x^2) - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

$$= \sqrt{\frac{20(17,863) - (595)^2}{20(20-1)}}$$

$$= \sqrt{\frac{3,235}{380}}$$

$$S^2 = 8.51$$

$$\text{SD} = 2.92$$

3. สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนบทเรียนวิดิทัศน์กับการเรียนแบบปกติ

3.1 สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนบทเรียนวิดิทัศน์กับการเรียนแบบปกติ (t - test ชนิด Pooled Variance)

$$1. H_0 : \mu_1 = \mu_2$$

$$H_1 : \mu_1 > \mu_2$$

$$2. \alpha = .05$$

$$3. df = (n_1 + n_2 - 2) = 20 + 20 - 2 = 38$$

$$4. t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left\{ \frac{1}{20} + \frac{1}{20} \right\}}}$$

$$\text{แทนค่า} = \frac{32.90 - 29.75}{\sqrt{\frac{(20 - 1)7.36 + (20 - 1)8.51}{20 + 20 - 2} \left\{ \frac{1}{20} + \frac{1}{20} \right\}}}$$

$$= \frac{3.15}{\sqrt{\frac{139.84 + 161.69}{38} \{ 0.05 + 0.05 \}}}$$

$$= \frac{3.15}{\sqrt{7.94 \{ 0.1 \}}}$$

$$= \frac{3.15}{0.79}$$

$$= 3.99$$

เมื่อเปิดตารางค่าวิกฤตในตารางพบว่า ค่าวิกฤตที่ $df = 38$ และค่า $\alpha = .05$ มีค่า $t = 1.69$ ซึ่งค่าคำนวณได้ (3.99) มีค่ามากกว่า t ที่เปิดตาราง (1.69) ดังนั้นจึงปฏิเสธ $H_0 : \mu_1 = \mu_2$ ยอมรับ $H_1 : \mu_1 > \mu_2$ แสดงว่ากลุ่มที่เรียนด้วยบทเรียนวิดีโอมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างจากกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และจากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนวิดีโอ $\bar{X} = 32.90$ กับนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ $\bar{X} = 29.75$ พบว่ากลุ่มที่เรียนด้วยบทเรียนวิดีโอ มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ภาคผนวก จ

คำอธิบายรายวิชา การจัดแสดงสินค้า (22012007)

โครงสร้าง

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม

1. หมวดวิชาพื้นฐาน	30 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า	69 หน่วยกิต
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน (16 หน่วยกิต)	
2.2 วิชาชีพเฉพาะ (17 หน่วยกิต)	
2.3 วิชาชีพเลือก (ไม่น้อยกว่า 32 หน่วยกิต)	
2.4 ฝึกงาน/โครงงาน/โครงการวิชาชีพ (4 หน่วยกิต)	
3. หมวดวิชาชีพเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า	15 หน่วยกิต
4. กิจกรรม 2 คาบ	--
รวมไม่น้อยกว่า	114 หน่วยกิต

วิชาชีพเลือก
สาขาวิชาพัฒนวิชาการ
กลุ่มวิชาการขาย

รหัส	รายวิชา	ท-ป-น
22012201	การดำเนินงานร้านขายปลีก	2-2-3
22012202	การจัดจำหน่ายสินค้าเศรษฐกิจ	3-0-3
22012203	บุคลิกภาพพนักงานขาย	2-2-3
22012204	การหาข้อมูลทางการตลาด	2-2-3
22012205	การกระจายสินค้า	3-0-3
22012206	การโฆษณา	2-2-3
22012207	การจัดแสดงสินค้า	2-3-3
22012208	การสหกรณ์	2-2-3
22012209	การขายประกันชีวิต	2-2-3
22012210	การขายตรง	2-2-3
22012211	การพัฒนาคอนเฟอสู่อำชีพ	1-2-2
22012212	การประกันภัย	2-2-3
22012213	ศิลป์เชิงพาณิชย์	1-2-2
22012214	การส่งเสริมการขาย	2-2-3
22012215	การขนส่ง	2-0-2
22012002	การประชาสัมพันธ์	3-0-3

ลักษณะรายวิชา

1. รหัสวิชา 22012207
2. ชื่อวิชา การจัดแสดงสินค้า
3. หมวดวิชา วิชาชีพเลือก
4. ระดับวิชา ปวช.3
5. พื้นฐาน -
6. เวลาเรียน 5 คาบ / สัปดาห์
7. จำนวนหน่วยกิต 3 หน่วยกิต
8. จุดมุ่งหมายรายวิชา

เพื่อทราบและเข้าใจในทฤษฎีวัตถุประสงค์และความสำคัญการจัดแสดงสินค้ากับลักษณะและกิจกรรมของร้านค้าปลีกประเภทของการจัดแสดงสินค้า องค์ประกอบของศิลป์ที่ใช้ในการจัดแสดงสินค้าทฤษฎีของสีและแสงกับการจัดแสดงสินค้า หลักการออกแบบจัดแสดงสินค้านรูปแบบวัสดุอุปกรณ์ในการจัดแสดงสินค้า วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน และการกำหนดงบประมาณและการติดตามผลการจัดแสดงสินค้า

9. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาความสำคัญและวัตถุประสงค์ของ การจัดแสดงสินค้าประเภทของการจัดแสดงสินค้าองค์ประกอบของการจัดแสดงสินค้าการใช้สีและแสง วัสดุอุปกรณ์ในการจัดแสดงสินค้าค่าใช้จ่ายในการจัดแสดงสินค้า เทคนิคการจัดแสดงสินค้าและการประเมินผล

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจถึงความสำคัญของการจัดแสดงสินค้ามีประสบการณ์ตรงในการฝึกปฏิบัติจัดแสดงสินค้าและสามารถนำไปใช้ในงานอาชีพได้

การแบ่งหน่วยเรียน

วิชา การจัดแสดงสินค้า รหัส 22012207 จำนวนคาบ 5 คาบ จำนวนหน่วยกิต 3 หน่วย

หน่วยที่	ชื่อหน่วยและหัวเรื่อง	คาบ			น้ำหนัก
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม	
1	บทที่ 1 วัตถุประสงค์และความสำคัญ - ความหมายของการจัดแสดงสินค้า - ประวัติและวิวัฒนาการของการจัดแสดงสินค้า - การจัดแสดงสินค้าในปัจจุบัน - ลักษณะของการจัดแสดงสินค้าที่ดี - ปรัชญาในการจัดแสดงสินค้า - บทบาทและความสำคัญของการจัดแสดงสินค้า - จุดประสงค์โดยทั่วไปของการด้วยการจัดแสดงสินค้า	5	-	5	10 %
2	บทที่ 2 การจัดแสดงสินค้ากับลักษณะและกิจกรรมของร้านค้าปลีก - ลักษณะของร้านค้ากับการจัดแสดงสินค้า - วัฏจักรของการจัดแสดงสินค้า - ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดแสดงสินค้ากับกิจกรรมการส่งเสริมการขายอื่นๆ - การโฆษณา - ความสัมพันธ์ของโฆษณากับการจัดแสดงสินค้าที่มีต่อร้านค้าปลีก - ความสัมพันธ์ของการจัดแสดงสินค้ากับการส่งเสริมการขาย - ช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการโฆษณาการส่งเสริมการขายและการจัดแสดงสินค้าของร้านค้าปลีก - สาเหตุที่ทำให้การจัดการแสดงสินค้าไม่ได้ผล	5	-	5	10 %

หน่วยที่	ชื่อหน่วยและหัวเรื่อง	คาบ			น้ำหนัก
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม	
3	บทที่ 3 ประเภทของการจัดแสดงสินค้า - ประเภทของการจัดแสดงสินค้า - การจัดแสดงสินค้านอกร้าน - การจัดแสดงสินค้านอกร้าน - การจัดแสดงสินค้าในตู้โชว์หน้าร้าน - การจัดแสดงสินค้าภายในร้าน - การจัดแสดงสินค้า ณ จุดขาย - การแสดงสินค้าในงานแสดงสินค้า - การจัดนิทรรศการเพื่องานขายผลิตภัณฑ์	2	8	10	10 %
4	บทที่ 4 องค์ประกอบของศิลป์ที่ใช้ในการจัดแสดงสินค้า - องค์ประกอบของศิลป์ - เส้น - รูปร่าง - มวล - ที่ว่าง - พื้นผิว - สี - แสงและเงา	2	8	10	10 %
5	บทที่ 5 ทฤษฎีของสีและแสงกับการจัดแสดงสินค้า - ประวัติความเป็นมาของสีกับการจัดแสดงสินค้า - สีใสแจ่มจิตวิทยา - การใช้สีใสการจัดแสดงสินค้า - คุณลักษณะของสี - ทฤษฎีสี - วรรณะสี - วิธีใช้สี	2	8	10	10 %

หน่วยที่	ชื่อหน่วยและหัวเรื่อง		คาบ		น้ำหนัก
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม	
	<ul style="list-style-type: none"> - เทคนิคการใช้สีในการจัดแสดงสินค้า - เทคนิคการจัดแสดงเพื่อการจัดแสดงสินค้า - ความต้องการแสงมีมากน้อยเพียงใด - ลักษณะการจัดแสดงของร้านค้า จะมีอยู่ 3 ประเภทใหญ่ ๆ - แสดงสว่างจากหลอดไฟฟ้า ที่ใช้ในการจัดแสดงสินค้า ทั่วไปมี 2 ชนิด - ลักษณะของแสงที่ใช้ในการจัดแสดงสินค้า 				
6	บทที่ 6 หลักการออกแบบจัดแสดงสินค้า <ul style="list-style-type: none"> - หลักการออกแบบการจัดแสดงสินค้า - การออกแบบสำหรับการจัดแสดงสินค้า - หลักการออกแบบจัดวางสินค้า - การจัดองค์ประกอบการจัดแสดงสินค้า 	2	8	10	10 %
7	บทที่ 7 รูปแบบและวัสดุอุปกรณ์ในการจัดแสดงสินค้า <ul style="list-style-type: none"> - รูปแบบและวัสดุอุปกรณ์ในการจัดแสดงสินค้า - อุปกรณ์การจัดแสดงสินค้า - อุปกรณ์การจัดแสดงสินค้าโครงสร้าง - อุปกรณ์การจัดแสดงสินค้าชนิดในงาน - อุปกรณ์การจัดแสดงสินค้าชนิดประดับ - การวางไม้ใช้อุปกรณ์คีสเพลย์ - เครื่องมือที่ใช้ในการยึด-ตรึง-แขวนสินค้า 	2	8	10	10 %
8	บทที่ 8 วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน <ul style="list-style-type: none"> * สูตรความสำเร็จในการจัดแสดงสินค้า <ul style="list-style-type: none"> - การเลือกสินค้าที่จะนำมาจัดแสดง - ความคิดสร้างสรรค์ในงานแสดงสินค้า - ความหมายของการคิดสร้างสรรค์ 	6	9	15	20 %

หน่วยที่	ชื่อหน่วยและหัวเรื่อง		คาบ		น้ำหนัก
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม	
	<ul style="list-style-type: none"> * การเตรียมงานการจัดแสดงสินค้า - การร่างแบบสเก็ทซ์ - ลำดับขั้นของการจัดแสดงสินค้าในตู้โชว์ * บรรยากาศของการจัดแสดงสินค้า - หลักทั่วไปในการจัดแสดงสินค้าในตู้โชว์ - บรรยากาศของการจัดแสดงสินค้าในร้านค้า - วิธีการจัดเนื้อที่การจัดแสดงสินค้า - การจัดระบบสัญญาณภายในร้าน 				
9	บทที่ 9 การกำหนดงบประมาณและการติดตามผลการจัดแสดงสินค้า <ul style="list-style-type: none"> - การกำหนดงบประมาณการจัดแสดงสินค้า - การประเมินผลการจัดแสดงสินค้า - การวิจัย - การกำหนดหัวข้อในการทำวิจัยเพื่อติดตามผลการจัดแสดงสินค้า - วิธีการทำวิจัยหาข้อมูล - กิจกรรมเสนอแนะ - คำศัพท์ท้ายบท 	2	3	5	10 %
	การสอบกลางภาค	5	-	5	
	การสอบปลายภาค	5	-	5	

โครงการสอน

วิชา การจัดแสดงสินค้า รหัสวิชา 22012207 จำนวนคาบ 90 คาบ

สัปดาห์	คาบที่	รายการสอน	หมายเหตุ
1	1 – 5	- แนะนำบทเรียน บทที่ 1 วัตถุประสงค์และความสำคัญ - ความหมายของการจัดแสดงสินค้า - ประวัติและวิวัฒนาการของการจัดแสดงสินค้า - การจัดแสดงสินค้าในปัจจุบัน - ลักษณะของการจัดแสดงสินค้าที่ดี - ปรัชญาในการจัดแสดงสินค้า - บทบาทและความสำคัญของการจัดแสดงสินค้า - จุดประสงค์โดยทั่วไปของการด้วยการจัดแสดงสินค้า	
2	6 – 10	บทที่ 2 การจัดแสดงสินค้ากับลักษณะและกิจกรรมของร้านค้าปลีก - ลักษณะของร้านค้ากับการจัดแสดงสินค้า - วัฏจักรของการจัดแสดงสินค้า - ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดแสดงสินค้ากับกิจกรรมการส่งเสริมการขายอื่นๆ - การโฆษณา - ความสัมพันธ์ของโฆษณากับการจัดแสดงสินค้าที่มีต่อร้านค้าปลีก - ความสัมพันธ์ของการจัดแสดงสินค้ากับการส่งเสริมการขาย - ช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการโฆษณาการส่งเสริมการขายและการจัดแสดงสินค้าของร้านค้าปลีก - สาเหตุที่ทำให้การจัดการแสดงสินค้าไม่ได้ผล	
3	11 - 15	บทที่ 3 ประเภทของการจัดแสดงสินค้า - ประเภทของการจัดแสดงสินค้า - การจัดแสดงสินค้านอกร้าน - การจัดแสดงสินค้านอกร้าน การจัดแสดงสินค้าในตู้โชว์หน้าร้าน	

ลำดับที่	คาบที่	รายการสอน	หมายเหตุ
4	16 – 20	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดแสดงสินค้าภายในร้าน - การจัดแสดงสินค้า ณ จุดขาย - การแสดงสินค้าในงานแสดงสินค้า - การจัดนิทรรศการเพื่องานขายผลิตภัณฑ์ - ปฏิบัติเกี่ยวกับประเภทของการจัดแสดงสินค้า - ปฏิบัติเกี่ยวกับประเภทของการจัดแสดงสินค้า 	
5	21 – 25	<p>บทที่ 4 องค์ประกอบของศิลป์ที่ใช้ในการจัดแสดงสินค้า</p> <ul style="list-style-type: none"> - องค์ประกอบของศิลป์ - เส้น - รูปร่าง - มวล - ที่ว่าง - พื้นผิว - สี - แสงและเงา 	
6	26 – 30	<ul style="list-style-type: none"> - ปฏิบัติเกี่ยวกับองค์ประกอบของศิลป์ที่ใช้ในการจัดแสดงสินค้า 	
7	31 – 35	<ul style="list-style-type: none"> - ปฏิบัติเกี่ยวกับองค์ประกอบของศิลป์ที่ใช้ในการจัดแสดงสินค้า <p>บทที่ 5 ทฤษฎีของสีและแสงกับการจัดแสดงสินค้า</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประวัติความเป็นมาของสีกับการจัดแสดงสินค้า - สีแสงจิตวิทยา - การใช้สีในการจัดแสดงสินค้า - คุณลักษณะของสี, ทฤษฎีสี, วรรณสี, วิธีใช้สี - เทคนิคการใช้สีในการจัดแสดงสินค้า - เทคนิคการจัดแสงเพื่อการจัดแสดงสินค้า - ความต้องการแสงมีมากน้อยเพียงใด พิจารณาจากลักษณะการจัดแสดงของร้านค้า จะมีอยู่ 3 ประเภทใหญ่ ๆ - แสงสว่างจากหลอดไฟฟ้า ที่ใช้ในการจัดแสดงสินค้าทั่วไปมี 2 ชนิด <p>ลักษณะของแสงที่ใช้ในการจัดแสดงสินค้า</p>	

ลำดับ	ตอนที่	รายการสอน	หมายเหตุ
8	36 – 40	- ปฏิบัติเกี่ยวกับทฤษฎีของสีและแสงกับการจัดแสดงสินค้า	
9	41 – 45	- ปฏิบัติเกี่ยวกับทฤษฎีของสีและแสงกับการจัดแสดงสินค้า	
		สอบกลางภาค	
10	46 – 50	บทที่ 6 หลักการออกแบบจัดแสดงสินค้า - หลักการออกแบบการจัดแสดงสินค้า - การออกแบบสำหรับการจัดแสดงสินค้า - การจัดองค์ประกอบการจัดแสดงสินค้า	
11	51 - 55	- ปฏิบัติเกี่ยวกับหลักการออกแบบจัดแสดงสินค้า - ปฏิบัติเกี่ยวกับหลักการออกแบบจัดแสดงสินค้า	
	56 – 60	บทที่ 7 รูปแบบและวัสดุอุปกรณ์ในการจัดแสดงสินค้า - รูปแบบและวัสดุอุปกรณ์ในการจัดแสดงสินค้า - อุปกรณ์การจัดแสดงสินค้า - อุปกรณ์การจัดแสดงสินค้าโครงสร้าง - อุปกรณ์การจัดแสดงสินค้าชนิดประดับ - การวางไม้ใช้อุปกรณ์ดีสเพลย์	
13	61 - 65	- ปฏิบัติเกี่ยวกับรูปแบบและวัสดุอุปกรณ์ในการจัดแสดงสินค้า - ปฏิบัติเกี่ยวกับรูปแบบและวัสดุอุปกรณ์ในการจัดแสดงสินค้า	
14	66 - 70	บทที่ 8 วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน * วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน - สูตรความสำเร็จในการจัดแสดงสินค้า - การเลือกสินค้าที่จะนำมาจัดแสดง - ความคิดสร้างสรรค์ในงานแสดงสินค้า - ความหมายของการคิดสร้างสรรค์ * การเตรียมงานการจัดแสดงสินค้า - การร่างแบบสเก็ตซ์ - ลำดับขั้นของการจัดแสดงสินค้าในตู้โชว์	

ลำดับ	ตอนที่	รายการสอน	หมายเหตุ
		<p>* บรรยากาศของการจัดแสดงสินค้า</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลักทั่วไปในการจัดแสดงสินค้าในตัวโชว์ - บรรยากาศของการจัดแสดงสินค้าในร้านค้า - วิธีการจัดเนื้อการจัดแสดงสินค้า - การจัดระบบสัญญาณภายในร้าน 	
16	71 - 75	- ปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน	
15	76 - 80	- ปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน	
17	81 - 85	<p>บทที่ 9 การกำหนดงบประมาณและการติดตามผลการจัดแสดงสินค้า</p> <ul style="list-style-type: none"> - การกำหนดงบประมาณการจัดแสดงสินค้า - การประเมินผลการจัดแสดงสินค้า - การวิจัย - การกำหนดหัวข้อในการทำวิจัยเพื่อติดตามผลการจัดแสดงสินค้า - วิธีการทำวิจัยหาข้อมูล - กิจกรรมเสนอแนะ - คำศัพท์ท้ายบท 	
18	86 - 90	การสอบปลายภาค	

แผนการสอน	รหัสวิชา 22012207
เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน	หน่วยที่ 8 สัปดาห์ที่ 14 จำนวน 5 คาบ

หัวข้อเรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน

จุดประสงค์ทั่วไป

1. นักเรียนรู้และเข้าใจสูตรสำเร็จในการจัดแสดง การเลือกสินค้าและความหมายของการคิดสร้างสรรค์และยุทธวิธีของการคิดสร้างสรรค์
2. นักเรียนรู้และเข้าใจการร่างแบบสเก็ตซ์ ลำดับชั้นของการจัดแสดงสินค้าในตู้โชว์ การเตรียมงานและที่รองรับสินค้า
3. นักเรียนรู้และเข้าใจหลักทั่วไปในการจัดแสดงสินค้าในตู้โชว์ และบรรยากาศของการจัดแสดง สินค้า

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. สามารถบอกสูตรสำเร็จในการจัดแสดงสินค้าได้
2. สามารถเลือกสินค้าที่จะนำมาจัดแสดงได้
3. สามารถวิเคราะห์คิดสร้างสรรค์ในงานจัดแสดงสินค้าได้
4. สามารถบอกยุทธวิธีของการคิดสร้างสรรค์ได้
5. สามารถบอกวิธีการร่างแบบสเก็ตซ์ก่อนการจัดแสดงสินค้าจริงได้
6. สามารถบอกลำดับชั้นของการจัดแสดงสินค้าในตู้โชว์ได้
7. สามารถบอกหลักการทั่วไปในการจัดแสดงสินค้าในตู้โชว์ได้
8. สามารถบอกบรรยากาศของการจัดแสดงสินค้าในร้านได้
9. สามารถบอกวิธีการจัดเนื้อที่แสดงสินค้าได้
10. สามารถบอกการจัดระบบสัญญาณภายในร้านได้

เนื้อหา

สูตรความสำเร็จในการจัดแสดงสินค้า

สูตรที่จะทำให้การจัดแสดงสินค้าประสบความสำเร็จ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้จัดแสดงสินค้าต้องศึกษาและทำความเข้าใจ เพื่อให้สามารถวางแผนทางการจัดแสดงสินค้าได้อย่างเหมาะสมและบรรลุผลสำเร็จตามต้องการ จะมีสูตรเดียวกับหลักสำคัญของการตลาด คือ Why What Where Who How

Why หมายถึง ต้องรู้ว่า ทำการจัดแสดงสินค้าไป **ทำไม?** ก็คือต้องเข้าใจในจุดประสงค์และเป้าหมายของการของการจัดแสดงสินค้านั้น ๆ ว่าเป็นอย่างไร เช่น เพื่อส่งเสริมภาพพจน์ของร้านค้า เพื่อนำเสนอสินค้าใหม่ เพื่อสนับสนุนแผนส่งเสริมในเทศกาลลดราคาสินค้า เป็นต้น

What หมายถึง ต้องรู้ว่า ทำการจัดแสดงสินค้า **อะไร?** ก็คือต้องเข้าใจในตัวสินค้าที่นำมาจัดแสดงว่าเป็นอย่างไร ไม่ว่าจะเป็นเรื่องประเภทของสินค้า รูปทรง ขนาด สี น้ำหนัก คุณสมบัติ ตลอดจนจุดเด่นและจุดด้อย เช่น เป็นเครื่องคุ้มครองแบบทันสมัย เป็นชุดว่ายน้ำสตรีที่ได้รับการออกแบบพิเศษให้สามารถกระชับน้ำท้องให้ดูแบนราบ เป็นต้น

Where หมายถึง ต้องรู้ว่า ทำการจัดแสดงสินค้า **ที่ไหน?** ก็คือต้องเข้าใจในลักษณะพื้นที่ที่จะใช้ในการจัดแสดงสินค้าว่าเป็นอย่างไร เช่น เป็นตู้โชว์หน้าร้านแบบเปิดหลังและอยู่ติดถนนใหญ่ เป็นมุมโชว์สินค้าภายในร้าน เป็นร้านเล็ก ๆ ภายในงานแสดงสินค้าที่ต่างจังหวัด เป็นต้น

When หมายถึง ต้องรู้ว่า ทำการจัดแสดงสินค้า **เมื่อไร?** ก็คือต้องเข้าใจในกำหนดเวลาที่จะทำการจัดแสดงสินค้าว่าเป็นอย่างไร เช่น เป็นช่วงส่งท้ายปีเก่า-ต้อนรับปีใหม่ ซึ่งมีระยะเวลา 1 เดือน (ตั้งแต่กลางเดือนธันวาคม ไปจนถึงเดือนมกราคม) เป็นช่วงฉลองเปิดร้านใหม่ 2 สัปดาห์ เป็นช่วงลดราคากลางปี 1 สัปดาห์ เป็นต้น

Who หมายถึง ต้องรู้ว่า ทำการจัดแสดงสินค้าให้ **ใครดู?** ก็คือต้องเข้าใจในลักษณะของลูกค้าที่เป็นเป้าหมายของการจัดแสดงสินค้านั้น ๆ ว่าเป็นอย่างไร โดยต้องรู้รอบด้าน ตั้งแต่ลักษณะทางกายภาพสถานทางเศรษฐกิจ และสังคมไปจนถึงพฤติกรรม เช่น เป็นวัยรุ่นในครอบครัวชั้นกลาง ซึ่งชอบทำตามความแฟชั่นและชื่นชอบของแปลกใหม่ทันสมัย เป็นแม่บ้านในครอบครัวชั้นสูง ซึ่งมีกำลังซื้อสูง และมักจะพิถีพิถันเลือกสินค้าโดยคำนึงถึงคุณภาพ และความหรูหรา มากกว่าราคา เป็นต้น

เนื้อหา (ต่อ)

How หมายถึง ต้องรู้ว่าทำการจัดแสดงสินค้า **อย่างไร?** ก็คือต้องเข้าใจในวิธีจัดแสดงสินค้าว่าควรทำอย่างไร เริ่มตั้งแต่การวางแผนงาน ไปจนถึงการตกแต่ง ตลอดจนการวัดผลโดยต้องรู้จักนำศาสตร์และศิลป์มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เช่น นำกิจกรรมยุคใหม่มาเพิ่มสีสันให้มุมโชว์สินค้าภายในร้านให้ดูสดใสยิ่งขึ้น นำเครื่องกลไกแบบทันสมัยมาประกอบกับหุ่นให้สามารถเคลื่อนไหวเพิ่มความเร้าใจให้โชว์สินค้าหน้าร้าน เป็นต้น

การเลือกสินค้าที่จะนำมาจัดแสดง

1. นโยบายของร้านค้า (Store Policies)

1.1 นโยบายด้านตัวสินค้า (Merchandise)

1.2 นโยบายด้านการส่งเสริมการขายและการขายสินค้า (Sales Promotion and Selling)

2. หัวข้อในการจัดแสดงสินค้า (Display Theme)

แผนการจัดแสดงสินค้าที่ดีจะต้องมีหัวข้อหรือธีม (Theme) ซึ่งเสมือนแก่นความคิดที่ใช้เป็นหลักในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันทำให้การจัดแสดงสินค้าทำได้ง่ายและมีพลังเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีแนวทางที่ชัดเจน หัวข้อในการจัดแสดงสินค้าที่ดีควรมีสาระน่า สนใจและทันต่อเหตุการณ์ เช่น “วาเลนไทน์ชวนฝัน” “ครูยจินบรเรจิด” “Back to School” เป็นต้น

3. แฟชั่น (Fashion)

แฟชั่น หมายถึง ลักษณะหรือรูปแบบใด ๆ ที่คนกลุ่มใหญ่ยอมรับ และมีความนิยมชมชื่นในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ หลังจากนั้นจะหลุดจากความนิยม แต่อาจย้อนกลับมาเป็นที่นิยมใหม่ได้อีกในช่วงหนึ่ง เช่น กางเกงขาบาน และรองเท้าสันตึก เป็นแฟชั่นในปี ค.ศ.1960 ซึ่งกลับมาเป็นที่นิยมในช่วงปี ค.ศ.1993

4. คุณสมบัติของสินค้า (Product Features)

สินค้าแต่ละชนิดจะมีคุณสมบัติที่แตกต่างกันไป ทั้งในด้านรูปลักษณะและคุณลักษณะ ซึ่งทำให้จุดเด่นและจุดด้อยของสินค้าแตกต่างกันไปด้วย ในการเลือกสินค้าที่จะนำไปจัดแสดงจึงควรพิจารณาให้รอบคอบ

ความคิดสร้างสรรค์ในงานแสดงสินค้า

ความคิดสร้างสรรค์ในงานจัดแสดงสินค้า ในการทำงานออกแบบจัดแสดงสินค้าให้สัมฤทธิ์ผล ผู้ออกแบบจะต้องคิดถึงปัญหาและกำหนดแนวทางการทำงานอย่างรัดกุมชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

เนื้อหา (ต่อ)

ประสงค์ องค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการออกแบบคือ การกำหนดความคิดสร้างสรรค์ หรือการคิดสร้างสิ่งแปลกใหม่ ให้ทำทายน่าสนใจ น่าติดตาม และน่าประทับใจ

ความหมายของการคิดสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ คือ งานที่คิดประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่หรือการพัฒนาสิ่งแปลกใหม่ที่มีลักษณะเด่นทั้ง แนวความคิดและความเหมาะสมในการนำไปใช้ การออกแบบหรือกำหนดรูปร่าง รูปทรง รูปแบบเล็ก ๆ ความสวยงามหรือคุณประโยชน์ที่ได้รับจากความคิดล้วนเรียกว่าเป็นความคิดสร้างสรรค์ทั้งสิ้น

ยุทธวิธีของการคิดสร้างสรรค์

แม้ว่ากระบวนการทั้งหมดจะดำเนินไปด้วยดี แต่ก็ยังเป็นเพียงกระบวนการขั้นต้นเท่านั้น นักออกแบบจะต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบอื่น ๆ เพื่อให้ยุทธวิธีของการสร้างสรรค์ผลงานได้บรรลุเป้าหมายที่ สอดคล้องกับนโยบายของงานนั้น ๆ

การร่างแบบสเก็ทซ์ (Sketch Design)

1. การร่างแบบสเก็ทซ์อย่างหยาบ
2. การร่างแบบสเก็ทซ์อย่างละเอียด

การจัดแสดงสินค้าในตู้โชว์

การจัดแสดงสินค้าในตู้โชว์เป็นศิลปะที่สามารถฝึกฝนได้ สินค้าที่จัดวางอยู่ในตู้โชว์เปรียบเสมือนกับตัวแทนของร้านค้าหรือผู้ผลิต เพื่อแนะนำสินค้าให้กับลูกค้าอีกต่อหนึ่ง รูปแบบที่จัดแสดงจะ แสดงออกถึงรสนิยมที่จะสร้างความประทับใจแก่ผู้สัญจรไปมา การจัดตู้โชว์ไม่ใช่เอาสินค้าไปวางสุ่มกัน ตามใจชอบ แต่จะต้องมีการวางแผน ตั้งจุดมุ่งหมายที่แน่นอน เช่น จะโชว์สินค้าอะไร จะขายสินค้า

ลำดับขั้นของการจัดแสดงสินค้าในตู้โชว์

การเลือกสินค้าและแยกประเภทออกเป็นชนิดต่าง ๆ ในกรณีที่มีตู้โชว์หลายตู้ติด ๆ กันจะต้อง จำแนกออกเป็นเนื้อหา คุณภาพ สี และแสง เมื่อมาจัดรวมกันแล้วจะมีลักษณะเด่น

การเตรียมงาน

ก่อนการจัดแสดงสินค้าจะต้องวางแผนก็ต้องจัดทำวัสดุที่จะใช้เป็นฉากเบื้องหลัง ซึ่งอาจจะเป็น แผ่นพลาสติกอยู่เดิมแล้วให้ตัดกระดาษสีโปสเตอร์ปะติด พับหรือจึงเฟรมระบายสีเป็นอาคารบ้านเรือนที่

เนื้อหา (ต่อ)

เข้ากับเสื้อผ้า หรือไม้กระบายสีเป็นหาดทรายมีทะเลภูเขา ดันมะพร้าวและดอกไม้ต่าง ๆ รวมทั้งการออกแบบประดิษฐ์ที่ทำด้วยกระดาษ

ที่รองรับสินค้า

ที่รองรับสินค้าซึ่งจะมีทั้งชั้นกระจก ชั้นไม้ ชั้นเหล็ก โคมประดับป้ายโฆษณา ป้ายบอกราคา ป้ายลดราคา การจัดวางก่อนหลังสิ่งเหล่านี้ต้องอยู่ในความคิดแล้วถ่ายทอดลงบนกระดาษก่อนที่ลงมือปฏิบัติ

หลักการทั่วไปในการจัดแสดงสินค้าในตู้โชว์

ความสมดุล แบ่งออกได้ดังนี้

1. **ความสมดุลที่เท่ากัน** เป็นการจัดวางสิ่งของไว้ที่ตรงกลางตู้โชว์เลยทีเดียว โดยมีสิ่งของที่โชว์ทางด้านข้างขวาเป็นชนิดเดียวกัน รูปร่างคล้ายกัน ทำให้จุดที่อยู่ตรงกลางเป็นจุดรองรับ
2. **ความสมดุลที่ไม่เท่ากัน** จุดเด่นหรือตัวประธานอาจจะอยู่ก่อนข้างเอียงมาทางด้านขวาหรือด้านซ้ายก็ได้ แต่อีกด้านหนึ่งก็ควรมีจุดรองรับน้ำหนักถ่วงดุล ถึงแม้ว่าจะไม่อยู่ตรงตำแหน่งที่เท่ากัน แต่ก็อยู่ด้วยกันได้
3. **ความสมดุลที่สลับซับซ้อน** ภายในตู้โชว์มีตำแหน่งวางสลับซับซ้อนแม้จะมีช่องว่างห่างเท่ากันในแนวเส้นตรง การจัดเช่นนี้ในตู้โชว์จะไม่จุรวม

จุดรวมของสินค้า

อาจจะมีจุดรวมที่น่าสนใจได้โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่จุดรวมทางด้านซ้าย จุดรวมด้านขวา และจุดรวมที่อยู่ตรงกลางทั้ง 3 จุดนี้จะอยู่ในแนวตั้งหรือแนวนอนก็ได้ เราจะใช้สินค้าสำคัญวางไว้ตรงจุดรวมที่บังคับให้สายตามองไปยังจุดนั้น ๆ ได้ จุดนำสายตามันมีอยู่ 2 จุด คือ

1. จุดนำสายตาวิธีทางตรง
2. จุดนำสายตาด้วยวิธีทางอ้อม

จุดรวมสายตาวิธีทางตรง อาจจะใช้สายเส้นเป็นลูกศร ทำเครื่องหมายชี้บอกหรือสร้างภาพขึ้นมาพิเศษให้คนดูมีความรู้สึกต้องมองไปทางด้านนั้น

จุดรวมสายตาวิธีทางอ้อม ที่อาศัยการจัดวางอย่างมีศิลปะ สามารถทำให้สายตาคนดูมองไปยังวัตถุภาพหรือสินค้าเหล่านั้นโดยไม่ได้ตั้งใจ

เนื้อหา (ต่อ)

วิธีการจัดเสื้อผ้าให้เข้ากับหุ่นโชว์

ผ้าที่จะนำมาจัดวางให้เข้ากันจะต้องการธรรมชาติของเสื้อผ้าด้วย เช่น ผ้าฝ้าย ผ้าสักหลาด ผ้าไหม ผ้าที่มีใยสังเคราะห์ ผ้าขนสัตว์ ผ้าทำม่าน ผ้าเหล่านี้จะจัดวางกับอะไรอย่างไร จึงจะเข้ากัน ผ้าที่เป็นสิ่งตกแต่ง เช่น ผ้าที่ใช้ทำผ้าม่านก็อาจจะจัดวางรวมเข้าด้วยกันกับเฟอร์นิเจอร์ การปล่อยชายให้ห้อยหรือแขวนในลักษณะไหน บางครั้งจะต้องชิงและโยงผ้าด้วยเข็มหมุดเอ็น หรือใช้โครงข้างในเป็นหุ่นที่ช่วยเสริมผ้าที่โชว์ไว้ให้ดูเด่นขึ้น

บรรยากาศของการจัดแสดงสินค้าในร้านค้า

บรรยากาศของการจัดแสดงสินค้าและการจัดร้านค้าเป็นวิธีที่เชื้อเชิญลูกค้า ให้พากันมาสนใจสินค้าโดยการจัดโชว์ที่สะดุดตาทั้งภายในและภายนอกร้าน ปัจจุบันกำลังเป็นที่ยอมรับกันมาก ในแวดวงการค้าปลีกต่างก็กระตือรือร้นในอันที่จะปรับปรุงสร้างสรรค์ความเด่นและสวยงามให้แก่ร้านค้าของตน เมื่อมีการจัดตกแต่งแล้วช่วยให้การขายดีขึ้น

วิธีการจัดเนื้อที่แสดงสินค้า

ร้านค้าที่มีบริเวณไม่มากนัก การจัดและออกแบบร้านก็มีความสำคัญไม่แพ้ร้านใหญ่ เพราะร้านยิ่งเล็ก เนื้อที่ทุกตารางนิ้วก็ยังมีค่าและสำคัญ ไม่ควรปล่อยให้ใดที่หนึ่งในร้านให้สูญเสียไปโดยเปล่าประโยชน์ ยกเว้นแต่ส่วนที่จำเป็น จริง ๆ เช่น ทางเดินหรือที่ว่างบางส่วนที่สามารถทำให้การจับหรือหยิบสินค้าได้โดยสะดวก

การจัดระบบสัญญาณภายในร้าน

1. จัดลำดับความต้องการก่อนหลัง
2. ขนาดของเครื่องครุภัณฑ์และช่วงห่างในการจัดวาง
3. น้ำ ไฟ

วิธีการสอนและกิจกรรม

1. นำเข้าสู่บทเรียน
2. บรรยายเนื้อหา พร้อมให้นักเรียนร่วมกิจกรรม (สอบถาม ยกตัวอย่าง แสดงความคิดเห็น)
3. สรุปเนื้อหาที่บรรยาย
4. แนะนำเนื้อหาที่เรียน นักเรียนจะสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

หนังสืออ้างอิง

การจัดแสดงสินค้า อ. ดำรงค์ศักดิ์ ชัยสนิท

สื่อการสอน

เอกสารประกอบ

โสตทัศนวัสดุ

 แผ่นใสประกอบคำบรรยาย

งานที่มอบหมาย

1. อ่านเนื้อหามาก่อนเข้าห้องเรียน
2. หาข้อมูล ตัวอย่าง รูปภาพ บทความ มาประกอบการเรียน

การวัดผล

1. การตั้งคำถาม ถามตอบนักเรียนในห้องเรียน
2. สังเกตพฤติกรรมในการเรียนการสอน

ภาคผนวก ก

เนื้อหาบทเรียนวีดิทัศน์ วิชาการจัดแสดงสินค้า (22012007)

สูตรความสำเร็จในการจัดแสดงสินค้า

สูตรที่จะทำให้การจัดแสดงสินค้าประสบความสำเร็จ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้จัดแสดงสินค้าต้องศึกษาและทำความเข้าใจ เพื่อให้สามารถวางแผนทางการจัดแสดงสินค้าได้อย่างเหมาะสมและบรรลุผลสำเร็จตามต้องการ จะมีสูตรเดียวกับหลักสำคัญของการตลาด คือ Why What Where Who How

Why หมายถึง ต้องรู้ว่า ทำการจัดแสดงสินค้าไป **ทำไม?** ก็คือต้องเข้าใจในจุดประสงค์และเป้าหมายของการของการจัดแสดงสินค้านั้น ๆ ว่าเป็นอย่างไร เช่น เพื่อส่งเสริมภาพพจน์ของร้านค้า เพื่อนำสินค้าใหม่ เพื่อสนับสนุนแผนส่งเสริมในเทศกาลลดราคาสินค้า เป็นต้น

What หมายถึง ต้องรู้ว่า ทำการจัดแสดงสินค้า **อะไร?** ก็คือต้องเข้าใจในตัวสินค้าที่นำมาจัดแสดงว่าเป็นอย่างไร ไม่ว่าจะเป็นเรื่องประเภทของสินค้า รูปทรง ขนาด สี น้ำหนัก คุณสมบัติ ตลอดจนจุดเด่นและจุดด้อย เช่น เป็นเครื่องคุ้มครองแบบทันสมัย เป็นชุดว่ายน้ำสตรีที่ได้รับความนิยมออกแบบพิเศษให้สามารถกระชับน้ำท้องให้ดูแบนราบ เป็นต้น

Where หมายถึง ต้องรู้ว่า ทำการจัดแสดงสินค้า **ที่ไหน?** ก็คือต้องเข้าใจในลักษณะพื้นที่ที่จะใช้ในการจัดแสดงสินค้าว่าเป็นอย่างไร เช่น เป็นตู้โชว์หน้าร้านแบบเปิดหลังและอยู่ติดถนนใหญ่ เป็นมุมโชว์สินค้าภายในร้าน เป็นร้านเล็ก ๆ ภายในงานแสดงสินค้าที่ต่างจังหวัด เป็นต้น

When หมายถึง ต้องรู้ว่า ทำการจัดแสดงสินค้า **เมื่อไร?** ก็คือต้องเข้าใจในกำหนดเวลาที่จะทำการจัดแสดงสินค้าว่าเป็นอย่างไร เช่น เป็นช่วงส่งท้ายปีเก่า-ต้อนรับปีใหม่ ซึ่งมีระยะเวลา 1 เดือน (ตั้งแต่กลางเดือนธันวาคม ไปจนถึงเดือนมกราคม) เป็นช่วงฉลองเปิดร้านใหม่ 2 สัปดาห์ เป็นช่วงลดราคากลางปี 1 สัปดาห์ เป็นต้น

Who หมายถึง ต้องรู้ว่า ทำการจัดแสดงสินค้าให้ **ใครดู?** ก็คือต้องเข้าใจในลักษณะของลูกค้าที่เป็นเป้าหมายของการจัดแสดงสินค้านั้น ๆ ว่าเป็นอย่างไร โดยต้องรู้อุปนิสัย ตั้งแต่ลักษณะทางกายภาพสถานทางเศรษฐกิจ และสังคมไปจนถึงพฤติกรรม เช่น เป็นวัยรุ่นในครอบครัวชั้นกลางที่ชอบทำตามแฟชั่นและชื่นชอบของแปลกใหม่ทันสมัย เป็นแม่บ้านในครอบครัวชั้นสูง ซึ่งมีกำลังซื้อสูง และมักจะพิถีพิถันเลือกสินค้าโดยคำนึงถึงคุณภาพ และความหรูหรา มากกว่าราคา เป็นต้น

How หมายถึง ต้องรู้ว่า ทำการจัดแสดงสินค้า **อย่างไร?** ก็คือต้องเข้าใจในวิธีจัดแสดงสินค้าว่าควรทำอย่างไร เริ่มตั้งแต่การวางแผนงาน ไปจนถึงการตกแต่ง ตลอดจนการวัดผลโดยต้องรู้จักนำศาสตร์และศิลป์มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เช่น นำจิตกรรมยุคใหม่มาเพิ่มสีสันให้มุมโชว์สินค้าภายในร้านให้ดูสดใสยิ่งขึ้น นำเครื่องกลไกแบบทันสมัยมาประกอบกับหุ่นให้สามารถเคลื่อนไหว เพิ่มความเร้าใจให้ผู้โชว์สินค้าหน้าร้าน เป็นต้น

การเลือกสินค้าที่จะนำมาจัดแสดง

สินค้าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดการจัดแสดงสินค้า จึงควรมีการเลือกสรรอย่างพิถีพิถันโดยผู้รับผิดชอบในการเลือกสินค้าที่จะนำมาจัดแสดงไม่ว่าจะเป็นฝ่ายขายหรือฝ่ายศิลปกรรม ควรจะคำนึงถึงตัวแปรต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดแสดงสินค้า ดังต่อไปนี้

1. นโยบายของร้านค้า (Store Policies)

นโยบายของร้านค้านับเป็นปัจจัยหลักในการกำหนดภาพพจน์ของร้านค้า ซึ่งสามารถสะท้อนผ่านการจัดแสดงสินค้า สินค้าที่จะนำมาจัดแสดงจึงควรเลือกสรรให้สอดคล้องกับนโยบายที่สำคัญ ๆ ได้แก่

1.1 นโยบายด้านตัวสินค้า (Merchandise) เป็นนโยบายที่กำหนดเกี่ยวกับลักษณะของสินค้าที่จะมาจำหน่าย โดยครอบคลุมถึงคุณภาพ ประเภท ราคา และยี่ห้อของสินค้าซึ่งมีอิทธิพลต่อภาพพจน์ของร้านค้า ร้านที่จำหน่ายสินค้านี้ยี่ห้อดี คุณภาพสูง จะมีภาพพจน์ของร้านค้าระดับบนสำหรับผู้ที่มีรสนิยมสูงซึ่งสามารถสะท้อนให้เป็นที่ประจักษ์แก่ลูกค้าได้ โดยการจัดแสดงสินค้าได้ โดยการจัดแสดงสินค้าที่มีการคัดเลือกสินค้า รวมทั้งการตกแต่งอย่างพิถีพิถัน และสอดคล้องกับนโยบายดังกล่าว

1.2 นโยบายด้านการส่งเสริมการขายและการขายสินค้า (Sales Promotion and Selling) เป็นนโยบายที่กำหนดแนวทางการส่งเสริมการขายและการขาย เช่น การขายสินค้าพิเศษเฉพาะในช่วงเทศกาลต่าง ๆ การลดราคาหรือแจกของสมนาคุณเพื่อส่งเสริมสลับหมุนเวียนไปตามความเหมาะสม การเลือกสินค้าที่ทางร้านจะทำการขาย หรือส่งเสริมการขายตามนโยบายนี้ไปใช้ในการจัดแสดงสินค้าจะช่วยเพิ่มความสนใจของผู้ซื้อ และผลักดันให้บรรลุเป้าหมายได้ง่ายขึ้น

2. หัวข้อในการจัดแสดงสินค้า (Display Theme)

แผนการจัดแสดงสินค้าที่ดีจะต้องมีหัวข้อหรือธีม (Theme) ซึ่งเสมือนแก่นความคิดที่ใช้เป็นหลักในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันทำให้การจัดแสดงสินค้าทำได้ง่ายและมีพลังเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีแนวทางที่ชัดเจน หัวข้อในการจัดแสดงสินค้าที่ดีควรมีสาระน่าสนใจและทันต่อเหตุการณ์ เช่น “วาเลนไทน์ชวนฝัน” “ครูยงจินบรรเจิด” “Back to School” เป็นต้น เมื่อมีหัวใจในการจัดแสดงสินค้าได้แล้วก็ควรเลือกสินค้าให้เข้ากับหัวข้อนั้น ๆ ด้วย ถ้าเป็นหัวข้อ “วาเลนไทน์ชวนฝัน” ก็ควรเลือกสินค้าประเภทที่เหมาะสมจะใช้เป็นของกำนัลแทนความรักเนื่องในวันวาเลนไทน์ ซึ่งถือว่าเป็นวันแห่งความรัก อาทิ ดอกไม้ บัตรอวยพร เครื่องประดับ น้ำหอม เป็นต้น หรือถ้าเป็นหัวข้อ “Back to School” ก็ควรเลือกสินค้าประเภท ชุดนักเรียน เครื่องเขียน อุปกรณ์การศึกษาต่าง ๆ การเลือกสินค้าเช่นนี้จะช่วยให้สามารถนำเสนอสาระและคุณสมบัติของสินค้าได้อย่างเด่นชัดและน่าสนใจยิ่งขึ้น

3. แฟชั่น (Fashion)

แฟชั่น หมายถึง ลักษณะหรือรูปแบบใด ๆ ที่คนกลุ่มใหญ่ยอมรับ และมีความนิยมชมชื่น ในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ หลังจากนั้นจะหลุดจากความนิยม แต่อาจย้อนกลับมาเป็นที่นิยมใหม่อีกในช่วงหนึ่ง เช่น กางเกงขาบาน และรองเท้าส้นตึก เป็นแฟชั่นในปี ค.ศ.1960 ซึ่งกลับมาเป็นที่นิยมในช่วงปี ค.ศ.1993 แฟชั่นมีอิทธิพลต่อการขายสินค้าหลายประเภท โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สินค้าประเภทเครื่องแต่งกาย เครื่องประดับและเครื่องสำอาง ดังนั้นการเลือกสินค้าที่เข้ากับแฟชั่นในแต่ละช่วงเวลาทำการจัดแสดง จะช่วยให้การจัดแสดงสินค้านั้น ๆ ดูทันสมัย และเร้าใจผู้ซื้อยิ่งขึ้น

4. คุณสมบัติของสินค้า (Product Features)

สินค้าแต่ละชนิดจะมีคุณสมบัติที่แตกต่างกันไป ทั้งในด้านรูปลักษณะและคุณลักษณะ ซึ่งทำให้จุดเด่นและจุดด้อยของสินค้าแตกต่างกันไปด้วย ในการเลือกสินค้าที่จะนำไปจัดแสดงจึงควรพิจารณาให้รอบคอบ สินค้าบางชนิดไวต่อแสงแดด ซึ่งทำให้สีสันทนหรือคุณภาพเปลี่ยนไป ไม่ควรนำไปจัดแสดงในตู้โชว์หน้าร้านที่โดนแดดส่อง ส่วนสินค้าบางชนิดผลิตจากวัสดุอย่างดี ฝีมือประณีต ดูหรูหรา ถ้าค่า เหมาะที่จะนำไปจัดแสดงในตู้โชว์หน้าร้านแบบเข้าชม ซึ่งเป็นพื้นที่จัดแสดงสินค้าที่โดดเด่นที่สุด

ความคิดสร้างสรรค์ในงานแสดงสินค้า

ความคิดสร้างสรรค์ในงานจัดแสดงสินค้า ในการทำงานออกแบบจัดแสดงสินค้าให้สัมฤทธิ์ผล ผู้ออกแบบจะต้องคิดถึงปัญหาและกำหนดแนวทางการทำงานอย่างรัดกุมชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ องค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการออกแบบคือ การกำหนดความคิดสร้างสรรค์ หรือการคิดสร้างสิ่งแปลกใหม่ ให้ทำทายน่าสนใจ น่าติดตาม และน่าประทับใจ

ความหมายของการคิดสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ คือ งานที่คิดประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่หรือการพัฒนาสิ่งแปลกใหม่ที่มีลักษณะเด่นทั้งแนวความคิดและความเหมาะสมในการนำไปใช้ การออกแบบหรือกำหนดรูปร่าง รูปทรง รูปแบบเล็ก ๆ ความสวยงามหรือคุณสมบัติที่ได้รับจากความคิดล้วนเรียกว่าเป็นความคิดสร้างสรรค์ทั้งสิ้น จุดสำคัญของการคิดสร้างยังต้องพิจารณาถึงการยอมรับของสังคมหรือท้องถิ่น การพัฒนาค่านิยม จารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรมของชุมชนหรือสังคมนั้น ๆ ให้ดียิ่งขึ้นไปด้วย งานออกแบบที่ได้รับการพิถีพิถันแง่คิดของการพัฒนาการสร้างสรรค์จะเป็นงานที่ได้รับความสนใจและมีโอกาสนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

แนวความคิดแปลกใหม่หรือความคิดสร้างสรรค์ที่ดีจะสามารถสร้างพลังการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้ชม ได้อย่างดียิ่งเคยมีการทดสอบแนวทางการขายสินค้าประเภทหนึ่งในสหรัฐอเมริกา

พบว่าสินค้าชนิดเดียวกัน คุณสมบัติไม่ต่างกัน องค์กรประกอบต่าง ๆ เหมือนกันหมด ต่างกันเพียงสินค้าทั้งสองใช้แนวทางสร้างสรรค์การนำเสนอเพื่อดึงดูดความสนใจที่ไม่เหมือนกันเท่านั้นมีผลทำให้โอกาสการขายได้ต่างกันถึง 20 เท่า จะเห็นได้ว่าความสำเร็จของธุรกิจบางประเภท บางชนิดต้องการเงื่อนไขของความสำเร็จหลายกระบวนการหลายขั้นตอน ไม่เพียงแต่เฉพาะคุณภาพหรือคุณสมบัติที่เด่น ๆ ของสินค้าเท่านั้น

ยุทธวิธีของการคิดสร้างสรรค์

แม้ว่ากระบวนการทั้งหมดจะดำเนินไปด้วยดี แต่ก็ยังเป็นเพียงกระบวนการขั้นต้นเท่านั้น นักออกแบบจะต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบอื่น ๆ เพื่อให้ยุทธวิธีของการสร้างสรรค์ผลงานได้บรรลุเป้าหมายที่สอดคล้องกับนโยบายของงานนั้น ๆ ต่อไป ดังนี้

1. แนวคิดต้องสอดคล้องกับลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย
2. แนวคิดต้องเหมาะสมกับหลักจิตวิทยา
3. แนวคิดต้องมีความกล้าหาญที่จะสร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่ได้เสมอ
4. ต้องมีความรอบคอบในการตัดสินใจก่อนดำเนินการในขั้นต่อไป
5. แนวคิดใหม่ต้องสอดคล้องกับแผนยุทธวิธีอื่น ๆ ของวงจรรงานนั้น ๆ
6. ต้องมีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจนและกระชับ

การร่างแบบสเก็ทซ์ (Sketch Design)

เมื่อได้แนวคิดหลักในเบื้องต้นแล้วจึงแปลงแนวคิดออกมาเป็นภาพร่างอย่างง่าย ๆ ศิลปินหรือนักออกแบบจะใช้ความสามารถในด้านทักษะการเขียนภาพในการนำเสนอภาพร่างที่ชัดเจน ซึ่งจะส่งเสริมให้เห็นถึงแนวคิดได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น ภาพร่างถ้าหายากเกินไปอาจทำให้การเสนอแนวคิดผิดเพี้ยนไปจากวัตถุประสงค์ภาพร่างแบบสเก็ทซ์จะช่วยให้ความคิดที่เป็นนามธรรมดูเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้ร่วมงานได้เกิดความเข้าใจในทิศทางอันเดียวกัน การทำงานก็จะดำเนินการไปอย่างราบรื่นไม่ผิดพลาด การร่างแบบสเก็ทซ์สามารถกระทำได้ 2 ขั้นตอนด้วยกัน

- 1 การร่างแบบสเก็ทซ์อย่างหายาก
- 2 การร่างแบบสเก็ทซ์อย่างละเอียด

แบบสเก็ทซ์ที่ดีจะต้องอยู่ภายใต้กรอบของแนวคิดหลัก ไม่ทำให้เกิดความไขว้เขวไปจากวัตถุประสงค์ นอกจากการถ่ายทอดในด้านการสร้างสรรค์เชิงศิลปะเพื่อให้ภาพสเก็ทซ์ที่นำเสนอด้วยวิธีการทางการจัดองค์ประกอบภาพและเทคนิคอื่น ๆ เพื่อให้ได้รูปแบบที่ดีที่สุดในการเลือกเพื่อนำมาใช้ และมีความสวยงามแปลกตา สะดุดตาแก่ผู้พบเห็นและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายอย่างยิ่ง

การจัดแสดงสินค้าในตัวโชว์

การจัดแสดงสินค้าในตัวโชว์เป็นศิลปะที่สามารถฝึกฝนได้ สินค้าที่จัดวางอยู่ในตัวโชว์เปรียบเสมือนกับตัวแทนของร้านค้าหรือผู้ผลิต เพื่อแนะนำสินค้าให้กับลูกค้าอีกต่อหนึ่ง รูปแบบที่จัดแสดงจะแสดงออกถึงรสนิยมที่จะสร้างความประทับใจแก่ผู้สัญจรไปมา การจัดตัวโชว์ไม่ใช่เอาสินค้าไปวางสุ่มกันตามใจชอบ แต่จะต้องมีการวางแผน ตั้งจุดมุ่งหมายที่แน่นอน เช่น จะโชว์สินค้าอะไร จะขายสินค้าอะไร ในฤดูกาล เพราะจุดสำคัญของตัวโชว์สินค้า เหมือนกับตัวพระเอก นางเอก ในภาพยนตร์ ละคร การจัดวางจะต้องหาวิธีการและรูปแบบว่าจะจัดวางอย่างไรจึงจะออกมาสวย ร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ เช่น ห้างสรรพสินค้าสยามจัสมิน โค้ด โมดัล เยอตัน โรบินสัน หรือผู้ผลิตสินค้า เช่น ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง เสื้อผ้าสำเร็จรูป น้ำหอม ฯลฯ ผู้ผลิตสินค้าเหล่านี้จะมีพนักงานจัดแสดงสินค้าประจำ ผลิตภัณฑ์บางชนิดจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์ในการจัดโชว์ทั้งรูปแบบและบุคลากร ซึ่งส่งมาจากสำนักงานใหญ่ไปจัดตัวโชว์ให้กับร้านสาขา โดยเจ้าของผู้ผลิตสินค้าจะเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้ เพียงแต่ร้านสาขาอำนวยความสะดวกให้เท่านั้น

สำหรับร้านค้าบางแห่งจะต้องช่วยเหลือตัวเองก็สามารถทำได้ โดยวางแผนจัดตัวโชว์เอง หรืออาจจะให้ผู้ที่ชำนาญเฉพาะอย่าง ช่วยเหลือหาบุคคลหรือนักศึกษาที่เรียนทางด้านศิลปะหรือพาณิชย์ศิลป์ ที่มีฝีมือในการวาดภาพ เขียนตัวอักษร ประดิษฐ์ต่าง ๆ ประกอบช่วยเหลือ รวมทั้งช่างผู้ชำนาญต่าง ๆ เช่น ช่างทาสี ช่างไม้ ช่างไฟฟ้า ช่างเหล็ก อุปกรณ์อื่น ๆ ที่ใช้ ได้แก่

1. เข็ม เข็มหมุด ที่ไม่เป็นสนิม ทองเหลือง ลวด และเส้นเอ็น
2. ตะปู ตะปูควาง ตะปูเกลียว ขอห่วง
3. ค้อน ควรเป็นชนิดที่เบาเมื่อสะดวกในการใช้สอย
4. คีม เครื่องเย็บกระดาษ
5. กรรไกรตัดกระดาษ
6. กระดาษขาว กระดาษสีโปสเตอร์ กระดาษแข็ง

ลำดับขั้นของการจัดแสดงสินค้าในตัวโชว์

การเลือกสินค้าและแยกประเภทออกเป็นชนิดต่าง ๆ ในกรณีที่มีตัวโชว์หลายตู้ติด ๆ กันจะต้องจำแนกออกเป็นเนื้อหา คุณภาพ สี และแสง เมื่อมาจัดรวมกันแล้วจะมีลักษณะเด่นตัวอย่างร้านขายเสื้อผ้าสำเร็จรูปจะมีลำดับขั้นการจัดแสดงดังนี้

1. แบบเสื้อที่จะมาจัดแสดง
2. ความเหมาะสมกับฤดูกาล เช่น ฤดูร้อนจะต้องจัดให้เป็นเรื่องการพักผ่อนตามชายหาด ทะเล หาดทรายเป็นสิ่งประกอบหรือฤดูหนาวควรจัดโชว์เสื้อผ้าประเภทไหน โอกาสการใช้ในเทศกาลต่าง ๆ เช่น วันวาเลนไทน์ วันคริสต์มาส วันสงกรานต์ วันขึ้นปีใหม่ วันตรุษจีน

3. สีสันของเสื้อผ้าที่จัดแสดงควรแสดงถึงเนื้อหาด้วย
4. คุณภาพดีและมีคุณค่าดึงดูดใจลูกค้าได้
5. ถ้ามีการลดราคาเป็นพิเศษจะต้องพยายามเน้นเลยว่า ถูก ดี สวย คุณภาพเป็นหนึ่ง
6. ความแปลกใหม่ซึ่งจะหมายถึงความแตกต่างกับเสื้อผ้าของร้านอื่น ๆ ถ้าแปลกและใหม่จริงก็ควรโฆษณาได้เลย
7. ถ้าสินค้าเหลืออยู่ในสต็อกมาก ก็จำเป็นต้องโฆษณาให้มากเพื่อจำหน่ายให้หมด เพราะกิจการค้าเสื้อผ้านั้นเป็นความนิยมแบบตามสมัย ถ้าปล่อยเก็บไว้ราคาของสินค้าก็จะถูกลง

เมื่อมีหลักแล้วก็เริ่มดำเนินงานได้ สินค้าแต่ละประเภทมีคุณภาพจะใช้รูปลักษณะอะไรจึงเหมาะกับหุ่นโชว์ที่มีอยู่จะจัดวางลักษณะไหน ใช้เครื่องมืออะไรจึงจะเข้าบรรยากาศ บางครั้งจะต้องสร้างฉากประกอบซึ่งก็เหมือนการจัดเวทีละคร

การเตรียมงาน

ก่อนการจัดแสดงสินค้าจะต้องวางแผนก็ต้องจัดทำวัสดุที่จะใช้เป็นฉากเบื้องหลัง ซึ่งอาจจะเป็นแผ่นพลาสติกอยู่เดิมแล้วให้ตัดกระดาษสีโปสเตอร์ปะติด พับหรือชิงเฟรมระบายสีเป็นอาคารบ้านเรือนที่เข้ากับเสื้อผ้า หรือไม้กระดานสีเป็นหาดทรายมีทะเลภูเขา ต้นมะพร้าวและดอกไม้ต่าง ๆ รวมทั้งการออกแบบประดิษฐ์ที่ทำด้วยกระดาษ

ที่รองรับสินค้า

ที่รองรับสินค้าซึ่งจะมีทั้งชั้นกระจก ชั้นไม้ ชั้นเหล็ก โคมประดับป้ายโฆษณา ป้ายบอกราคา ป้ายลดราคา การจัดวางก่อนหลังสิ่งเหล่านี้ต้องอยู่ในความคิดแล้วถ่ายถอดลงบนกระดาษก่อนที่ลงมือปฏิบัติจริง สินค้าเสื้อผ้าแพรพรรณต่าง ๆ ที่จะนำมาจัดโชว์จะต้องรีดให้เรียบร้อยอย่าให้มีรอยยับ ความสะอาดของตู้โชว์เป็นสิ่งสำคัญ ฝุ่นละอองอย่าปรากฏให้เห็นได้ การแต่งร้านจะต้องสร้างความประทับใจในด้านดี กับลูกค้าให้มากที่สุด

การวางแผนที่จะต้องคิดไว้ในใจเลยว่าจะต้องจ่ายงานที่สำคัญให้แก่ผู้ชำนาญเป็นพิเศษ เฉพาะ รายละเอียดจะต้องระบุนงานให้ชัดเจน เช่น ช่างสี ช่างไฟฟ้า ช่างไม้ การมอบหมายให้เหมาะกับความสามารถของบุคคลนี้สำคัญมากสำหรับที่ตนเองไม่สามารถลงมือทำได้

หลักการทั่วไปในการจัดแสดงสินค้าในตู้โชว์

โครงสร้างของภาพในตู้โชว์

การจัดในตู้โชว์ควรคำนึงถึงหลักความสมดุลแบบง่าย ๆ คือ ให้มีน้ำหนักเท่ากันทั้งสองด้าน ซึ่งใช้สินค้าที่มีอยู่มาจัด แต่ก็ไม่จำเป็นจะต้องเป็นวัตถุหรือสินค้าชนิดเดียวกัน แต่ให้มีความ

รู้สึกว่ามันอยู่ด้วยกันได้ มิใช่ข้างหนึ่งโปร่งเบาแต่อีกด้านหนึ่งดูเบาเหมือนกันควรมีจุดถ่วง แต่อย่าจัดสินค้ากระจัดกระจายจนดูพร่าไปหมด ควรให้มีระเบียบและมีสิ่งใดเป็นหลักไม่ว่าจะเป็นหุ่นที่โชว์เสื้อหรืออะไรก็ได้แล้วแต่ นอกจากนี้จะมีสิ่งรองลงมา

ความสมดุล แบ่งออกได้ดังนี้

1. **ความสมดุลที่เท่ากัน** เป็นการจัดวางสิ่งของไว้ที่ตรงกลางตู้โชว์เลขที่เดียวโดยมีสิ่งของที่โชว์ทางด้านข้างขวาเป็นชนิดเดียวกัน รูปร่างคล้ายกัน ทำให้จุดที่อยู่ตรงกลางเป็นจุดรองรับ
2. **ความสมดุลที่ไม่เท่ากัน** จุดเด่นหรือตัวประธานอาจจะอยู่ค่อนข้างเอียงมาทางด้านขวาหรือด้านซ้ายก็ได้ แต่อีกด้านหนึ่งก็ควรมีจุดรองรับน้ำหนักถ่วงดุล ถึงแม้ว่าจะไม่อยู่ตรงตำแหน่งที่เท่ากัน แต่ก็อยู่ด้วยกันได้
3. **ความสมดุลที่สลับซับซ้อน** ภายในตู้โชว์มีตำแหน่งวางสลับซับซ้อนแม้จะมีช่องว่างห่างเท่ากันในแนวเส้นตรง การจัดเช่นนี้ในตู้โชว์จะไม่จุรวม

จุดรวมของสินค้า

อาจจะมีจุดรวมที่น่าสนใจได้โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่จุดรวมทางด้านซ้าย จุดรวมด้านขวา และจุดรวมที่อยู่ตรงกลางทั้ง 3 จุดนี้จะอยู่ในแนวตั้งหรือแนวนอนก็ได้ เราจะใช้สินค้าสำคัญวางไว้ตรงจุดรวมที่บังคับให้สายตามองไปยังจุดนั้น ๆ ได้ จุดนำสายตามันมีอยู่ 2 จุด คือ

1. จุดนำสายตาวิธีทางตรง
2. จุดนำสายตาด้วยวิธีทางอ้อม

จุดรวมสายตาวิธีทางตรง อาจจะใช้สายเส้นเป็นลูกศร ทำเครื่องหมายชี้บอกหรือสร้างภาพขึ้นมาพิเศษให้คนดูมีความรู้สึกต้องมองไปทางด้านนั้น

จุดรวมสายตาวิธีทางอ้อม ที่อาศัยการจัดวางอย่างมีศิลปะ สามารถทำให้สายตาคนดูมองไปยังวัตถุภาพหรือสินค้าเหล่านั้น โดยไม่ได้ตั้งใจ

วิธีการจัดเสื้อผ้าให้เข้ากับหุ่นโชว์

ผ้าที่จะนำมาจัดวางให้เข้ากันจะต้องการธรรมชาติของเสื้อผ้าด้วย เช่น ผ้าฝ้าย ผ้าสักหลาด ผ้าไหม ผ้าที่มีใยสังเคราะห์ ผ้าขนสัตว์ ผ้าทำมาน ผ้าเหล่านี้จะจัดวางกับอะไรอย่างไร จึงจะเข้ากัน ผ้าที่เป็นสิ่งตกแต่ง เช่น ผ้าที่ใช้ทำผ้าม่านก็อาจจะจัดวางรวมเข้าด้วยกันกับเฟอร์นิเจอร์ การปล่อยชายให้ห้อยหรือแขวนในลักษณะไหน บางครั้งจะต้องขึงและโยงผ้าด้วยเข็มหมุดเอ็น หรือใช้โครงข้างในเป็นหุ่นที่ช่วยเสริมผ้าที่โชว์ให้ดูเด่นขึ้น

ส่วนการโชว์เสื้อผ้าสำเร็จรูปก็เช่นกัน เราต้องการจะให้เสื้อผ้าชุดต่าง ๆ ที่โชว์นั้นเด่นสะดุดตา ดังนั้นการจัดแสดงก็ต้องให้มีลักษณะสมจริงมากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นลักษณะท่าทางของหุ่นสวมใส่เสื้อผ้าที่โชว์จะสวยหรือไม่สวยนั้นก็ย่อมจะอยู่ที่หุ่น ไม่ควรใช้วิธีการโชว์ในลักษณะที่เก็บพับหรือวางตั้งไว้เฉยๆ ไม่มีการแสดงให้ดู จึงจะทำให้ดูน่ารำคาญ การจัดวางท่าของหุ่นต้องจัดทำทางให้มีลักษณะเหมือนนางเอกในละครหรือภาพยนตร์ต่าง ๆ ทั้งหุ่นและเสื้อผ้าจะใช้แบบที่มีขนาดกระทัดรัด กระชับกระชับ น่ารัก ไม่มีใครชอบหุ่นหรือเสื้อผ้าที่มีรูปทรงใหญ่โต อ้วนเทอะทะ แม้ว่าลูกค้าจะมีรูปกายที่ใหญ่โต อ้วนเตี้ย หรือสูงใหญ่แค่ไหนก็ตาม แต่เขาก็จะชอบแบบที่ดูบอบบางทั้งสิน ซึ่งเป็นธรรมชาติของมนุษย์

การจัดเสื้อผ้ากระโปรงใส่หุ่นนั้น ต้องมีการยึดตรึง หนุน หรือค้ำด้วยเอ็นและหมุด เพื่อให้สัดส่วนของเสื้อผ้าได้รูปทรงเป็นธรรมชาติ เหมือนขณะกำลังใช้งาน ส่วนที่ควรจะให้ใหญ่ก็หนุนให้ใหญ่สมจริง และส่วนที่เล็ก เช่น ส่วนเอวก็อาจจะต้องใช้เข็มหมุดตรึงให้ดูกระชับเห็นรูปร่าง การใช้เข็มหมุดปักบังคับนั้นก็ควรให้ตรึงในส่วนที่มีมิติชัดเจน อย่าให้เห็นเข็มหมุด ควรซ่อนให้พ้นสายตาให้มากที่สุด

บางครั้งอาจไม่มีหุ่นคนจริงก็จำเป็นต้องสร้างขึ้นใหม่ หรือแขวนไว้กับไม้แขวนเสื้อ บางทีก็ใช้วิธีตรึงเสื้อเข้ากับแผงหรือบอร์ดไม้ที่สวยงาม การตรึงเสื้อผ้าเข้ากับแผ่นบอร์ดก็จะต้องจัดให้ความรู้สึกที่เสื้อกระโปรงชุดนั้นได้สวมใส่อยู่กับคน กล่าวคือ จัดชุดเสื้อผ้าให้มีรูปร่างใช้เข็มหมุดตรึงให้ดูมีเอว อาจจะอยู่ในอริยาบถของการเดิน วิ่ง ยกแขน ผู้จัดสามารถใช้เข็มหมุดตรึงให้ติดกับบอร์ดตามลักษณะดังกล่าว และใช้กระดาษชนิดอ่อนเสริมส่วนที่เป็นหน้าอกด้านในให้เห็นรูปร่างเด่นชัด มีการปล่อยชายผ้าในบางส่วนที่ควรปล่อยจะทำให้ดูบางเบาอ่อนไหว และผู้จัดจะต้องนึกอยู่เสมอว่ากำลังจัดทำให้นางแบบผ่านทางหุ่นโชว์เสื้อซึ่งเสมือนตัวแทน จึงต้องทำให้ดูนุ่มนวล สอดคล้องกับเสื้อผ้าและบรรยากาศที่จัดแสดง รวมทั้งฤดูกาลของเทศกาลนั้น

หลักพื้นฐานทั่วไปของการโชว์เสื้อผ้าคือ ต้องจัดแสดงให้ใกล้เคียงกับลักษณะของผู้สวมใส่ เช่นการจัดแสดงสินค้าเสื้อผ้าสตรี ก็ต้องมีความอ่อนหวาน น่ารัก แต่ก็ต้องมีสง่า ส่วนการจัดโชว์เสื้อผ้าผู้ชายก็เช่นกัน บุคลิกของหุ่นที่แสดงเสื้อผู้ชายควรที่จะแสดงที่ความองอาจ ขึงขังสมเป็นแมนจริง ๆ เสื้อนอกควรจะทำของจริงเมื่อสวมกับหุ่นแล้วจะต้องเรียบร้อยปราศจากรอยพับรอยย่น การเน้นกริยาเคลื่อนไหวก็ไม่ควรให้หุ่นผู้ชายแสดงท่าออกมามากเกินไป ในบางครั้งอาจจะใช้กระดาษช่วยเสริมในบางส่วนของหุ่น เช่น การใช้กระดาษทิชชูหรือฟองน้ำเสริมส่วนของไหล่ เพื่อให้เสื้อที่โชว์พอดีกับหุ่นและไม่ควรอย่างยิ่งที่จะตัดเสื้อนอกผู้ชายมาใส่กับหุ่นตัวเล็กแบบย่อส่วนจนรู้สึกขัดกันอย่างรุนแรง ทำให้ผู้ดูเสียความรู้สึก ถ้าไม่มีหุ่นที่เหมาะสมควรใช้แขวนหรือใช้เข็มหมุดตรึงติดกับบอร์ดและใช้เอ็นช่วยเช่นเดียวกับการโชว์เสื้อสตรีก็ได้ ควรจัดให้มีบางส่วนที่แสดงการเคลื่อนไหว เช่น การงอแขน ขา ซึ่งไม่ควรคิดแบบ ๆ ไปกับบอร์ด หรืออาจใช้กระดาษนุ่ม ๆ เสริมก็ช่วยได้เช่นกัน สำหรับการจัดวางเสื้อผ้าเด็ก ก็ควรจัดทำทางของเสื้อผ้าโดยสังเกตจากท่าทางธรรมชาติ

จริง ๆ ของเด็ก แล้วนำมาประกอบการจัดแสดง การจัดเสื่อใส่กับหุ่นถ้าจัดไม่ดีคุณค่าในการมองก็จะตกไป ดังนั้นผู้จัดจึงต้องใช้ความคิดให้มาก ความอดทน และการฝึกฝนอย่างดี ไม่ช้าไม่นานการจัดหุ่นโชว์ก็จะเป็นที่สนใจของลูกค้าอันจะนำมาซึ่งความสำเร็จในการค้าขาย

บรรยากาศของการจัดแสดงสินค้าในร้านค้า

บรรยากาศของการจัดแสดงสินค้าและการจัดร้านค้าเป็นวิธีที่เชื่อเชิญลูกค้า ให้พากันมาสนใจสินค้าโดยการจัดโชว์ที่สะดุดตาทั้งภายในและภายนอกร้าน ปัจจุบันกำลังเป็นที่ยอมรับกันมาก ในแวดวงการค้าปลีกต่างก็กระตือรือร้นในอันที่จะปรับปรุงสร้างสรรค์ความเด่นและสวยงามให้แก่ร้านค้าของตน เมื่อมีการจัดตกแต่งแล้วช่วยให้การขายดีขึ้น

การจัดโชว์สินค้าที่ดีควรมีวิธีสร้างความสนใจ ซึ่งว่าจะง่ายก็ไม่ง่ายมากนัก ถ้านำหลักการมาปรับให้เข้ากับสภาพของสินค้าและลูกค้า หาวิธีผสมผสานความสนใจ ความเด่นของการจัดสีสันทันทีเป็นเรื่องสำคัญเพราะจะสะท้อนความรู้สึกและบรรยากาศในฤดูกาลหรือเทศกาลนั้น ๆ และถือว่าการส่งเสริมการขาย นอกจากนั้นร้านค้าอาจจะจัดการสาธิตสินค้าในตอนเที่ยงวัน ตอนเลิกงาน หรือในวันหยุดราชการ เช่น สาธิตการแต่งหน้า การใช้เครื่องสำอาง ชุดชั้นในสุภาพสตรี การผูกผ้าพันคอ เป็นต้น ปัจจุบันห้างสรรพสินค้ามักจะจัดดนตรี ดลก หรือนักร้องที่มีชื่อเสียงมาแสดง เพื่อเป็นการเรียกร้องความสนใจได้เป็นอย่างดี และยังเป็นการสร้างบรรยากาศของร้านค้าให้ดูครื้นเครงมีชีวิตชีวายิ่งขึ้นด้วย

วิธีการจัดเนื้อที่แสดงสินค้า

ร้านค้าปลีกมีบทบาทมากในการช่วยกระจายสินค้าจากผู้ผลิตไปสู่มือผู้บริโภค ร้านค้าปลีกมีมากมายหลายประเภท เช่น ร้านค้าขายสินค้าเฉพาะอย่างเสื้อสุภาพบุรุษ เสื้อผ้าสุภาพสตรี รองเท้า กระเป๋า ร้านขายสินค้าเบ็ดเตล็ด ร้านสรรพสินค้า ร้านสรรพอาหารทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็ก ซึ่งมีกระจายอยู่ทั่วประเทศ ปัจจุบันบรรดาร้านค้าปลีกดังกล่าวได้พัฒนาตกแต่งร้านค้าและจัดแสดงสินค้าใหม่เป็นส่วนมาก แต่ก็มีร้านค้าปลีกจำนวนมากไม่น้อยยังจัดวางสินค้าสุ่มเป็นกอง ๆ ดูสกปรกรกรุงรังและไม่น่าซื้อ สิ่งเหล่านี้เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการดึงดูดความสนใจของลูกค้า แต่ร้านค้าจำนวนมากในปัจจุบันที่เข้าใจและได้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะจัดร้านให้เลดูทันสมัยอยู่เสมอ ทั้งนี้เพื่อช่วยในการส่งเสริมการขายได้เป็นอย่างดี รวมทั้งจะเป็นผลประโยชน์ต่อการสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับร้านค้าอีกด้วย

ในช่วงเวลา 10 กว่าปีที่ผ่านมาการออกแบบและตกแต่งร้านค้าได้มีการเคลื่อนไหวอย่างเห็นได้ชัดเริ่มจากการจัดหาเฟอร์นิเจอร์ต่าง ๆ เข้ามาบรรจุไว้ในร้านค้าตามความจำเป็น มีป้ายหน้าร้านเพื่อบอกให้รู้ถึงชื่อร้าน ต่อมาก็มีการวิวัฒนาการตามลำดับ เช่น เริ่มต้นจากการเอาสินค้ามาแสดงไว้หน้าร้านเพื่อโฆษณาให้รู้ว่าในร้านนั้น ๆ ขายอะไร มีสินค้าอะไรที่จะชักจูงให้ลูกค้าหรือผู้สัญจรไปมาเกิดความสนใจและเกิดความอยากที่จะเป็นเจ้าของสิ่งนั้น ๆ ต่อมาก็กำเนินถึงความสวย

งาม นอกเหนือจากการเอาสินค้ามาตั้งไว้ตามหน้าร้านของคุณ โดยตกแต่งและจัดเนื้อที่ที่จะแสดงสินค้าโดยเฉพาะคือ ตู้โชว์หน้าร้าน ซึ่งมีทั้งเป็นรูปร่างกลม เหลี่ยมหรือโค้งตามความเหมาะสม และเนื้อที่อื่น ๆ ตามจินตนาการของผู้ออกแบบ มีการจัดแสดงสินค้าให้แสดงเป็นเรื่องราว ทำให้ลูกค้าเกิดความรู้สึกเหมือนได้ใช้สินค้าจริง หรืออาจจะใช้สินค้าเหมือนในภาพการจัดแสดงที่มองเห็น มีการตกแต่งภายในร้านให้สวยงามเท่านั้นยังไม่เพียงพอในการออกแบบและตกแต่งร้านค้า สิ่งที่สำคัญกว่าความสวยงาม คือ ประโยชน์ในการใช้สอยให้เข้ากับประเภทของสินค้า ซึ่งแยกออกได้มากมายหลายชนิด ผู้ออกแบบจะต้องมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งของประเภทสินค้านั้น ๆ ต้องศึกษาวิธีการซื้อขายว่าเป็นอย่างไร เช่น ขนาด สี ลักษณะ รูปร่างสินค้า และวิธีการขายสินค้า เช่น

- สินค้าชนิดที่ต้องบรรจุในกล่องห่อหรือขวดก็ควรจัดไว้ที่จัดวางที่เหมาะสม เช่น ตู้ขายหรือเคาน์เตอร์ ตู้คิดผนัง กระบะหรือกล่อง

- สินค้าที่ผู้ซื้อต้องสัมผัสหรือจับ ก็ควรอยู่ในที่ที่ผู้ซื้อสามารถจะจับได้สะดวก เช่น วิธีการขายผ้าเป็นพับ ๆ ของร้านขายผ้า จะใช้วิธีการตั้งหรือวางไว้บนชั้นในที่ซึ่งลูกค้าสามารถจะจับหรือลูบคลำเพื่อรู้ถึงความละเอียดอ่อนของเนื้อผ้าได้

- การขายเสื้อผ้าสำเร็จรูปหรือชุดชั้นในสตรี วิธีขายที่ดี คือ ผู้ขายควรเอาสินค้าออกมาจากตู้ขาย หรือเคาน์เตอร์ออกมาแขวนไว้ในที่ ๆ สามารถจะจับได้ ยกออกมาลองทาบดูกับตัวอย่างสะดวกสบาย โดยบางครั้งไม่จำเป็นต้องใช้ห้องลองเสื้อ เพราะสินค้าสำเร็จรูปส่วนมากจะมีขนาดหรือสัดส่วนบอกไว้เรียบร้อยแล้ว การใส่ไว้ในถุงหรือกล่องที่สามารถเพียงแต่เห็นได้เป็นบางส่วนเท่านั้น กับการนำเอามาแขวนไว้ให้เห็นลักษณะจริง ๆ ของสินค้าประเภทนั้น โดยไม่มีการปิดบังส่วนใดส่วนหนึ่งของสินค้าเลย มีไฟส่องเพื่อให้สามารถมองเห็นสินค้าได้ชัดเจน การขายแบบนี้เรียกว่า การขายแบบเปิด (Open Sales) เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อกับตัวสินค้าให้ใกล้ชิดกันมากขึ้นโดยไม่จำเป็นต้องมีพนักงานขายมาคั่นกลาง ถ้านำสินค้าใส่ไว้ในตู้หรือเคาน์เตอร์แล้วเวลาที่ลูกค้าต้องการดูก็ต้องอาศัยพนักงานเป็นผู้หยิบให้

นอกจากการจัดร้านให้เข้ากับประเภทของสินค้า ตกแต่งให้สวยงาม กำหนดทางเดินให้เหมาะสมกับสภาพที่ขายแล้ว การตกแต่งและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาก็มีความสำคัญไม่น้อย เพราะจำทำให้สถานที่นั้นใหม่และเป็นจุดสนใจอยู่เสมอ ถ้าไม่มีการเปลี่ยนแปลงแล้วก็จะทำให้ร้านหรือสถานที่ขายนั่น ๆ คุ้นเคยจนน่าเบื่อหน่าย บางคนอาจจะรู้สึกเลยไปถึงว่าไม่ต้องไปก็รู้ว่าอะไรอยู่ตรงไหน ที่ไปก็เพราะต้องการซื้อสินค้าชิ้นนั้นอยู่ตรงนั้น คงจะไม่มีสินค้าใหม่ ๆ เพราะไม่เห็นมีอะไรเปลี่ยนแปลงหรือใหม่ตาขึ้นมาเลย แต่ที่ว่าการมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมออันนั้นไม่ได้หมายความว่าต้องเปลี่ยนตู้หรือสีร้านเฟอร์นิเจอร์ทุก ๆ ปี หรือปีละหลาย ๆ หน ซึ่งอาจจะไม่ได้ผลลัพธ์ที่คุ้มค่า การที่ทำให้บริเวณขายสวยใหม่และเป็นที่น่าพอใจของลูกค้าหรือผู้ที่มาเห็นนั้นทำได้หลายวิธี โดยต้องเข้าใจถึงวัสดุที่จะเอามาตกแต่งด้วย จะทำให้สามารถนำวัสดุนั้น ๆ มาเสริมตกแต่งต่อเติมตามความมุ่งหมาย

การแนะนำสินค้าใหม่ อาจทำได้โดยใช้วัสดุในการตกแต่งเป็นพลาสติกบาง ๆ ตัดให้เป็นเส้นคล้ายริบบิ้น นำมาห้อยโยงระหว่างตู้โชว์พลาสติกที่มีอยู่เดิม โดยใช้เทปสองหน้าติดเพื่อเวลาจะเปลี่ยนแปลงภายหลังก็ดึงออกมาได้โดยไม่ทำให้เฟอร์นิเจอร์ของเดิมเสียหาย การติดริบบิ้นติดห่างกัน 5 ซม. และ 10 ซม. สำหรับให้แสงสว่างจากไฟบนเพดานส่องลอดลงมาได้ และบริเวณขายสินค้าไม่เปลี่ยนสีตามสีของพลาสติก วิธีการขายบริเวณนี้คงใช้วิธีเดิม คือ ใช้ตู้ขาย หรือ เคาท์เตอร์ แต่บริเวณถัดไปได้จัดให้เป็นวิธีขายแบบเปิด เพื่อให้ลูกค้าได้สัมผัสกับสินค้าใหม่ ๆ ของการจัดรายการครั้งนี้ด้วย

สำหรับร้านค้าที่มีบริเวณไม่มากนัก การจัดและออกแบบร้านก็มีความสำคัญไม่แพ้ร้านใหญ่ เพราะร้านยังเล็ก เนื้อที่ทุกตารางนิ้วก็ยังมีค่าและสำคัญ ไม่ควรปล่อยให้ใดที่หนึ่งในร้านให้สูญเสียไปโดยเปล่าประโยชน์ ยกเว้นแต่ส่วนที่จำเป็นจริง ๆ เช่น ทางเดินหรือที่ว่างบางส่วนที่สามารถทำให้การจับหรือหยิบสินค้าได้โดยสะดวก ทางเดินนั้นก็มีส่วนประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่ง ถ้าทางเดินแคบไป ผู้ซื้อก็ไม่สามารถจะเดินได้สะดวกหรือเดินสวนทางกันได้ จุดที่สามารถขายได้นั้นก็คือส่วนหน้าร้านเท่านั้น ส่วนหลังร้านที่จะไม่มีลูกค้าเดินถนัดถ้ากว้างจนเกินไปก็ทำให้เสียเนื้อที่ ส่วนจะกว้างหรือแคบเท่าใดนั้นขึ้นอยู่กับประเภทของร้านค้าสถานที่นั้น ๆ จะมีคนเดินผ่านมากน้อยเท่าใด และประเภทของเฟอร์นิเจอร์ในบริเวณนั้น ๆ อย่างเช่นกรณีของร้านขายเสื้อผ้าสำเร็จรูปและชุดชั้นในสตรี ซึ่งเป็นร้านค้า 2 คูหา ใช้วิธีการจัดตู้ขายเรียงต่อกันตามยาวด้านหลังมีตู้เก็บของและแสดงสินค้าด้วยในเวลาเดียวกัน ส่วนด้านบนสูงเกินไปที่จะหยิบได้สะดวกก็ทำเป็นที่สำหรับโฆษณาและให้แสงสว่าง พร้อมทั้งเน้นชื่อผลิตภัณฑ์ของบริษัทนั้นไว้ด้วย

ผลประโยชน์ในการตกแต่งร้านหรือบริเวณใหม่อย่างน้อยที่สุด สิ่งที่ได้เห็นได้ชัด คือ ความแปลกใหม่ตา มีความสวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อย เชื่อเชิญให้เข้าไปชมภายในร้าน และแน่นอนผลประโยชน์ในด้านธุรกิจก็ตามมาอย่างไม่ต้องสงสัย ซึ่งในบางครั้งผลของรายรับนั้นได้ผลเกินคาดหมาย เช่น ในบางสถานที่รายได้เพิ่มขึ้นเกิน 100% ของเมื่อก่อนเปลี่ยนแปลงและตกแต่งบริเวณขาย

สรุป “ธรรมชาตินั้นมีความงามอย่างสมบูรณ์อยู่ในตัวของมันเอง แต่สิ่งที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นนั้น คือศิลปะ ซึ่งบางครั้งสามารถทำให้ธรรมชาติด้อยความสำคัญไปโดยสิ้นเชิง”

การจัดระบบสัญญาณภายในร้าน

ระบบสัญญาณภายในร้าน (Circulation System) คือระบบหมุนเวียนเข้าออกของลูกค้า ของสินค้าและของพนักงานในร้าน ระบบสัญญาณประกอบไปด้วยระบบความคิดย่อย ๆ หลายประการด้วยกัน ซึ่งแต่ละอย่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันเป็นอย่างมาก เช่น

1. จัดลำดับความต้องการก่อนหลัง เช่น

ร้านขายเครื่องหนังประเภทกระเป๋า รองเท้า เริ่มแรกที่เคียวกีก็ต้องมีบริเวณทางเข้า ตู้โชว์ หน้าร้านที่นั่งสำหรับลองรองเท้า กระเป๋า ส่วนซ่อมแซมเล็กน้อย ที่มีเครื่องมืออยู่พร้อม เช่น เจาะรู เข็มขัด ฯลฯ ห้องเก็บสต็อกรองเท้า ห้องน้ำ ห้องส้วม บริเวณทางรับวัตถุดิบเข้าร้าน และทางเข้าออกของพนักงาน สิ่งเหล่านี้จะอะไรจัดให้อยู่ก่อนหลังจะต้องพิจารณาให้ถี่ถ้วนไม่ใช่ลูกค้าเข้าไปก็พบห้องน้ำติดอยู่กับห้องโชว์ด้านหน้าเลย สำหรับร้านเล็ก ๆ คูหาเดียว อาจไม่เป็นปัญหา แต่ถ้าเป็นร้านใหญ่ ๆ จะต้องวางแผนให้ดี

ร้านขายอาหารสำเร็จรูปที่ให้ลูกค้าเลือกซื้อกลับไปรับประทานที่บ้าน หรือที่เรียกว่าร้านประเภท Take Home ควรจัดให้ลูกค้าเดินเข้าทางขวามือแล้วเดินทวนเข็มนาฬิกา ผ่านชั้นวางอาหารประเภทควา จำพวก แกง ผัด ยำ ผ่านไปยังชั้นวางอาหารหวาน ผลไม้ และมาสิ้นสุดที่โต๊ะคิดเงินก็ไปโต๊ะห่อเสร็จเรียบร้อยลูกค้าก็เดินออกมาประตูเดิม

สำหรับร้านที่ขายสินค้าประเภทที่ต้องมีการปรึกษากันเป็นการส่วนตัว เช่น ร้านขายแว่นตา หรือร้านที่ต้องมีการเลือกแบบของสินค้าอย่างพิถีพิถัน เช่น ร้านขายนาฬิกา ร้านขายเครื่องประดับต่าง ๆ อาจจัดให้มีที่นั่งประจำเคาน์เตอร์โชว์สินค้าแต่ละเคาน์เตอร์ และมีผู้เชี่ยวชาญนั่งประจำแต่ละที่ เมื่อลูกค้าเข้าทางประตูหน้า ก็แยกไปปรึกษาและพิจารณาสินค้าตามเคาน์เตอร์ แต่ละตัวได้ไม่มีการสับสน

ร้านขายดอกไม้ควรจัดให้ลูกค้าเดินหมุนเวียนในลักษณะใด พยายามอย่าให้ลูกค้าต้องเดินย้อนทางเก่า หรือเดินตัดกันไปมาเป็นกากบาท รวมทั้งไม่ควรให้ลูกค้าต้องเดินอ้อมโดยไม่จำเป็น เป็นต้นว่าจัดให้มีชั้นยาวอยู่กลางร้าน ลูกค้าต้องเดินอ้อมไปจนสุดชั้น แล้วจึงเดินกลับมาทางอีกด้านหนึ่ง ควรขอยชั้นเป็นช่วงเล็ก ๆ ให้ลูกค้าเลี้ยวกลับได้ เมื่อหมดของที่ต้องการซื้อ

2. ขนาดของเครื่องครุภัณฑ์และช่วงห่างในการจัดวาง

ขนาดเครื่องครุภัณฑ์ที่เหมาะสมจะใช้ขนาดกว้างยาวสูงขนาดไหนก็ขึ้นอยู่กับว่าจะใช้อะไร เช่น ชั้นวางเครื่องสำอางก็ไม่จำเป็นต้องทำให้กว้างถึง 60 – 70 ซม. อาจทำให้กว้างเพียง 35 – 40 ซม. ก็พอเพราะเครื่องสำอางค์เป็นของกระจุกกระจิกทำชั้นใหญ่ไปอาจจะจุของได้มากจริงแต่จะดูรก ขนาดของโต๊ะเก้าอี้ก็เช่นเดียวกัน ขนาดของเก้าอี้พอเหมาะอาจจะกว้างยาวประมาณ 35 x 35 ซม. – 45 x 45 ซม. เป็นขนาดที่ใช้กันทั่วไป ถ้าใหญ่ไปก็ทำให้สิ้นเปลืองไปโดยใช้เหตุ เกะกะ หรือเล็กไปก็นั่งไม่สบาย

ส่วนสูงของครุภัณฑ์แต่ละชนิดก็ต้องให้สัมพันธ์กับการใช้สอย เช่น ชั้นวางของที่สูงเกิน 2 เมตรขึ้นไป จะสูงกว่าที่มือเอื้อมถึง ควรใช้วางของชนิดที่ไม่ต้องการหยิบใช้บ่อยนักสำหรับเรื่องช่องว่างระหว่างครุภัณฑ์นั้น มีความสำคัญต่อการจัดระบบสัญจรภายในร้านมาก ที่ว่างระหว่างครุภัณฑ์แต่ละชั้นนี่จะเป็นเนื้อที่สำหรับทำงานบ้าง เช่น เป็นที่ยืนของพนักงานขาย เนื้อที่ทางเข้า

ออกเข้าออกได้ที่ละกี่คน ถ้าหลายคนประตูอาจจะกว้างสัก 2-3 เมตร หรือถ้าเป็นร้านเล็กลดเหลือ 1.10-1.50 เมตรก็ได้สำหรับทางเดินจริง ๆ ก็ต้องดูว่าทางเดินนั้นลูกค้าเดินได้ที่ละกี่คน จำให้สวนกันได้หรือไม่ หรือลูกค้าคนหนึ่งกำลังหยุดคุยของกั้ม ๆ เกย ๆ และลูกค้าอีกคนหนึ่งเดินสวนมา ควรมีขนาดทางเดินกว้างเท่าไรช่องว่างระหว่างชั้นติดผากับเคาน์เตอร์ขาย ซึ่งจะเป็นบริเวณที่พนักงานขายยื่นขายของควรจะกว้างเท่าไร พนักงานจึงจะหมุนตัวหยิบของให้ลูกค้าได้สะดวก

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบ**เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน****คำชี้แจง**

1. ห้ามทำเครื่องหมายหรือขีดเขียนใด ๆ ลงในแบบทดสอบ
2. จงขีดเครื่องหมาย **X** ลงในช่องว่างที่ตรงกับข้อเลือกที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวลงในกระดาษคำตอบ
3. แบบทดสอบมีทั้งสิ้น 40 ข้อ
4. ใช้เวลา 30 นาที

1. สูตรความสำเร็จในการวางแผนทางการจัดแสดงสินค้าเพื่อให้บรรลุสำเร็จตามต้องการ คือตัวเลือกใด
  - ก. Who – What - Why
  - ข. Who – What – Why - How
  - ค. Who – What – Where – When - How
  - ง. Why – What – Where – When – Who – How
2. การจัดตู้โชว์ตามเทศกาลต่าง ๆ อยู่ในสูตรสำเร็จในการจัดแสดงสินค้า ตามตัวเลือกใด
  - ก. Who
  - ข. When
  - ค. Where
  - ง. What
3. หลักในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอนในการจัดแสดงสินค้าให้เป็นไปได้ในทิศทางเดียวกัน คือตัวเลือกใด
  - ก. Where
  - ข. When
  - ค. Theme
  - ง. There
4. ความหมายคำว่า “Who” ของสูตรความสำเร็จในการจัดแสดงสินค้าคือตัวเลือกใด
  - ก. ต้องเข้าใจในลักษณะของลูกค้าที่เป็นเป้าหมายของการจัดแสดงสินค้านั้น ๆ
  - ข. ต้องเข้าใจในกำหนดเวลาที่จะจัดแสดงสินค้าว่าเป็นอย่างไร
  - ค. ต้องเข้าใจในลักษณะพื้นที่ที่จะใช้จัดแสดงสินค้าให้ลูกค้าดู
  - ง. ต้องเข้าใจในตัวสินค้าที่นำมาจัดแสดงสินค้าว่าเป็นอย่างไร
5. ความหมายคำว่า “What” ของสูตรความสำเร็จในการจัดแสดงสินค้าคือตัวเลือกใด
  - ก. ต้องเข้าใจในลักษณะของลูกค้าที่เป็นเป้าหมายของการจัดแสดงสินค้านั้น ๆ
  - ข. ต้องเข้าใจในกำหนดเวลาที่จะจัดแสดงสินค้าว่าเป็นอย่างไร
  - ค. ต้องเข้าใจในลักษณะพื้นที่ที่จะใช้จัดแสดงสินค้าให้ลูกค้าดู
  - ง. ต้องเข้าใจในตัวสินค้าที่นำมาจัดแสดงสินค้าว่าเป็นอย่างไร

6. ความแตกต่างของสินค้าทางด้านรูปลักษณ์ และคุณลักษณะ ทำให้เกิดจุดเด่นและจุดด้อยของสินค้าแตกต่างกัน หมายถึงตัวเลือกใด
- คุณสมบัติของสินค้า
  - คุณสมบัติของร้านค้า
  - คุณสมบัติของผู้บริโภค
  - ถูกทั้ง ก และ ข
7. แฟชั่นหมายถึงตัวเลือกใด
- สิ่งที่ทุกคนจะต้องปฏิบัติให้เหมือนกัน
  - การแต่งกายให้ถูกกาลเทศะ
  - รูปแบบใด ๆ ที่คนกลุ่มใหญ่ยอมรับชื่นชอบในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ
  - สิ่งที่นิยมในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ เฉพาะเรื่องของเสื้อผ้าเท่านั้น
8. นโยบายที่กำหนดเกี่ยวกับลักษณะของสินค้า ที่จะนำมาจำหน่ายโดยครอบคลุมถึงคุณภาพ ประเภท ราคา คือนโยบายด้านใด
- นโยบายด้านตัวสินค้า
  - นโยบายด้านส่งเสริมการขาย และขายสินค้า
  - นโยบายด้านการขายสินค้า
  - นโยบายด้านความคิดสร้าง
9. การเลือกสินค้าที่จะนำไปแสดงในตู้โชว์ หน้าร้าน หรือที่กลางแจ้งที่โดดเด่น ควรจะต้องพิจารณาตามตัวเลือกใด
- ด้านแฟชั่น
  - ด้านคุณสมบัติ
  - ด้านราคา
  - ด้านเทศกาล
10. งานที่คิดประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่ หรือ พัฒนาสิ่งแปลกใหม่ที่มีลักษณะเด่นทั้งแนวความคิดและความเหมาะสม ในการนำไปใช้ทั้งหมดนี้หมายถึงตัวเลือกใด
- การส่งเสริมการขาย
  - การจัดแสดงสินค้า
  - การออกแบบ
  - การสร้างสรรค์

11. ข้อใดไม่ใช่ความสำคัญของการคิดสร้างสรรค์งานให้เป็นที่ยอมรับของสังคมหรือท้องถิ่น
- จารีตประเพณี
  - การพัฒนาค่านิยม
  - ศิลปวัฒนธรรมของสังคม
  - ครอบครัว
12. สาเหตุการขายสินค้าชนิดเดียวกันแต่ยอดขายแตกต่างกันมีสาเหตุจากตัวเลือกใด
- คุณสมบัติของร้านค้า
  - คุณสมบัติของสินค้า
  - แฟชั่น
  - การนำเสนอเพื่อดึงดูดความสนใจ
13. งานประดิษฐ์ที่มีความสวยงามที่เกิดจากการออกแบบการกำหนด รูปร่าง รูปทรง หมายถึงตัวเลือกใด
- วิธีการทำงาน
  - การสร้างสรรค์
  - การจัดแสดงสินค้า
  - การร่างแบบสเก็ตช์
14. ยุทธวิธีการคิดสร้างสรรค์ต้องเหมาะสมกับตัวเลือกใด
- หลักจิตวิทยา
  - หลักปรัชญา
  - หลักพุทธศาสนา
  - หลักจริยธรรม
15. วัตถุประสงค์ของการจัดวางสินค้าในตู้โชว์หน้าร้านคือข้อใด
- เป็นตัวแทนของร้านค้า
  - เป็นตัวแทนของผู้ผลิต
  - เพื่อนำสินค้าให้กับลูกค้า
  - ถูกทุกข้อ
16. การร่างแบบสามารถกระทำได้ 2 ขั้นตอนตามตัวเลือกใด
- ร่างแบบอย่างหยาบ + ร่างแบบอย่างละเอียด
  - ร่างแบบอย่างหยาบ + ร่างแบบทึบ
  - ร่างแบบอย่างละเอียด + ร่างแบบโปร่ง
  - ร่างแบบโปร่ง + ร่างแบบทึบ

17. ผู้ที่ทำหน้าที่ในการจัดแสดงสินค้าในตู้โชว์ของห้างสรรพสินค้า คือตัวเลือกใด
- พนักงานของห้างสรรพสินค้า
  - ช่างผู้ชำนาญต่าง ๆ
  - บุคคลที่มีความรู้ด้านศิลปะ
  - พนักงานประจำของผู้ผลิตสินค้า
18. ข้อใดกล่าวถูกต้องในหลักของการจัดแสดงสินค้า
- การจัดแสดงสินค้าในตู้โชว์เป็นศิลปะที่สามารถฝึกฝนได้
  - การจัดแสดงสินค้าเป็นความสามารถเฉพาะบุคคลไม่สามารถถ่ายทอดหรือฝึกฝนได้
  - การจัดแสดงสินค้าผู้จัดคือบุคคลที่เรียนทางด้านการตลาดเท่านั้น
  - ข้อ ก. และ ค. ถูกต้อง
19. ถ้าสินค้าติดค้างอยู่ในสต็อกมาก ผู้ประกอบการควรดำเนินการตามข้อใด
- ลดปริมาณการสั่งซื้อ
  - ส่งเสริมการขาย
  - ค้นหาสาเหตุ
  - ข้อ ก และ ข ถูก
20. ในการจัดแสดงสินค้าในตู้โชว์ควรทำสิ่งใดเป็นอันดับแรก
- การโฆษณา
  - จัดหาสถานที่
  - การสร้างความประทับใจ
  - การเตรียมงาน
21. การจัดแสดงสินค้าตู้โชว์หน้าร้านที่มีการลดราคา ตรงกับตัวเลือกใด
- จัดตามเทศกาลพิเศษ
  - จัดก่อนถึงฤดูกาล
  - จัดตามฤดูกาล
  - จัดปลายฤดูกาล
22. บุคคลที่จัดทำวัสดุที่ใช้ในการจัดวางสินค้า คือตัวเลือกใด
- ช่างศิลป์
  - ช่างร่างแบบสเก็ตช์
  - พนักงานจัดแสดงสินค้า
  - ช่างไม้ ไฟฟ้า และช่างสี

23. ในการจัดแสดงวัสดุที่นิยมใช้เป็นที่รองรับสินค้า คือตัวเลือกใด
- ชั้นกระจก
  - ชั้นไม้
  - ชั้นเหล็ก
  - ถูกทุกข้อ
24. จุบรวมของสินค้าที่น่าสนใจแบ่งออกเป็นกี่ส่วน
- 2 ส่วน
  - 3 ส่วน
  - 4 ส่วน
  - 5 ส่วน
25. จุดนำสายตาสามารถแบ่งออกได้ 2 วิธี คือตัวเลือกใด
- วิธีทางตรง + วิธีทางอ้อม
  - ทางด้านซ้าย + ทางด้านขวา
  - จุดนำทางศิลปะ + จุดนำพิเศษ
  - จุดนำทางแนวตั้ง + ทางแนวนอน
26. การจัดตู้โชว์ควรคำนึงถึงหลักความสมดุลแบบง่าย ๆ คือ ตัวเลือกใด
- ให้สินค้าทั้งสองด้านมีน้ำหนักที่ต่างกัน
  - ให้มีน้ำหนักเท่ากันทั้ง 2 ด้าน
  - ถ้าสินค้าข้างหนึ่งโปร่งเบา อีกด้านหนึ่งจะเบาหรือหนักก็ได้ไม่สำคัญ
  - ถูกทุกข้อ
27. การจัดแสดงสินค้าในตู้โชว์ที่ไม่มีจุบรวมสินค้าเป็นความสมดุลแบบใด
- แบบความสมดุลที่เท่ากัน
  - แบบความสมดุลที่ไม่เท่ากัน
  - แบบความสมดุลที่สลับซับซ้อน
  - แบบความสมดุลที่ตามสมัยนิยม
28. การจัดวางอย่างมีศิลปะ สามารถทำให้สายตาคนดูมองไปยังสินค้าแบบไม่ได้ตั้งใจ เป็นการจัดวางสินค้าจุบรวมประเภทใด
- จุบรวมสายตามทางตรง
  - จุบรวมสายตาทางศิลปะ
  - จุบรวมสายตาแบบแผ่ชั้น
  - จุบรวมสายตาทางอ้อม

29. การใช้เครื่องหมายลูกศรชี้เป็นการสร้างจุดรวมสายตาตามตัวเลือกใด
- จุดรวมทางตรง
  - จุดรวมทางศิลปะ
  - จุดรวมแบบพิเศษ
  - จุดรวมทางอ้อม
30. การจัดวางสินค้าที่ค่อนข้างเรียงมาทางด้านใดด้านหนึ่ง และอีกด้านมีจุดรับน้ำหนักถ่วงดุล คือตัวเลือกใด
- ความสมดุลที่ไม่เท่ากัน
  - ความสมดุลที่เท่ากัน
  - ความสมดุลซ้อนกัน
  - ความสมดุลคล้ายกัน
31. เหตุผลที่บริษัทที่จำหน่ายเครื่องสำอางค์มีการสาธิตการแต่งหน้า คือตัวเลือกใด
- สร้างความสนใจ
  - สร้างความเชื่อมั่น
  - สร้างทัศนคติที่ดี
  - ส่งเสริมการขาย
32. ช่วงเวลาที่ร้านค้านิยมทำการสาธิตสินค้าให้ลูกค้าดู คือตัวเลือกใด
- ช่วงเช้า
  - ช่วงกลางวัน
  - ช่วงบ่าย
  - ช่วงเย็นหลังเลิกงาน
33. เครื่องสำอางค์ที่มีราคาแพง ควรจัดวางตามตัวเลือกใด
- ผู้ชาย
  - เคาน์เตอร์ชาย
  - ตู้ติดผนัง
  - กะบะหรือกล่อง
34. สินค้าประเภทนาฬิกาปลุก, นาฬิกาแขวน ควรจัดวางตามตัวเลือกใด
- ผู้ชาย
  - เคาน์เตอร์ชาย
  - ตู้ติดผนัง
  - กะบะหรือกล่อง

35. การจัดร้านขายอาหารของโรงเรียน อี.เทค เป็นการขายสินค้าตามตัวเลือกใด
- ก. การขายแบบตรง
  - ข. การขายแบบปิด
  - ค. การขายแบบเปิด
  - ง. การขายแบบอ้อม
36. อุปกรณ์ช่วยขายสินค้าประเภทชุดชั้นใน คือตัวเลือกใด
- ก. ชั้นวาง
  - ข. กล้อง
  - ค. ตู้
  - ง. หุ่น
37. ช่วงเวลาในการจัดแสดงสินค้านำร้าน คือข้อใด
- ก. ช่วงเช้าก่อนเปิดร้าน
  - ข. ช่วงเช้าหลังเปิดร้าน
  - ค. ช่วงกลางวันที่มีการขายของ
  - ง. ช่วงเย็นก่อนปิดร้าน
38. สินค้าที่ต้องมีการปรึกษากันเป็นการส่วนตัว คือสินค้าประเภทใด
- ก. เฟอร์นิเจอร์
  - ข. เครื่องสำอางค์
  - ค. หนังสือ
  - ง. แวนตา
39. สินค้าที่จะต้องจัดให้มีที่นั่งประจำแคนเตอร์ และมีผู้เชี่ยวชาญประจำ คือสินค้าประเภทใด
- ก. เฟอร์นิเจอร์
  - ข. ร้านขายยาแผนปัจจุบัน
  - ค. หนังสือ
  - ง. แวนตา
40. ข้อห้ามของการจัดระบบสัญจรภายในร้านคือตัวเลือกใด
- ก. เดินหมุนเวียนตามเข็มนาฬิกา
  - ข. เดินหมุนเวียนทวนเข็มนาฬิกา
  - ค. เดินซิกแซกภายในร้าน
  - ง. เดินตัดกันเป็นกากบาท

เฉลยคำตอบแบบทดสอบ

ข้อที่	คำตอบที่ถูกต้อง	ข้อที่	คำตอบที่ถูกต้อง
1	ก	21	ง
2	ง	22	ง
3	ค	23	ง
4	ก	24	ข
5	ง	25	ก
6	ก	26	ง
7	ค	27	ข
8	ก	28	ข
9	ข	29	ง
10	ง	30	ก
11	ง	31	ง
12	ง	32	ง
13	ข	33	ข
14	ก	34	ค
15	ง	35	ค
16	ก	36	ง
17	ก	37	ก
18	ก	38	ง
19	ง	39	ข
20	ง	40	ง

ภาคผนวก ข

คู่มือการใช้บทเรียนวีดิทัศน์

รายละเอียดบทเรียนวิดีโอ เรื่อง ระเบียบปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน

1. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาความสำคัญและวัตถุประสงค์ของ การจัดแสดงสินค้าประเภทของการจัดแสดง สินค้าองค์ประกอบของการจัดแสดงสินค้าการใช้สีและแสง วัสดุอุปกรณ์ในการจัดแสดงสินค้า ค่าใช้จ่ายในการจัดแสดงสินค้า เทคนิคการจัดแสดงสินค้าและการประเมินผล

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจถึงความสำคัญของการจัดแสดงสินค้ามีประสบการณ์ตรงในการฝึกปฏิบัติจัดแสดงสินค้าและสามารถนำไปใช้ในงานอาชีพได้

2. จุดประสงค์ทั่วไป

1. นักเรียนรู้และเข้าใจสูตรสำเร็จในการจัดแสดง การเลือกสินค้าและความหมายของการ คิดสร้างสรรค์และยุทธวิธีของการคิดสร้างสรรค์
2. นักเรียนรู้และเข้าใจการร่างแบบสเก็ทซ์ ลำดับชั้นของการจัดแสดงสินค้าในตู้โชว์ การเตรียมงานและที่รองรับสินค้า
3. นักเรียนรู้และเข้าใจหลักทั่วไปในการจัดแสดงสินค้าในตู้โชว์ และบรรยากาศของการจัดแสดงสินค้า

3. รายชื่อบทเรียนวิดีโอ

- ตอนที่ 1 สูตรความสำเร็จในการจัดแสดงสินค้าในร้าน
- ตอนที่ 2 การเตรียมงานการจัดแสดงสินค้า
- ตอนที่ 3 บรรยากาศของการจัดแสดงสินค้า

4. สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน

บทเรียนวิดีโอ เรื่อง ระเบียบปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน จำนวน 3 ตอน เวลา 26 นาที

- ตอนที่ 1 สูตรความสำเร็จในการจัดแสดงสินค้าในร้าน (8 นาที)
- ตอนที่ 2 การเตรียมงานการจัดแสดงสินค้า (5 นาที)
- ตอนที่ 3 บรรยากาศของการจัดแสดงสินค้า (13 นาที)

วิธีการศึกษาบทเรียนวิดีโอทัศน์

เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน

ในการศึกษาบทเรียนวิดีโอทัศน์ เรื่องวิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน ผู้เข้ารับการศึกษาควรทำความเข้าใจในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. การเตรียมตัวเพื่อศึกษด้วยตนเอง

การเรียนด้วยบทเรียนวิดีโอทัศน์ ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้จากบทเรียนวิดีโอทัศน์ และเอกสารประกอบการเรียน เนื้อหาทั้งหมดของบทเรียน จะถูกเรียงไว้ในเอกสารประกอบการเรียน ผู้เรียนจะต้องศึกษด้วยตนเอง โดยใช้ในขณะที่เรียน หรือใช้ช่วยสอนเสริมระหว่างเรียน และปฏิบัติกิจกรรมตามคำแนะนำ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจได้เป็นอย่างดี

วิธีการศึกษด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนจะต้องจัดตัวเองให้อยู่ในสถานการณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้คือ

1. ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ตามคำแนะนำ
2. ผู้เรียนได้เรียนรู้ไปทีละน้อยตามลำดับขั้นตอน จนกระทั่งได้รับความรู้ทั้งหมด
3. ผู้เรียนจัดเตรียมเครื่องเล่นเทป และโทรทัศน์ ให้พร้อม
4. นำม้วนวิดีโอใส่ในช่องเทป
5. กดปุ่ม Play เพื่อดูรายการ
6. เมื่อดูจบแล้วกดปุ่ม Eject เพื่อนำเทปออกจากเครื่องเล่นเทป
7. เก็บม้วนเทปใส่กล่องให้เรียบร้อย เพื่อป้องกันฝุ่นละออง

2. การประเมินตนเองหลังเรียน

เมื่อทำการศึกษาเนื้อหา และบทเรียนวิดีโอทัศน์เสร็จแล้ว ขอให้ทำแบบทดสอบ หลังจากการเรียนตอนท้ายเล่ม และทำการตรวจคะแนน รวมคะแนนไว้ด้านบนของข้อสอบ หากทำได้ต่ำกว่าร้อยละ 80 ขอให้ทำการศึกษาบทเรียนวิดีโอทัศน์ใหม่อีกครั้ง จนกว่าจะทำคะแนนเพิ่มขึ้นจนถึงเกณฑ์ 80/80

3. การศึกษาเอกสารประกอบการเรียน บทเรียนวิดีโอทัศน์

บทเรียนวิดีโอทัศน์ เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน มีสื่อการเรียนอยู่ 2 ประเภทคือ

1. เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน
2. เทปบันทึกภาพจำนวน 3 ตอน

ภาคผนวก ฅ

สคริปต์บทเรียนวิดีโอทัศน์

เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน

บทเรียนวีดิทัศน์
วิชา การจัดแสดงสินค้า
เรื่อง วิธีปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้าในร้าน

ลำดับ	ภาพ	เสียง
1	กราฟิก ตราสถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง	
2	กราฟิก KMITL Instruction Education	ดนตรีบรรเลง
3	กราฟิก เสนอ บทเรียนวีดิทัศน์	ดนตรีบรรเลง
4	กราฟิก รายวิชา การจัดแสดงสินค้า	ดนตรีบรรเลง
5	กราฟิก เรื่อง วิธีการปฏิบัติในการจัดแสดงสินค้า ในร้าน	ดนตรีบรรเลง

ลำดับ	ภาพ	เสียง
6	กราฟิก ตอนที่ 1 สูตรความสำเร็จในการจัดแสดง สินค้าในร้าน	ตอนที่ 1 สูตรความสำเร็จในการจัดแสดงสินค้าในร้าน
7	กราฟิก วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม 1. สามารถบอกสูตรความสำเร็จในการจัดแสดงสินค้าในร้านได้ 2. สามารถเลือกสินค้าที่จะนำมาจัดแสดงได้ 3. สามารถวิเคราะห์คิดสร้างสรรค์ในงานจัดแสดงสินค้าได้ 4. สามารถบอกยุทธวิธีของการคิดสร้างสรรค์ได้	วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม 1. สามารถบอกสูตรความสำเร็จในการจัดแสดงสินค้าในร้านได้ 2. สามารถเลือกสินค้าที่จะนำมาจัดแสดงได้ 3. สามารถวิเคราะห์คิดสร้างสรรค์ในงานจัดแสดงสินค้าได้ 4. สามารถบอกยุทธวิธีของการคิดสร้างสรรค์ได้
8	LS. บรรยายภาพทั่วไปของงานจัดแสดงสินค้า	การจัดแสดงสินค้าได้ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือสำหรับร้านค้าปลีก เป็นอาวุธสำหรับการแข่งขันแข่งชิงลูกค้าเข้ามาในร้านของตน การจัดแสดงสินค้าที่ดีจะต้องสวยงามมีศิลปะได้สัดส่วน สามารถสร้างอารมณ์และความรู้สึกให้ลูกค้า ตั้งแต่มองเห็นเพียงไม่กี่วินาที จึงจำเป็นต้องมีสูตรสำเร็จในการจัดแสดงสินค้า
9	CU. สินค้าที่วางตามชั้นรองรับสินค้า	สูตรที่จะทำให้การจัดแสดงสินค้าประสบความสำเร็จซึ่งจะเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้จัดแสดงสินค้าต้องศึกษา และทำความเข้าใจเพื่อให้สามารถวางแผนทางการจัดแสดงสินค้าได้อย่างเหมาะสมและบรรลุผลสำเร็จตามต้องการ คือ

ลำดับ	ภาพ	เสียง
10	กราฟิก WHY - ทำการ จัดแสดงสินค้าไปทำไม - เข้าใจจุดประสงค์และเป้าหมาย การ จัดแสดงสินค้า	WHY ต้องรู้ว่าทำการ จัดแสดงสินค้าไปทำไม ก็คือ ต้องเข้าใจในจุดประสงค์และเป้าหมายของการจัด แสดงสินค้านั้น ๆ ว่าเป็นอย่างไร
11	MS. สินค้าที่วางไว้ในการจัดแสดง	เช่น เพื่อส่งเสริมภาพพจน์ของร้านค้า, เพื่อแนะนำ สินค้าใหม่, เพื่อสนับสนุนแผนส่งเสริมในเทศกาล ลดราคาสินค้า เป็นต้น
12	กราฟิก WHAT - ทำการ จัดสินค้าอะไร - เข้าใจในตัวสินค้าที่นำมาจัด แสดง	WHAT ถึง ต้องรู้ว่าทำการ จัดแสดงสินค้าอะไร ซึ่งก็ คือ ทำความเข้าใจในตัวสินค้าที่นำมาจัดแสดงว่าเป็น อย่างไร
13	CU. สินค้าประเภทต่าง ๆ เช่น คอมพิวเตอร์, เครื่องประดับ	ไม่ว่าจะเป็นเรื่องประเภทของสินค้า รูปทรง,ขนาด, สี,น้ำหนัก,คุณสมบัติตลอดจนจุดเด่นและจุดด้อย
14	กราฟิก WHERE - ทำการ จัดแสดงสินค้าที่ไหน - เข้าใจในลักษณะพื้นที่ที่จะใช้ ในการ จัดแสดงสินค้า	WHERE ต้องรู้ว่าทำการ จัดแสดงสินค้าที่ไหน คือ ต้องเข้าใจในลักษณะพื้นที่ที่จะใช้ในการจัดแสดง สินค้าว่าเป็นอย่างไร

ลำดับ	ภาพ	เสียง
15	LS. การจัดแสดงโชว์ที่เป็นการโชว์ บริเวณมุมสินค้า	เช่น เป็นมุมโชว์สินค้าภายในร้าน
16	กราฟิก WHEN - ทำการจัดแสดงสินค้าเมื่อไร - เข้าใจในลักษณะของลูกค้าที่เป็น เป้าหมายของการจัดแสดง	WHEN ต้องรู้ว่าทำการจัดแสดงสินค้าเมื่อไร ซึ่งก็คือ ต้องเข้าใจในกำหนดเวลาที่จะทำการจัดแสดงสินค้า ว่าเป็นอย่างไร
17	LS. การเปิดร้านใหม่	เช่น เป็นช่วงฉลองเปิดร้านใหม่
18	กราฟิก WHO - ทำการจัดแสดงสินค้าให้ใครดู - เข้าใจในลักษณะของลูกค้าที่เป็น เป้าหมายของการจัดแสดง	WHO ต้องรู้ว่าทำการจัดแสดงสินค้าให้ใครดู ต้อง เข้าใจในลักษณะของ ลูกค้าเป็นเป้าหมายของการจัด แสดง สินค้า นั้น ๆ ว่าเป็นอย่างไร
19	LS. คนเดินทั่ว ๆ ไป รวมทั้งบรรยากาศ โดยรอบ ๆ	โดยต้องรู้รอบด้านตั้งแต่ลักษณะของกายภาพ, เศรษฐกิจ, สังคม ไปจนถึงพฤติกรรม
20	LS. วัยรุ่นที่แต่งตัวตามแฟชั่น	เช่น เป็นวัยรุ่นในครอบครัวชั้นกลาง ชื่นชอบทำตัว ตามแฟชั่น และชื่นชอบของแปลกใหม่ทันสมัย

ลำดับ	ภาพ	เสียง
21	CU. ภาพผู้หญิงเลือกซื้อสินค้า	หรือ เป็นแม่บ้านในครอบครัวชั้นสูง ชอบสินค้าที่มีคุณภาพ หรูหรา มากกว่าราคา เป็นต้น
22	กราฟิก HOW - ทำการจัดแสดงสินค้าอย่างไร - เข้าใจในวิธีการจัดแสดงสินค้าว่าควรทำอย่างไร	HOW ต้องรู้ว่าทำการจัดแสดงสินค้าอย่างไร ต้องเข้าใจในวิธีการจัดแสดงสินค้าว่าควรทำอย่างไร
23	LS. ภาพจิตรกรรมตกแต่งที่มุมโชว์สินค้า	ตั้งแต่การวางแผนไปจนถึงการตกแต่ง เช่น นำจิตรกรรมยุคใหม่มาเพิ่มสีสันให้มุมโชว์สินค้าภายในร้านให้ดูสดใสยิ่งขึ้น
24	กราฟิก ตัวแปรต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดแสดงสินค้า	ตัวแปรต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดแสดงสินค้า
25	กราฟิก 1. นโยบายของร้านค้า	1. นโยบายของร้านค้า
26	LS. เสื้อผ้าที่จัดโชว์ในร้าน	จะเป็นปัจจัยหลักในการกำหนดภาพพจน์ของร้านค้า สินค้าที่จะนำมาจัดแสดงจึงควรเลือกสรรให้สอดคล้องกับนโยบายที่สำคัญ ๆ

ลำดับ	ภาพ	เสียง
27	กราฟิก นโยบายด้านตัวสินค้า	นโยบายด้านตัวสินค้า
28	กราฟิก นโยบายด้านการส่งเสริมการขาย และขายสินค้า	นโยบายด้านการส่งเสริมการขายและการขายสินค้า
29	กราฟิก 2. หัวข้อในการจัดแสดงสินค้า	2. หัวข้อในการจัดแสดงสินค้า
30	LS. การประชุมปรึกษากัน	แผนการจัดแสดงสินค้าที่ดี จะต้องมียุทธศาสตร์ หรือธีม (Theme) ซึ่งเสมือนแก่นความคิดที่ใช้เป็นหลักในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
31	กราฟิก 3. แพ้ชั้น	3. แพ้ชั้น
32	LS. หุ่นที่ใส่เสื้อผ้าตามสมัยนิยม	หมายถึงลักษณะ หรือรูปแบบ ใด ๆ ที่เป็นที่ยอมรับในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ หลังจากนั้นจะหลุดจากความนิยม
33	กราฟิก 4. คุณสมบัติของสินค้า	4. คุณสมบัติของสินค้า

ลำดับ	ภาพ	เสียง
34	CU. เครื่องประดับต่าง ๆ	สินค้าแต่ละชนิดจะมีคุณสมบัติแตกต่างกัน ทำให้จุดเด่นและจุดด้อยแตกต่างกันไปด้วย เช่น สินค้าบางชนิดผลิตจากวัสดุอย่างดี ฝีมือประณีต หรูหรา ถ้าค่า เหมาะที่จะนำไปจัดแสดงในตู้โชว์หน้าร้านแบบเข้าชม ซึ่งเป็นพื้นที่จัดแสดงสินค้าที่โดดเด่นที่สุด
35	กราฟิก ความคิดสร้างสรรค์ในงานแสดงสินค้า	ความคิดสร้างสรรค์ในงานแสดงสินค้า ในการออกแบบจัดแสดงสินค้าให้สัมฤทธิ์ผล ผู้ออกแบบจะต้อง
36	กราฟิก 1. คิดถึงปัญหา 2. กำหนดแนวทางการทำงานอย่างรัดกุม 3. สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	1. คิดถึงปัญหา 2. กำหนดแนวทางการทำงานอย่างรัดกุม 3. สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
37	กราฟิก ความหมายของการคิดสร้างสรรค์ 1. งานที่ประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่ หรือ 2. การพัฒนาสิ่งแปลกใหม่ที่มีลักษณะเด่นทั้งแนวความคิดและความเหมาะสมในการนำไปใช้	ความหมายของการคิดสร้างสรรค์ คือ 1. งานที่ประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่ หรือ 2. การพัฒนาสิ่งแปลกใหม่ที่มีลักษณะเด่นทั้งแนวความคิดและความเหมาะสมในการนำไปใช้
38	LS. สินค้าต่าง ๆ เปรียบเทียบรูปทรงและความสวยงาม	การออกแบบ หรือกำหนดรูปร่าง รูปทรง รูปแบบเล็ก ๆ ความสวยงาม หรือคุณสมบัติที่ได้รับจากความคิดล้วนเรียกว่า ความคิดสร้างสรรค์ทั้งสิ้น

ลำดับ	ภาพ	เสียง
39	กราฟิก ยุทธวิธีของการคิดสร้างสรรค์	ยุทธวิธีของการคิดสร้างสรรค์เพื่อให้ยุทธวิธีของการสร้างสรรค์ผลงานได้บรรลุเป้าหมายที่สอดคล้องกับนโยบายของงาน ต่าง ๆ ดังนี้
40	กราฟิก 1. แนวคิดต้องสอดคล้องกับลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย	1. แนวคิดต้องสอดคล้องกับลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย
41	กราฟิก 2. แนวคิดต้องเหมาะสมกับหลักจิตวิทยา	2. แนวคิดต้องเหมาะสมกับหลักจิตวิทยา
42	กราฟิก 3. แนวคิดต้องมีความกล้าหาญที่จะสร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่ได้เสมอ	3. แนวคิดต้องมีความกล้าหาญที่จะสร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่ได้เสมอ
43	กราฟิก 4. ต้องมีความรอบคอบในการตัดสินใจก่อนดำเนินการในขั้นต่อไป	4. ต้องมีความรอบคอบในการตัดสินใจก่อนดำเนินการในขั้นต่อไป
44	กราฟิก 5. แนวคิดใหม่ต้องสอดคล้องกับแผนยุทธวิธีอื่น ๆ ของวงจรงานนั้น ๆ	5. แนวคิดใหม่ต้องสอดคล้องกับแผนยุทธวิธีอื่น ๆ ของวงจรงานนั้น ๆ
45	กราฟิก 6. ต้องมีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจนและกระชับ	6. ต้องมีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจนและกระชับ

ลำดับ	ภาพ	เสียง
46	<p>ภาพรวมตอนที่ 1 พร้อมกับตัวหนังสือคำว่า Why What Where Who how ขึ้นซ้อนภาพ</p>	<p>สรุป สูตรสำคัญในการจัดแสดงสินค้ามีทั้งหมด 5 สูตร คือ Why What Where Who how แม้กระบวนการทั้งหมดจะดำเนินไปได้ด้วยดี จะต้องพิจารณาถึงยุทธวิธีของการสร้างสรรค์เพื่อให้ได้ผลงานบรรลุเป้าหมายได้ คือ แนวคิดต้องสอดคล้องกับลักษณะกลุ่มเป้าหมาย,เหมาะสมกับหลักจิตวิทยา, สร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่, รอบคอบในการตัดสินใจ, สอดคล้องกับแผนยุทธวิธีอื่น ๆ และมีเป้าหมายที่ชัดเจน</p>
47	<p>กราฟิก</p> <p>จบตอนที่ 1</p> <p>ทำแบบฝึกหัด</p>	
48	<p>กราฟิก</p> <p>ตอนที่ 2</p> <p>การเตรียมงานการจัดแสดงสินค้า</p>	<p>การเตรียมงานการจัดแสดงสินค้า</p>
49	<p>กราฟิก</p> <p>จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม</p> <p>1. สามารถบอกวิธีการร่างสเก็ตซ์ก่อนการจัดแสดงสินค้าได้</p> <p>2. สามารถบอกลำดับขั้นของการจัดแสดงสินค้าในตู้โชว์ได้</p>	<p>จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม</p> <p>1. สามารถบอกวิธีการร่างสเก็ตซ์ก่อนการจัดแสดงสินค้าได้</p> <p>2. สามารถบอกลำดับขั้นของการจัดแสดงสินค้าในตู้โชว์ได้</p>

ลำดับ	ภาพ	เสียง
50	MS. นักศึกษาร่างแบบสเก็ตช์	เมื่อได้แนวความคิดหลักในเบื้องต้นแล้ว จึงแปลงแนวความคิดออกมาเป็นภาพร่างอย่างง่าย ๆ ภาพร่างแบบสเก็ตช์จะช่วยให้ความคิดดูเป็นรูปธรรมมากขึ้น การร่างแบบสเก็ตช์สามารถทำได้ 2 ขั้นตอน คือ
51	กราฟิก 1. การร่างสเก็ตช์อย่างหยาบ	1. การร่างสเก็ตช์อย่างหยาบ
52	กราฟิก 2. การร่างสเก็ตช์อย่างละเอียด	2. การร่างสเก็ตช์อย่างละเอียด
53	CU. แบบสเกตช์ และภาพการร่างสเก็ตช์ที่เสร็จสมบูรณ์	แบบสเก็ตช์ที่ดี จะต้องอยู่ภายใต้กรอบของแนวความคิดหลัก ผู้ร่างแบบจะใช้วิธีการร่างสเก็ตช์ไว้หลายแนวทาง เพื่อให้ภาพ สเก็ตช์ที่นำเสนอมีความสมบูรณ์ชัดเจนมากที่สุดเท่าที่จะทำได้
54	MS. สินค้าวางในตู้โชว์, ภาพตู้โชว์ที่วางสินค้าไม่เรียบร้อย	การจัดแสดงสินค้าในตู้โชว์ เป็นศิลปะที่สามารถฝึกฝนได้ สินค้าที่อยู่ในตู้โชว์ เปรียบเสมือนตัวแทนของร้านค้าหรือผู้ผลิต เพื่อแนะนำสินค้าให้กับลูกค้าอีกต่อหนึ่ง การจัดตู้โชว์ไม่ใช่เอาสินค้าไปวางสุ่มกันตามความชอบใจ แต่จะต้องมีการวางแผน, ตั้งจุดมุ่งหมาย ที่แน่นอน เช่น จะโชว์สินค้าอะไร, ตั้งจุดมุ่งหมายที่แน่นอน

ลำดับ	ภาพ	เสียง
55	MS. นักศึกษาที่ทำงาน และ วาด ภาพสเก็ตซ์การจัดแสดงสินค้า	สำหรับร้านค้าบางแห่งจะต้องช่วยเหลือตัวเอง ก็ สามารถทำได้ โดยการวางแผนจัดตู้โชว์เอง หรืออาจ จะใช้ผู้ชำนาญเฉพาะด้านหรือนักศึกษาที่เรียนทาง ด้านศิลปะ หรือพาณิชย์ศิลป์ ที่มีฝีมือในการวาด ภาพ, เขียนอักษร มาช่วยเหลือได้
56	กราฟิก ลำดับขั้นของการแสดงสินค้าใน ตู้โชว์	ลำดับขั้นของการแสดงสินค้าในตู้โชว์
57	MS. พนักงานจัดสินค้าแยกเป็นหมวด หมู่	การเลือกสินค้าและแยกประเภทออกเป็นชนิดต่าง ๆ ในกรณีที่มิใช่ตู้โชว์หลายตู้ติด ๆ กัน จะต้องจำแนก ออกเป็นเนื้อหาคุณภาพ สี และแสง เมื่อมาจัดรวม กันแล้ว จะมีลักษณะเด่น ตัวอย่างร้านขายเสื้อผ้า สำเร็จรูป มีลำดับขั้นตอนการจัดแสดง ดังนี้
58	MS. เสื้อผ้าหลายรูปแบบ และสินค้าที่มี ยี่ห้อต่าง ๆ	แบบเสื้อที่จะนำมาจัดแสดง สีสันของเสื้อผ้าที่จัด แสดง คุณภาพดี และมีคุณค่าดึงดูดใจลูกค้าได้
59	MS. สินค้านำราคาถูก หรือการ Sale และ ลดราคา	ถ้ามีการลดราคาเป็นพิเศษจะต้องพยายามเน้นเลยว่า ถูก ดี สวย คุณภาพเป็นหนึ่ง
60	LS. เสื้อผ้าในรูปแบบต่าง ๆ	ความแปลกใหม่ ซึ่งจะหมายถึงความแตกต่างกับเสื้อ ผ้าร้านอื่น ๆ

ลำดับ	ภาพ	เสียง
61	LS. เสื้อผ้าที่จัดที่หุ่น โข้วและในร้าน	ถ้าสินค้าเหลือในสต็อกมาก ก็ จำเป็นต้องโฆษณาให้มาก เพื่อจำหน่ายให้หมดเมื่อมีหลักแล้วก็เริ่มดำเนินงานได้ สินค้าแต่ละประเภทมีคุณภาพจะใช้รูปลักษณะอะไรจะเหมาะกับหุ่น โข้วที่มีอยู่ จะจัดวางลักษณะไหน ใช้เครื่องมืออะไร จึงจะเข้ากับบรรยากาศ
62	กราฟิก การเตรียมงาน	การเตรียมงาน
63	MS. เตรียมวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการจัดแสดงสินค้า	ก่อนการจัดแสดงสินค้า ต้องวางแผน ต้องจัดทำวัสดุที่จะใช้เป็นฉากเบื้องหลัง ซึ่งอาจจะเป็นแผ่นพลาสติกอยู่เดิมแล้ว ตัดกระดาษสีโปสเตอร์ปะติดพับหรือฉิ่ง เฟรมระบายสีเป็นอาคารบ้านเรือนที่เข้ากับเสื้อผ้า หรือไม้กระดานสีเป็นหาดทรายมีทะเลภูเขา ต้นมะพร้าวและดอกไม้ต่าง ๆ รวมทั้งการออกแบบประดิษฐ์ที่ทำด้วยกระดาษ
64	CU. กระเป๋าที่วางบนที่รองรับสินค้า	ที่รองรับสินค้า
65	CU. กระเป๋า, รองเท้าที่วางบนที่รองรับสินค้า	ที่รองรับสินค้าซึ่งจะมีทั้งชั้นกระเจก ชั้นไม้ ชั้นเหล็ก ผ้า โคมประดับป้ายโฆษณา ป้ายบอกราคา ป้ายลดราคา การจัดวางก่อนหลัง เหล่านี้จะต้องอยู่ในความคิดแล้ว ถ่ายทอดลงบนกระดาษก่อนที่จะลงมือปฏิบัติจริง

ลำดับ	ภาพ	เสียง
66	MS. เสื้อผ้าที่แขวนในสภาพที่รีดเรียบ รื้อ	สินค้าเสื้อผ้าแพรวพรรณต่าง ๆ ที่จะนำมาจัดโชว์จะต้องรีด ให้เรียบรื้อก่อน อย่าให้มีรอยยับ
67	MS. ตู้โชว์โชว์สินค้า	ความสะอาดของตู้โชว์เป็นสิ่งสำคัญ ผู้ดูแลของอย่าปรากฏให้เห็นได้ การแต่งร้านจะต้องสร้างความประทับใจในด้านดี กับลูกค้าให้มากที่สุด
68	ภาพรวมตอนที่ 2 พร้อมกับตัวหนังสือคำว่า การร่างสเก็ตช์มี 2 แบบ 1. การร่างสเก็ตช์อย่างหยาบ 2. การร่างสเก็ตช์อย่างละเอียด	สรุป แบบสเก็ตช์ที่ดีจะต้องอยู่ภายใต้แนวความคิดหลัก มีวิธีการร่าง 2 แบบ คือ การร่างแบบสเก็ตช์อย่างหยาบ และการร่างแบบสเก็ตช์อย่างละเอียด และก่อนการจัดแสดงสินค้าในตู้โชว์จะต้องมีการเตรียมงานเป็นอันดับแรก
69	กราฟิก จบตอนที่ 2 ทำแบบฝึกหัด	
70	กราฟิก ตอนที่ 3 บรรยากาศของการจัดแสดงสินค้า	บรรยากาศของการจัดแสดงสินค้า

ลำดับ	ภาพ	เสียง
71	กราฟิก จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม 1. สามารถบอกหลักการทั่วไปในการจัดแสดงสินค้าในตู้โชว์ได้ 2. สามารถบอกบรรยากาศของการจัดแสดงสินค้าในร้านค้าได้ 3. สามารถบอกวิธีการจัดเนื้อที่แสดงสินค้าได้ 4. สามารถบอกการจัดระบบสัญจรภายในร้านค้าได้	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม 1. สามารถบอกหลักการทั่วไปในการจัดแสดงสินค้าในตู้โชว์ได้ 2. สามารถบอกบรรยากาศของการจัดแสดงสินค้าในร้านค้าได้ 3. สามารถบอกวิธีการจัดเนื้อที่แสดงสินค้าได้ 4. สามารถบอกการจัดระบบสัญจรภายในร้านค้าได้
72	กราฟิก โครงสร้างของภาพในตู้โชว์	โครงสร้างของภาพในตู้โชว์
73	MS. สินค้าประเภทนาฬิกาในตู้โชว์ที่จัดแล้วดูว่ามีความสมดุลกัน	การจัดตู้โชว์ควรคำนึงถึงหลักความสมดุลแบบง่าย ๆ คือ ให้น้ำหนักเท่ากันทั้ง 2 ด้าน ซึ่งใช้สินค้าที่มีอยู่เอามาจัด แต่ไม่จำเป็นต้องเป็นสินค้าชนิดเดียวกัน แต่ให้มีความรู้สึกว่ามันอยู่ด้วยกันได้ไม่ใช่ด้านหนึ่งโปร่งเบา แต่อีกด้านหนึ่งดูเบาเหมือนกัน ควรมีจุดถ่วงแต่อย่าจัด สินค้าให้กระจุกกระจายจนดูพร่าไปหมด
74	กราฟิก ความสมดุล	ความสมดุล แบ่งออกได้ดังนี้
75	กราฟิก 1. ความสมดุลที่เท่ากัน	1. ความสมดุลที่เท่ากัน

ลำดับ	ภาพ	เสียง
76	MS. ภาพการจัดวางสินค้าประเภท นาฬิกาที่มีลักษณะสมดุลเท่ากัน	เป็นการจัดวางสิ่งของไว้ที่ตรงกลางตู้โชว์เลขที่เดียว โดยมีสิ่งของที่โชว์ทางด้านขวาเป็นชนิดเดียวกัน รูป ร่างคล้ายกัน ทำให้จุดตรงกลางเป็นจุดรองรับ
77	กราฟิก 2. ความสมดุลที่ไม่เท่ากัน	2. ความสมดุลที่ไม่เท่ากัน
78	MS. การจัดสินค้าที่ดูแล้วจัดแบบความ สมดุลที่ไม่เท่ากัน	จุดเด่นหรือตัวประธาน อาจจะอยู่ค่อนข้างเอียงมา ทางด้านขวาหรือด้านซ้ายก็ได้ แต่อีกด้านหนึ่งก็ควร มีจุดรองรับน้ำหนัก ถ่วงดุลถึงแม้ว่าจะไม่อยู่ตรง ตำแหน่งที่เท่ากัน แต่ก็อยู่ด้วยกันได้
79	กราฟิก 3. ความสมดุลที่สลับซับซ้อน	3. ความสมดุลที่สลับซับซ้อน
80	MS. สินค้าเครื่องประดับในตู้โชว์ที่จัด แบบความสมดุลที่สลับซับซ้อน	ภายในตู้โชว์มีตำแหน่งวางสลับซับซ้อน แม้จะมีช่อง ว่างห่างเท่ากันในแนวเส้นตรง การจัดเช่นนี้ในตู้โชว์ จะไม่มีจุดรวม
81	กราฟิก จุดรวมสินค้า	จุดรวมสินค้า
82	กราฟิก LS. สินค้าประเภทเสื้อผ้าที่แบ่งจุดรวม ออกเป็น 3 จุด	จุดรวมสินค้าที่น่าสนใจแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน คือ 1. จุดรวมทางด้านซ้าย 2. จุดรวมทางด้านขวา 3. จุดรวมที่อยู่ตรงกลาง

ลำดับ	ภาพ	เสียง
83	MS. สินค้าประเภทเสื้อผ้า	ทั้ง 3 จุดนี้จะอยู่แนวตั้ง หรือแนวนอนก็ได้ เรา จะใช้สินค้าสำคัญวางไว้ตรงจุดรวมที่บังคับให้ สายตามองไปยังจุดนั้น ๆ ได้ จุดที่นำสายตานี้มี 2 จุด คือ
84	กราฟิก 1. จุดรวมสายตาทางตรง	จุดรวมสายตาทางตรง
85	MS. สินค้าที่วางไว้ให้เป็นการมอง ลักษณะจุดรวมสายตาทางตรง	อาจจะใช้สายเส้นเป็นลูกศร ทำเครื่องหมายชี้บอก หรือสร้างภาพขึ้นมาพิเศษให้คนดูมีความรู้สึกต้อง มองไปทางด้านนั้น
86	กราฟิก 2. จุดรวมสายตาด้วยวิธีทางอ้อม	จุดรวมสายตาด้วยวิธีทางอ้อม
87	MS. เสื้อผ้าที่จัดวางไว้ให้มองลักษณะ จุดรวมสายตาทางอ้อม	ที่อาศัยการจัดวางอย่างมีศิลปะสามารถทำให้สายตา คนดูมองไปยังวัตถุภาพ หรือ สินค้าเหล่านั้นโดยไม่ ได้ตั้งใจ
88	กราฟิก วิธีการจัดเสื้อผ้าเข้ากับหุ่นโชว์	วิธีการจัดเสื้อผ้าเข้ากับหุ่นโชว์
89	CU. เสื้อผ้าชนิดต่าง ๆ และเปรียบเทียบ ผ้าที่เข้ากันได้	ผ้าที่จะนำมาจัดวางให้เข้ากันดี จะต้องการธรรมชาติ ของเสื้อผ้าด้วย เช่น ผ้าฝ้าย ผ้าสักหลาด ผ้าไหม ผ้าที่ มีใยสังเคราะห์ ผ้าขนสัตว์ ผ้าเหล่านี้จะวางกับอะไร อย่างไร จึงจะเข้ากัน

ลำดับ	ภาพ	เสียง
90	MS. ผ้าม่าน รวมทั้งเฟอร์นิเจอร์ที่วาง โชว์พร้อมกับม่าน	ผ้าที่เป็นสิ่งตกแต่ง เช่น ผ้าที่ใช้ทำผ้าม่านก็อาจจะจัด วางรวมเข้าด้วยกันกับเฟอร์นิเจอร์ การปล่อยชายให้ ห้อยหรือแขวนในลักษณะไหนบางครั้งจะต้องขึง และโยงผ้าด้วยเข็มหมุดเอ็น
91	MS. เสื้อผ้าแบบต่าง ๆ และเสื้อผ้าที่จัด ใส่ไว้กับหุ่นโชว์	การโชว์เสื้อผ้าสำเร็จรูปก็เช่นกัน เราต้องการจะให้ เสื้อผ้าชุดต่าง ๆ ที่โชว์นั้นเด่นสะดุดตา ดังนั้น การ จัดแสดงก็ต้องให้มีลักษณะสมจริงมากที่สุด ไม่ว่าจะ เป็นลักษณะท่วงท่าของหุ่นสวมใส่เสื้อผ้าที่โชว์ จะสวย หรือไม่สวยนั้นก็ย่อมจะอยู่ที่หุ่น
92	MS. หุ่นโชว์ลักษณะที่ คูลิและมีรูป ร่างที่บอบบาง	หุ่นนั้นควรมีรูปร่างหน้าตาสวยงาม แบบเสื้อควร จะเป็นแบบที่มีรูปร่างประเภทเอวบางร่างน้อย จึงจะ ทำให้ดู น่ารัก
93	MS. ลักษณะท่าทางต่าง ๆ ของหุ่น	การจัดวางท่าของหุ่นต้องจุดให้มีลักษณะเหมือนนาง เอกในละครหรือภาพยนตร์ ทั้งหุ่นและเสื้อผ้าจะใช้ แบบที่มีขนาดกระทัดรัด ไม่มีใครชอบหุ่นหรือเสื้อ ผ้าที่มีรูปร่างใหญ่โต แม้ว่าลูกค้าจะมีรูปร่างใหญ่โต ก็ตาม เขาก็ชอบที่จะดูแบบบอบบางทั้งสิ้น
94	MS. การจัดเสื้อผ้าเข้ากับหุ่นโดยการใช้ เอ็น และหมุดยึดเพื่อให้ได้รูปทรง เข้ากับหุ่น	การจัดเสื้อกระโปรงใส่หุ่นนั้นต้องมีการยึดครึ่ง หนุน หรือดึงด้วยเอ็นและหมุด เพื่อให้สัดส่วนของ เสื้อผ้าได้รูปทรง

ลำดับ	ภาพ	เสียง
95	CU. การใช้เอ็น และหมุดยึดเพื่อให้ได้รูปทรงเข้ากับหุ่นบริเวณส่วนเอว	ส่วนเอวก็น่าจะต้องใช้เข็มหมุดครึ่งให้ดูกระชับเห็นรูปร่าง การใช้เข็มหมุดบังคับนั้นก็ควรให้ครึ่งในส่วนที่มิดชิด
96	MS. ภาพเสื้อผ้าแขวนกับไม้แขวนเสื้อ	บางครั้งอาจไม่มีหุ่นจริงก็จำเป็นต้องสร้างขึ้นใหม่หรือแขวนไว้กับไม้แขวนเสื้อ
97	CU. เสื้อผ้าที่แขวนตรงกับแผ่นบอร์ด	บางครั้งก็ใช้วิธีครึ่งเสื้อเข้ากับแผงหรือบอร์ดไม้ที่สวยงาม การครึ่งเสื้อผ้าเข้ากับแผ่นบอร์ดก็จะต้องจัดให้มีความรู้สึกว่าเสื้อกระโปรงชุดนั้นได้สวมใส่อยู่กับคน
98	MS. คนกำลังจัดเสื้อผ้าใส่ให้หุ่นโชว์	ผู้จัดสามารถจัดรูปร่างเสื้อผ้าได้ตามต้องการ เช่น อาจมีการปล่อยชายผ้าในบางส่วนที่ควรปล่อยจะทำให้ดูบางเบาอ่อนไหว
99	MS. คนกำลังจัดเสื้อผ้าสตรี	หลักพื้นฐานทั่วไปของการโชว์เสื้อผ้า คือ ต้องจัดแสดงให้ใกล้เคียงกับลักษณะของผู้สวมใส่ เช่น จัดเสื้อผ้าสตรีก็ต้องมีความอ่อนหวาน น่ารัก
100	MS. เสื้อผ้าที่ใส่ไว้ในหุ่นผู้ชาย	ถ้าเป็นเสื้อผ้าผู้ชาย ควรจะแสดงที่ความองอาจ ขึงขัง สมเป็นแมนจริง ๆ

ลำดับ	ภาพ	เสียง
101	MS. การใส่เสื้อผ้าในหุ่นและเสื้อผ้าที่ แขวนกับไม้แขวน	ไม่ควรอย่างยิ่งที่จะตัดเสื้อนอกผู้ชายมาใส่กับหุ่นตัว เล็กแบบย่อส่วนจนรู้สึกขัดกันอย่างรุนแรง ทำให้ผู้ ดูเสียความรู้สึก ถ้าไม่มีหุ่นที่เหมาะสม ควรใช้แขวน หรือใช้เข็มหมุดตรึงติดกับบอร์ดและใช้เอ็นช่วยเช่น เดียวกับการโชว์เสื้อสตรีก็ได้
102	กราฟิก บรรยากาศของการจัดแสดงสินค้า ในร้าน	บรรยากาศของการจัดแสดงสินค้าในร้าน
103	LS. บรรยากาศต่าง ๆ ภายในร้าน	บรรยากาศของการจัดแสดงสินค้า และการจัดร้าน ค้าเป็นวิธีเชื้อเชิญลูกค้า ให้พากันมาสนใจสินค้าโดย การจัดโชว์ที่สะดุดตาทั้งภายในและภายนอกร้าน
104	LS. บรรยากาศต่าง ๆ ภายในร้าน	การโชว์สินค้าที่ดีควรมีวิธีสร้างความ สนใจ ถ้านำ หลักการมาปรับให้เข้ากับสภาพของสินค้าและลูกค้า หาวิธีผสมผสานความสนใจ ความเด่นของการจัด สีสันทันทีเป็นเรื่องสำคัญเพราะจะสะท้อนความรู้สึก และบรรยากาศในฤดูกาลหรือเทศกาล นั้น ๆ
105	MS. บรรยากาศในห้างสรรพสินค้าที่มี นักร้องและการแสดง	จากนั้นร้านค้าอาจมีนักร้องที่มีชื่อเสียง เพื่อเป็นการ เรียกร้องความสนใจได้เป็นอย่างดี และยังเป็นการ สร้างบรรยากาศของร้านค้าให้ดูมีชีวิตชีวายิ่งขึ้น
106	กราฟิก วิธีการจัดเนื้อที่แสดงสินค้า	วิธีการจัดเนื้อที่แสดงสินค้า

ลำดับ	ภาพ	เสียง
107	LS. สินค้าเสื้อผ้าในร้านค้า	ร้านค้าปลีกมีบทบาทมากในการช่วยกระจายสินค้าจากผู้ผลิตไปสู่ผู้บริโภค ร้านค้าปลีกมีมากมายหลายประเภท เช่น ร้านค้าขายเฉพาะเสื้อผ้าบุรุษ, เสื้อผ้าสตรี, รองเท้า, กระเป๋า ซึ่งมีกระจุกกระจายอยู่ทั่วประเทศ
108	MS. ร้านค้าปลีกที่จัดสินค้ายังไม่เป็นระเบียบ	ปัจจุบันร้านค้าปลีกดังกล่าวได้พัฒนา ตกแต่งร้านและจัดแสดงสินค้าใหม่เป็นส่วนมาก แต่ยังมีร้านค้าปลีกจำนวนมากไม่น้อยยังจัดวางสินค้าสุ่มเป็นกอง ๆ ปะปนกัน คูไม่น่าซื้อ เป็นอุปสรรคต่อการดึงดูดความสนใจของลูกค้า
109	LS. ร้านค้าปลีกที่ตกแต่งร้านค้า และติดป้ายบอกชื่อร้าน	ในช่วงเวลา 10 ปี ที่ผ่านมาการออกแบบและตกแต่งร้านค้าได้มีการเคลื่อนไหวอย่างเห็นได้ชัด โดยเริ่มจากการจัดหาเฟอร์นิเจอร์ต่าง ๆ เข้ามาบรรจุไว้ในร้านค้าตามความจำเป็น มีป้ายหน้าร้านบอกถึงชื่อร้าน และนำสินค้ามาวางไว้หน้าร้านเพื่อบอกให้รู้ว่าในร้านขายอะไร
110	MS. การจัดตู้โชว์ที่มีลักษณะต่าง ๆ	ต่อมาก็คำนึงถึงความสวยงาม นอกเหนือจากการเอาสินค้ามาตั้งไว้ตามหน้าร้าน โดยตกแต่งและจัดเนื้อที่จะแสดงสินค้าโดยเฉพาะ คือ โชว์หน้าร้าน ซึ่งมีทั้งรูปร่างกลมและเหลี่ยม หรือโค้งตามความเหมาะสม

ลำดับ	ภาพ	เสียง
111	LS. การตกแต่งร้านรวมถึงการ ตก แต่งบรรยากาศให้ดูมีสีสัน	มีการตกแต่งภายในร้านให้สวยงามตามบรรยากาศ สีสันและรูปร่างต่าง ๆ กัน แต่ความสวยงามเท่านั้น ยังไม่เพียงพอในการออกแบบและตกแต่งร้าน
112	CU. สินค้าที่แยกเป็นชนิด เช่นขนาด และสีของสินค้า	สิ่งสำคัญกว่าความสวยงาม คือ ประโยชน์ของการ ใช้สอยให้เข้ากับประเภทของ สินค้า ซึ่งแยกออก ได้มากมายหลายชนิด ผู้ออกแบบจะต้องมีความเข้าใจ ลึกซึ้งถึงประเภทสินค้านั้น ๆ ต้องศึกษาวิธีการ ซื้อขายว่าเป็นอย่างไร เช่น ขนาด สี วิธีการขายสินค้า เช่น
113	CU. สินค้าที่บรรจุในห่อหรือขวดวางไว้ ที่ตู้,เคาน์เตอร์	สินค้าชนิดที่ต้องบรรจุในกล่องห่อหรือขวดก็ควรจัด ไว้ที่จัดวางที่เหมาะสม เช่น ตู้ขาย หรือ เคาน์เตอร์ ตู้ คิดผนัง กะบะหรือกล่อง
114	MS. คนกำลังเลือกซื้อสินค้า	สินค้าที่ผู้ซื้อต้องสัมผัสหรือจับ ก็ควรอยู่ในที่ผู้ซื้อ สามารถจะจับได้สะดวก เช่น วิธีการขายผ้าเป็น พับ ๆ ของร้านขายผ้า จะใช้วิธีการตั้งหรือวางไว้บน ชั้นในที่ซึ่งลูกค้าสามารถจะจับหรือสัมผัสเพื่อรู้ถึง ความ ละเอียดอ่อนของเนื้อผ้าได้
115	LS. บริเวณภายในร้านค้าที่มีขนาดไม่ ใหญ่	สำหรับร้านค้าที่มีบริเวณไม่มากนัก การจัดและออก แบบร้านก็มีความสำคัญไม่แพ้ร้านใหญ่ เพราะร้าน ยิ่งเล็ก เนื้อที่ทุกตารางนิ้วก็ยังมีค่าและสำคัญ ไม่ควร ปล่อยให้ใดที่หนึ่งในร้านให้สูญเสียไปโดยเปล่า ประโยชน์ ยกเว้นแต่ส่วนที่จำเป็นจริง ๆ

ลำดับ	ภาพ	เสียง
116	MS. บริเวณด้านในของร้านค้ามีการตกแต่งอย่างเป็นระเบียบ	ผลประโยชน์ในการตกแต่งร้านหรือบริเวณใหม่ อย่างน้อยที่สุดสิ่งที่เห็นได้ชัดคือ ความแปลกใหม่ตา มีความสวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อย เชื้อเชิญให้เข้ามาชมภายในร้าน และแน่นอนผลประโยชน์ในด้าน ธุรกิจก็ตามมาอย่างไม่ต้องสงสัย และสิ่งสำคัญ การตกแต่งและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาที่มีความสำคัญไม่น้อยเพราะจะทำให้สถานที่นั้นใหม่และเป็นจุดสนใจอยู่เสมอ
117	กราฟิก การจัดระบบสัญญาณภายในร้านค้า	การจัดระบบสัญญาณภายในร้านค้า
118	LS. คนเดินเข้าออกภายในร้าน	ระบบสัญญาณภายในร้าน (Circulation System) คือ ระบบหมุนเวียนเข้าออกของลูกค้า ของสินค้าและของพนักงานในร้าน ระบบสัญญาณประกอบไปด้วยระบบความคิดย่อย ๆ หลายประการด้วยกัน ซึ่งแต่ละอย่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันเป็นอย่างมาก เช่น
119	กราฟิก จัดลำดับความต้องการก่อนหลัง	การจัดลำดับความต้องการก่อนหลัง
120	LS. ร้านขายดอกไม้	เช่น ร้านขายดอกไม้ ควรจัดให้ด้านหลังของร้านเป็นที่เก็บดอกไม้

ลำดับ	ภาพ	เสียง
121	MS. ร้านขายสินค้า เช่นร้านขายนาฬิกา, ร้านแว่นตา	สำหรับร้านขายสินค้าประเภทที่ต้องมีการปรึกษากัน เป็นการส่วนตัว เช่น ร้านขายแว่นตา ร้านขายนาฬิกา ร้านขายเครื่องประดับ อาจจัดให้มีที่นั่งประจำแต่ละ เคาน์เตอร์และมีผู้เชี่ยวชาญนั่งประจำแต่ละที่ เมื่อลูก ค้าเข้าทางประตูหน้าก็แยกไปปรึกษาและพิจารณา สินค้าตามเคาน์เตอร์แต่ละตัวได้
122	กราฟิก ขนาดของเครื่องครุภัณฑ์และช่วง ห่างในการจัดวาง	ขนาดของเครื่องครุภัณฑ์และช่วงห่างในการจัดวาง
123	MS. ชั้นหรือตู้ที่ใช้วางสินค้า มีขนาด ต่าง ๆ	ขนาดเครื่องครุภัณฑ์ที่เหมาะสมจะใช้ขนาดกว้าง ยาวสูงขนาดไหนก็ขึ้นอยู่กับว่าจะใช้อะไร เช่น ชั้น วางแว่นตาก็ไม่จำเป็นต้องทำให้กว้างถึง 60 – 70 ซม. อาจทำให้กว้างเพียง 35 – 40 ซม.
124	MS. ขนาดของโต๊ะ เก้าอี้ขนาด ต่าง ๆ	ขนาดของโต๊ะเก้าอี้ก็เช่นเดียวกัน ขนาดของเก้าอี้พอ เหมาะอาจจะกว้างยาวประมาณ 35 x35ซม. – 45 x 45 ซม. เป็นขนาดที่ใช้กันทั่วไป ถ้าใหญ่ไปก็ทำให้ สิ้นเปลืองไปโดยใช่เหตุ เกะกะ หรือเล็กไปก็นั่งไม่ สบาย
125	MS. ชั้นวางของที่มีความสูงขนาดต่าง ๆ	ส่วนสูงของครุภัณฑ์แต่ละชนิดก็ต้องให้สัมพันธ์กับ การใช้สอย เช่น ชั้นวางของที่สูงเกิน 2 เมตรขึ้นไป จะสูงกว่าที่มือเอื้อมถึง ควรใช้วางของชนิดที่ไม่ ต้องการหยิบใช้บ่อยนัก

ลำดับ	ภาพ	เสียง
126	MS. ช่องห่างของผู้ที่ใช้วางสินค้าต่าง ๆ ภายในร้าน	สำหรับเรื่องช่องห่างระหว่างครุภัณฑ์นั้น มีความสำคัญต่อการจัดระบบสัญจรภายในร้านมาก ที่ว่าระหว่างครุภัณฑ์แต่ละชั้นนี้จะเป็นเนื้อที่สำหรับทำงานบ้าง เช่น เป็นที่ยืนของพนักงานขาย เนื้อที่ทางเข้าออกเข้าออกได้ที่ละกี่คน ถ้าหลายคนประตูอาจจะกว้างสัก 2-3 เมตร หรือถ้าเป็นร้านเล็กลดเหลือ 1.10-1.50 เมตรก็ได้
127	LS. ช่องทางสัญจร ร้านค้า	สำหรับทางเดินจริง ๆ ก็ต้องดูว่าทางเดินนั้นลูกค้าเดินได้ที่ละกี่คน จำให้สวนกันได้หรือไม่ หรือลูกค้าคนหนึ่งกำลังหยุดคุยของก้ม ๆ เงย ๆ และลูกค้าอีกคนหนึ่งเดินสวนมา ควรมีความกว้างทางเดินกว้างเท่าไร
128	LS. ช่องว่างระหว่างชั้นติดฝากับ เคาน์เตอร์ที่พนักงานขายยืน	ช่องว่างระหว่างชั้นติดฝากับเคาน์เตอร์ขาย ซึ่งจะ เป็นบริเวณที่พนักงานขายยืนขายของควรที่จะกว้างเท่าไร พนักงานจึงจะหมุนตัวหยิบของให้ลูกค้าได้สะดวก
129	MS. ห้องโชว์สินค้าที่มีดวงไฟในตู้โชว์	การจัดวางดวงไฟและการกำหนดความเข้มของแสง ควรจัดลำดับลดหลั่นตามความสำคัญซึ่งต้องพิจารณาการจัดตกแต่งและจัดวางครุภัณฑ์เป็นต้นว่าไปในตู้โชว์อาจให้สว่างที่สุดในห้องโชว์หรือบริเวณขายสว่างปานกลาง บริเวณทางเข้าก็อาจน้อย เพราะมีแสงจากภายนอกช่วยอยู่แล้ว

ลำดับ	ภาพ	เสียง
130	LS. ทางสัญญาณภายในร้าน	เรื่องราวเกี่ยวกับระบบสัญญาณนี้เป็นหลักเบื้องต้นสำหรับการออกแบบทุกครั้ง เมื่อได้วางแผนผังระบบสัญญาณอย่างคร่าว ๆ แล้ว ต่อไปเรื่องของความงามจะทำให้สวยอย่างไรก็ได้เสมอ
131	<p>ภาพรวมตอนที่ 3 พร้อมกับตัวหนังสือคำว่า</p> <p>ความสมดุล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความสมดุลที่เท่ากัน 2. ความสมดุลที่ไม่เท่ากัน 3. ความสมดุลที่สลับซับซ้อน <p>จุดนำสายตา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จุดนำสายตาทางตรง 2. จุดนำสายตาทางอ้อม 	<p><u>สรุป</u> การจัดตู้โชว์จะคำนึงถึงความสมดุล 3 แบบด้วยกันคือ ความสมดุลที่เท่ากัน, ความสมดุลที่ไม่เท่ากัน และความสมดุลที่สลับซับซ้อน</p> <p>ส่วนจุดนำสายตาจะมี 2 จุด คือ จุดนำสายตาทางตรงและจุดนำสายตาทางอ้อม แต่หลักพื้นฐานทั่วไปของการโชว์เสื้อผ้าคือต้องจัดแสดงให้ใกล้เคียงกับลักษณะของผู้สวมใส่</p>
132	<p><u>จบตอนที่ 3</u></p> <p>ทำแบบฝึกหัด</p>	

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – สกุล	นางสาวชุติมา หิรัญอร
วัน เดือน ปี เกิด	28 กันยายน 2513
สถานที่เกิด	จังหวัดฉะเชิงเทรา
การศึกษา	ปีการศึกษา 2537 สำเร็จการศึกษา ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป สถาบันราชภัฏราชนครินทร์
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อี.เทค) 231 ม 2 ต.หนองตำลึง อ.พานทอง จ.ชลบุรี 20160
ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารธุรกิจ แผนกคอมพิวเตอร์ โรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อี. เทค) จ.ชลบุรี
ที่อยู่ปัจจุบัน	31/174 หมู่บ้านสุขกมล ต.หนองกะขะ อ.พานทอง จ.ชลบุรี 20160